

**»Mladi za napredek Maribora 2020«
37. srečanje**

**POJAVNE OBLIKE HOMOFBIJE V SLOVENSKI DRUŽBI
ALI KAKO SKOZI SRAM NAZAJ K SEBI**

Sociologija

Raziskovalna naloga

Avtor: TEA NIKIĆ, LEA BABIČ

Mentor: MOJCA FAJT

Šola: III. GIMNAZIJA MARIBOR

Število točk: 127/ 170

Maribor, februar 2020

**»Mladi za napredek Maribora 2020«
37. srečanje**

**POJAVNE OBLIKE HOMOFBIJE V SLOVENSKI DRUŽBI
ALI KAKO SKOZI SRAM NAZAJ K SEBI**

Sociologija

Raziskovalna naloga

Maribor, februar 2020

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	8
3.1 HIPOTEZE IN PREDVIDENA SPOZNANJA	9
Z RAZISKOVALNO NALOGO ŽELIVA UGOTOVITI ALI IMAJO HOMOSEKSUALCI V SLOVENIJI ZAGOTOVLJENE ENAKE	9
MOŽNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE, POSVAJANJE OTROK IN POROČANJE. V NAJINI NALOGI ŽELIVA POBLIŽJE	9
SPOZNATI TEŽAVE HOMOSEKSUALCEV V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU IN KAKO SE ONI SPOPADAJO S TEMI	9
TEŽAVAMI. OSREDOTOČILI SVA SE NA ODNOS RAZLIČNIH DRUŽBENIH SKUPIN DO HOMOSEKSUALCEV IN	9
RAZISKALI ALI JE STEREOTIPNO DOJEMANJE HOMOSEKSUALCEV ODPRAVLJENO. S TEM NAMENOM SVA SI	9
POSTAVILI NEKAJ HIPOTEZ.	9
3.2 POTEK RAZISKOVANJA	9
2. TEORETIČNI DEL NALOGE	10
3.1 POMEN BESEDE HOMOSEKSUALNOST	10
3.2 MITI, STEREOTIPI IN PREDSDOKI O HOMOSEKSUALNOSTI	10
3.3 OBLIKOVANJE HOMOSEKSUALNE IDENTITETE IN RAZKRITJE	13
3.4 HOMOFOBIA IN SOVRAŠTVO DO HOMOSEKSUALCEV	16
3.5 DISKRIMINACIJA IN NASILJE	18
<i>DISKRIMINACIJA NA OSNOVI SEKSUALNE USMERJENOSTI</i>	19
3.6 ODNOS DO ISTOSPOLNIH V DRUŽBI	22
3.7 POROKE ISTOSPOLNIH PARTNERJEV IN ISTOSPOLNE DRUŽINE	24
3.8 PRAVICE IN ZAKONI V SLOVENIJI	27
3. EMPIRIČNI DEL	31
3.1 METODOLOGIJA PRAKTIČNEGA DELA	31
3.2 REZULTATI IN ANALIZA ANKET	31
3.3.1 <i>Udeleženci in tip vprašanj</i> :	31
3.3.2 <i>Postopek</i> :	32
3.3.3 <i>Rezultati in razprava</i> :	32
3.3 REZULTATI IN ANALIZA INTERVJUJEV	60
3.3.1 <i>Vprašanja in odgovori intervjuja s Timom Udovičem</i>	60
3.3.2 <i>Vprašanja in odgovori intervjuja s homoseksualcem Patrikom</i>	62
3.3.3 <i>Vprašanja in odgovori intervjuja s biseksualko Majo</i>	65
3.3.4 <i>Vprašanja in odgovori intervjuja s homoseksualcem Matejem</i>	67
3.3.5 <i>Vprašanja in odgovori intervjuja s pripadnikom islamske vere</i>	70
3.3.6 <i>Analiza intervjujev</i>	71
4. ZAKLJUČEK	72
5. LITERATURA	76
6. PRILOGE	80

KAZALO GRAFOV:

GRAF 1: STAROST ANKETIRANCEV.....	32
GRAF 2: SPOL ANKETIRANCEV.....	32
GRAF 3: VEROIZPOVED ANKETIRANCEV.....	33
GRAF 4: KRAJ BIVANJA ANKETIRANCEV	33
GRAF 5: MNENJE ALI JE HOMOSEKSUALNOST ODLOČITEV Z VIDIKA STAROSTNE STRUKTURE	34
GRAF 6: MNENJE ALI JE HOMOSEKSUALNOST ODLOČITEV POSAMEZNIKA GLEDE NA SPOL	34
GRAF 7: MNENJE ALI JE HOMOSEKSUALNOST ODLOČITEV POSAMEZNIKA Z VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI.....	35
GRAF 8: MNENJE ALI JE HOMOSEKSUALNOST ODLOČITEV POSAMEZNIKA GLEDE NA KRAJ BIVANJA.....	35
GRAF 9: KATERI PAR BI PREJ SPREJELI Z VIDIKA STAROSTNE STRUKTURE.....	36
GRAF 10: KATERI PAR BI PREJ SPREJELI (GLEDE NA SPOL).....	36
GRAF 11: KATERI PAR BI PREJ SPREJELI Z VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI.....	37
GRAF 12: KATERI PAR BI PREJ SPREJELI GLEDE NA KRAJ BIVANJA.....	37
GRAF 13: DA HOMOSEKSUALNOSTI NE MOREMO POZDRAVITI MENI VEČINA ANKETIRANCEV VSEH STAROSTI	38
GRAF 14: PREDVSEM ŽENSKES SO MNENJA, DA HOMOSEKSUALNOSTI NE MOREMO POZDRAVITI	38
GRAF 15: DA HOMOSEKSUALNOST NE MOREMO POZDRAVITI, MENI VEČINA ANKETIRANCEV Z VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI:	39
GRAF 16: ANKETIRANI IZ MESTA IN IZ PODEŽELJA SO MNENJA, DA HOMOSEKSUALNOSTI NE MOREMO POZDRAVITI.....	39
GRAF 17: MNENJE ALI SE KOT HOMOSEKSUALEC ŽE RODIŠ, Z VIDIKA STAROSTNE STRUKTURE	40
GRAF 18: MNENJE, DA SE KOT HOMOSEKSUALEC ŽE RODIŠ GLEDE NA SPOL.....	40
GRAF 19: MNENJE ALI SE KOT HOMOSEKSUALEC ŽE RODIŠ IZ VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI	41
GRAF 20: MNENJE ALI SE KOT HOMOSEKSUALEC ŽE RODIŠ GLEDE NA KRAJ BIVANJA	41
GRAF 21: DEJAVNIKI, KI NAJBOLJ VPLIVAJO NA NAŠ ODNOS DO HOMOSEKSUALNOSTI Z VIDIKA STAROSTNE SKUPINE	42
GRAF 22: DEJAVNIKI, KI NAJBOLJ VPLIVAJO NA NAŠ ODNOS DO HOMOSEKSUALNOSTI GLEDE NA SPOL.....	42
GRAF 23: DEJAVNIKI, KI NAJBOLJ VPLIVAJO NA NAŠ ODNOS DO HOMOSEKSUALNOSTI Z VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI	43
GRAF 24: DEJAVNIKI, KI NAJBOLJ VPLIVAJO NA NAŠ ODNOS DO HOMOSEKSUALNOSTI GLEDE NA KRAJ BIVANJA	43
GRAF 25: ODOBRAVANJA ISTOSPOLNE POROKE Z VIDIKA STAROSTNE STRUKTURE	44
GRAF 26: ODOBRAVANJA ISTOSPOLNE POROKE GLEDE NA SPOL.....	45
GRAF 27: ODOBRAVANJA ISTOSPOLNE POROKE Z VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI	45
GRAF 28: ODOBRAVANJE ISTOSPOLNE POROKE GLEDE NA KRAJ BIVANJA	45
GRAF 29: ODOBRAVANJE POSVOJITEV OTROK V ISTOSPOLNI DRUŽINI Z VIDIKA STAROSTNE STRUKTURE	46
GRAF 30: ODOBRAVANJE POSVOJITEV OTROK V ISTOSPOLNI DRUŽINI GLEDE NA SPOL.....	47
GRAF 31: ODOBRAVANJA POSVOJITEV OTROK V ISTOSPOLNI DRUŽINI Z VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI	47
GRAF 32: ODOBRAVANJE POSVOJITEV OTROK V ISTOSPOLNI DRUŽINI GLEDE NA KRAJ BIVANJA	48
GRAF 33: ODOBRAVANJA HOMOSEKSUALNOSTI Z VIDIKA STAROSTNE STRUKTURE	49
GRAF 34: ODOBRAVANJA HOMOSEKSUALNOSTI GLEDE NA SPOL.....	49
GRAF 35: ODOBRAVANJA HOMOSEKSUALNOSTI Z VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI	50
GRAF 36: ODOBRAVANJA HOMOSEKSUALNOSTI GLEDE NA KRAJ BIVANJA	50
GRAF 37: STRINJANJE Z ZAPOSPLITVIJO HOMOSEKSUALCA ALI S SPREJEMANJEM KOT SOSEDA Z VIDIKA STAROSTNE STRUKTURE	51
GRAF 38: STRINJANJE Z ZAPOSPLITVIJO HOMOSEKSUALCA ALI S SPREJEMANJEM KOT SOSEDA GLEDE NA SPOL	51
GRAF 39: STRINJANJE Z ZAPOSPLITVIJO HOMOSEKSUALCA ALI S SPREJEMANJEM KOT SOSEDA Z VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI.....	52
GRAF 40: STRINJANJE Z ZAPOSPLITVIJO HOMOSEKSUALCA ALI S SPREJEMANJEM KOT SOSEDA GLEDE NA KRAJ BIVANJA.....	52
GRAF 41: RAZLIČEN POGLED NA SPREJEMANJE DEJSTVA, DA BI SE VAŠ PRIJATELJ ALI PRIJATELJICA IZKAZAL/A ZA.....	53
GRAF 42: : RAZLIČEN POGLED NA SPREJEMANJE DEJSTVA, DA BI SE VAŠ PRIJATELJ ALI PRIJATELJICA IZKAZAL/A ZA	54
GRAF 43: : RAZLIČEN POGLED NA SPREJEMANJE DEJSTVA, DA BI SE VAŠ PRIJATELJ ALI PRIJATELJICA IZKAZAL/A ZA	54
GRAF 44: : RAZLIČEN POGLED NA SPREJEMANJE DEJSTVA, DA BI SE VAŠ PRIJATELJ ALI PRIJATELJICA IZKAZAL/A ZA	55
GRAF 45: RAZLIČEN POGLED NA HOMOSEKSUALNOST Z VIDIKA STAROSTNE STRUKTURE.....	55
GRAF 46: RAZLIČEN POGLED NA POZNAVANJE HOMOSEKSUALNOSTI GLEDE NA SPOL.....	56
GRAF 47: RAZLIČEN POGLED NA POZNAVANJE HOMOSEKSUALCEV Z VIDIKA VERSKE PRIPADNOSTI	56
GRAF 48: RAZLIČEN POGLED NA POZNAVANJE HOMOSEKSUALCEV GLEDE NA KRAJ BIVANJA	57
GRAF 49: ALI BI VAS MOTILO, ČE BI V JAVNOSTI VIDELI DVA HOMOSEKSUALCA/HOMOSEKSUALKI, KI SE POLJUBLJATA (Z	57
GRAF 50: : ALI BI VAS MOTILO, ČE BI V JAVNOSTI VIDELI DVA HOMOSEKSUALCA/HOMOSEKSUALKI, KI SE POLJUBLJATA (GLEDE NA SPOL)	58
GRAF 51: : ALI BI VAS MOTILO, ČE BI V JAVNOSTI VIDELI DVA HOMOSEKSUALCA/HOMOSEKSUALKI, KI SE POLJUBLJATA (Z VIDIKA	58
GRAF 52: ALI BI VAS MOTILO, ČE BI V JAVNOSTI VIDELI DVA HOMOSEKSUALCA/HOMOSEKSUALKI, KI SE POLJUBLJATA (GLEDE NA.....	59

POVZETEK

Homoseksualnost je oznaka, ki se nanaša na privlačnost, intimo in spolno usmerjenost posameznika. Raziskovali bova socialne stike, samoidentiteto in samovrednotenje ter vpliv na odnose z vrstniki. Homofobija označuje sovražnost do homoseksualcev. Gre za eno pogostejših oblik diskriminacije v družbi, ki se lahko pojavi v različnih oblikah, od predsodkov, sovraštva, zavračanja pa vse do psihičnega in fizičnega nasilja. Družbeni položaj je skrb vzbujajoč, zato sva se odločili raziskati in analizirati sam pojav homofobije v slovenski družbi. Preučili bova diskriminacijo, ustrahovanje in nadlegovanje v obliki prepovedi parad ponosa, sovražnega govora, nestrpnih izjav, slabšalnih besed. V Evropski uniji, ki temelji na načelih zakonodaje enakega obravnavanja in nediskriminacije, je to nesprejemljivo.

ABSTRACT

Homosexuality is a label that refers to the attractiveness, intimacy and sexual orientation of an individual. We will explore social contact, self-identity and self-evaluation, and influence on relationships with others. Homophobia marks hostility toward homosexuals. It is one of the most common forms of discrimination in society, which can occur in various forms, from prejudice, hatred and rejection all the way to psychic violence in physical violence. The social situation is a cause for concern, so we decided to research and analyse homophobia in Slovenian society. We will research discrimination, intimidation and harassment in the form of a ban on pride parades, hate speeches, impatient statements and degrading words. In the European Union, based on the principles of equal treatment and non-discrimination law, this is unacceptable.

ZAHVALA

Najprej se zahvaljujema najini mentorici za prijazno pomoč in spodbudo pri nastajanju raziskovalne naloge.

Zahvaljujema se vsem anketirancem in intervjuvancem, ki so pripomogli k temu, da sva prišli do potrebnih ugotovitev.

Prav tako pa se zahvaljujema družini in sošolcem za pomoč in podporo.

1. UVOD

Homofobija označuje sovražnost do homoseksualnosti. Homofobija je v družbi prisotna v različnih pojavnih oblikah, od predsodkov, zavračanja, sovraštva, zagovarjanja nestrpnosti do homoseksualcev in vse do fizičnega in psihičnega nasilja. V najini raziskovalni nalogi želiva odgovoriti na vprašanja, kaj je vzrok homofobije in kako so sprejeti homoseksualci v družbi. Osredotočili se bova na ovire, s katerimi se spopadajo homoseksualci v vsakdanjem življenju. Raziskali bova, ali so homoseksualci zapostavljeni v družbi in ali to otežuje njihovo vključevanje v družbo. Meniva, da so predsodki o homoseksualnosti še vedno prisotni v sodobni družbi. Namen najine raziskovalne naloge je pojasniti, zakaj je homofobija še vedno prisotna v družbi in zakaj homoseksualci nimajo enakih pravic ter s katerimi dejavniki je to povezano. Zanimajo naju stališča posameznikov z vidika starostne strukture, verske pripadnosti, spola ter kraja bivanja.

3.1 HIPOTEZE IN PREDVIDENA SPOZNAVANJA

Z raziskovalno nalogo želiva ugotoviti ali imajo homoseksualci v Sloveniji zagotovljene enake možnosti za zaposlovanje, posvajanje otrok in poročanje. V najini nalogi želiva poglobljeje spoznati težave homoseksualcev v vsakdanjem življenju in kako se oni spopadajo s temi težavami. Osredotočili sva se na odnos različnih družbenih skupin do homoseksualcev in raziskali ali je stereotipno dojemanje homoseksualcev odpravljeno. S tem namenom sva si postavili nekaj hipotez.

Hipoteze, ki sva si jih zastavili v raziskovalni nalogi, so:

1. Toleranca do homoseksualnosti je pri mladih višja kot pri starejših.
2. Na mnenje o homoseksualcih vplivajo predvsem mediji.
3. Homoseksualci imajo težave pri iskanju delovnih mest.
4. Ljudje se kot homoseksualci že rodijo.
5. Večina ljudi meni, da posvojitev otrok istospolnih partnerjev ne bi smela biti uzakonjena.
6. Družba bolje sprejema geje kot lezbijke.
7. Primarna socializacija, družbeno okolje in verska pripadnost so dejavniki, ki vplivajo na odnos posameznika do homoseksualnosti.

3.2 POTEK RAZISKOVANJA

Ko sva si izbrali problem, sva izbrali glavne pojme, ki jih bova raziskovali. Nato sva pregledali literaturo. V teoretičnem delu sva iz že raziskanega in objavljenega gradiva in literature pridobili ustrezno znanje. Raziskovalna naloga pa temelji predvsem na empiričnem delu, tako sva uporabili metodo spraševanja in njeni najznačilnejši obliki – anketo in intervju. V anketnem vprašalniku sva uporabili zaprta vprašanja, saj so enostavnejša za obdelavo in odprta vprašanja, s katerimi sva dobili več uporabnih podatkov. Razdelili sva 100 anket med naključno izbrane ljudi. Rezultate sva prikazali z vidika starostne strukture, glede na spol, kraj bivanja in veroizpoved, skozi grafe. Izvedli sva tudi strukturirane intervjuje s člani LGBT skupnosti in pripadnikom islamske vere. Skozi oči intervjuvancev sva izvedeli kakšen je odnos do homoseksualnosti v Sloveniji. Na koncu sva rezultate dela analizirali in primerjali z drugo raziskavo.

2. TEORETIČNI DEL NALOGE

3.1 POMEN BESEDE HOMOSEKSUALNOST

Homoseksualnost je spolna usmerjenost, seksualno nagnjenje do oseb istega spola. »Homoseksualnost« je sestavljena iz grške besede »homos«, ki pomeni »enak, isti« in latinskega korena »sex«. Izraz homoseksualnost je prvi uporabil borec za človekove pravice Karl Maria Kertbeny v 19. stoletju. Iz izraza je tvorjena slovenska beseda istospolnost. (<https://sl.wikipedia.org/wiki/Homoseksualnost> (28.10.2019))

Homoseksualnost je s pojavom njenega termina nekako iz greha in kaznivega dejanja (v Zahodnem, krščanskem svetu) prešla v bolezen, šele v šestdesetih letih prejšnjega stoletja pa je spolna revolucija pripomogla k razumevanju homoseksualnosti kot termina, ki označuje spolno manjšino. (<https://sl.wikipedia.org/wiki/Homoseksualnost> (28.10.2019))

Termin »gay« se lahko nanaša na homoseksualce na splošno ali pa samo specifično na moške homoseksualce, medtem ko se izraz »lezbijka« nanaša na ženske homoseksualke. Žaljivke ali vulgarne besede, ki so sopomenke za homoseksualca, se v vsakdanjem življenju velikokrat uporabljajo pogosteje. Te obsegajo izraze peder, pederčina, homo, feget, toplovodar, ritopik itd. za moške. Za ženske pa lezbača, možača (shemale) in druge. Manj slabšalni izrazi so buzi, tetka uporabljena tudi med pripadniki skupnosti) oz. lezba in kamionarka. (<https://sl.wikipedia.org/wiki/Homoseksualnost> (28.10.2019))

3.2 MITI, STEREOTIPI IN PREDSDOKI O HOMOSEKSUALNOSTI

MITI

Komaj pred pol stoletja je bila homoseksualnost ena najbolj zamolčanih skrivnosti-vsi so vedeli, da obstaja, a ne na televiziji ne na filmu se ni dalo videti nobenega homoseksualca. O tem seveda ni govorilo niti v družinskem krogu. To je povsem razumljivo za tiste čase, saj so se o homoseksualni skupnosti širile smešne in povsem napačne predstave. Danes, ko se je javnosti razkrilo kar nekaj zvezdnikov in politikov, ter imamo na voljo veliko literature, iz katerih se lahko kaj naučimo, so zastareli miti neopravičljivi. Kljub temu je še vedno veliko predsodkov in nesporazumov.

(<https://govori.se/zanimivosti/6-zastarelih-mitov-o-homoseksualnosti-ki-jim-mnogi-se-vedno-verjamejo/> (22.11.2019))

STEREOTIPI

Stereotipi so tipizirane sodbe, kar pomeni, da ne upoštevajo individualnih razlik med posamezniki, pač pa te na osnovi delnih in površinskih sodb razvrščajo v posamezne skupine. Stereotipi so torej oblike miselnih sodb, ki jih dobimo na osnovi delnih informacij. Lahko bi rekli, da so stereotipi miselni predali, v katere razvrščamo ljudi in tisto, kar se okrog nas dogaja. Vendar so stereotipi preveč posplošene in preveč tipizirane sodbe, zato z njimi spregledamo raznovrstnost sveta in nianse znotraj njega (Kuhar, 2009, str. 36). Stereotipe oblikujemo na osnovi posploševanja, pomanjkljivih dejstev, generaliziranih informacij ali celo dezinformacij. Ne glede na to so stereotipi del naše kognitivne ekonomije; s pomočjo stereotipnih predstav urejamo heterogenost sveta, v katerem živimo. Ta nam namreč ponuja toliko informacij in dražljajev, da vsega ne moremo predelati. Zato nam stereotipi omogočajo poenostavitev kompleksnih pojavov. Stereotipi niso naše osebne sodbe, pač pa so nam posredovani prek družbene interpretacije (Kuhar, 2009, str. 36).

Že Lippmann (1999) je v dvajsetih letih prejšnjega stoletja v svoji knjigi Javno mnenje zapisal, da "večino stvari najprej definiramo, šele potem vidimo. V zmedi zunanjega sveta opazimo samo tisto, kar je za nas naša kultura že definirala, in težimo k temu, da vse vidimo skozi stereotipne oblike, posredovane preko naše kulture" (Lippmann, 1999, str. 44).

To z drugimi besedami pomeni ustvarjanje in ohranjanje binarnih opozicij mi-oni, kar naj bi izhajalo iz potrebe po pozitivni samo-ocenitvi lastne družbene identitete (Kuhar, 2009, str. 36). Stereotipi vodijo do dveh vrst napak: ljudi, o katerih imamo stereotipne predstave, obravnavamo kot bolj podobne skupini, ki ji pripadajo, in kot bolj različne od članov drugih skupin kot v resnici so. Druga napaka, ki je hkrati izhodišče diskriminatorne obravnave, pa je ta, da praviloma skupino, ki ji pripadamo, ocenjujemo kot boljšo od tistih, ki jim ne pripadamo. (Kuhar, 2009, str. 37).

Funkcije stereotipov, vključujoč kognitivno ekonomijo, seveda niso "opravičilo" za uporabo stereotipov, če so ti izhodišče za diskriminacijo. Uporaba stereotipov namreč ni zgolj psihološki proces, ki ga uporabljamo, da reduciramo heterogenost sveta okrog sebe in da

zadostimo potrebi po pozitivni samopodobi, ampak so hkrati tudi politični proces. Rangiranje določenih skupin v družbi je vedno tudi politično, vsaj v svojih posledicah. To pomeni, da človekova kognicija ni nekaj povsem individualnega oziroma zasebnega, ampak je dovzetna tudi za skupinske vplive, družbene norme, vrednote in podobno. Proces predelave informacij, kot opozarja Že Lippman (1922), ne poteka izven konteksta družbe. Prav nasprotno; posameznikovo delovanje (tudi v skladu s stereotipi) je vedno (tudi) družbeno posredovano (Kuhar, 2009, str.37).

PREDSODKI

V primeru predsodkov se na miselne sodbe, ki predstavljajo stereotipe, nalepijo še čustva. Zato pri predsodkih nista več v ospredju kognicija in kognitivna ekonomija, pač pa čustva in čustveno obarvane vnaprejšnje sodbe. Predsodki se zato okrepijo še posebej v kriznih časih, ko se delitev med name in njimi še bolj zaostrijo. Žrtve predsodkov in stereotipov so namreč priročni grešni kozli, družbene skupine, ki jih obdolžimo za naše lastno slabo počutje, slabo ekonomsko stanje in podobno. Tipičen primer tovrstnega odziva se je zgodil leta 2009, ko se je slovenska vlada napovedala, da bo v nov Družinski zakonik vključila pravno regulacijo istospolnih partnerskih zvez in njihove posvojitve otrok. Odziv nasprotnikov je bil čustven in eden od argumentov, ki so ga uporabili, je bil, da se vlada v času krize, ko delavci izgubljajo službe, ukvarja z nepomembno manjšino. Dejstvo je, da sprejetje napovedanega Družinskega zakonika v ničemer ne bi ne rešilo ne še dodatno ogrozilo položaja brezposelnih v Sloveniji. Vendar pa je krizna situacija, ki jo pogosto izkoristijo populistični demagogi, pripeljala do tega, da so že tako jezni in prizadeti ljudje pod demagogovo taktirko svojo agresivno etiko sproščali na grešnem kozlu, ki naj bi bil kriv za njihove težave. S predsodki torej legitimiramo zaostrovanje razlike med nami in njimi-torej tistimi, za katere lažno menimo, da so izvor vseh naših problemov (Kuhar, 2009, str. 38,39).

Mirjana Ule (2005) pojasnjuje, da se predsodkov, ki se izražajo preko šal, dvoumnosti, nespoštljivosti, netolerantnosti in podobno, pogosto ne zavedamo, saj nam se zdijo tako vsakdanji. Vendar pa, opozarja Ule, predsodki lahko "hitro postanejo družbeno vezivo množic" in se širijo kot virus. "Tedaj se predsodki spremenijo v orodje agresije, so napoved

linča, opravičilo vsakovrstnih diskriminacij, preganjanja, izganjanja ali prepuščanja ogroženih skupin njihovi usodi" (Ule, 2005, str. 27).

Allport (1954) omenja pet stopenj izražanja predsodkov. Prva stopnja je (1) opravljanje, ki se izvaja predvsem skozi humor (šale in vice) o drugih skupinah. Druga stopnja je (2) izogibanje oziroma vzpostavljanje socialne distance do skupin, do katerih gojimo predsodke. Tretjo stopnjo Allport označi za (3) diskriminacijo. Pri tem ima v mislih ožjo definicijo diskriminacije v primerjavi s tisto, ki smo jo začrtali v pričujočem tekstu. Diskriminacija kot izražanje predsodkov je za Allporta tisto dejanje, ki je neposredno usmerjeno proti drugim skupinam, ki jim preprečujemo enakopravnost (npr. v dostopu do določenih dobrin). Četrta stopnja je (4) nasilje, ki je povezano s fizičnim ogrožanjem skupin, peta, najbolj ekstremna oblika izražanja predsodkov, pa je (5) genocid (Kuhar, 2009, str. 39).

Predsodki niso vezani na državne institucije, ampak, na vsakdanji svet. So nekakšne neformalne institucije, katerih poglobljena funkcija je v tem, da prevajajo določene odnose diskriminacije, dominantnosti, podrejenosti, in sovražnosti med družbenimi skupinami, pa tudi med javno in zasebno sfero, določena razmerja med posamezniki in skupinami v vsakdanjem svetu postavljajo v splošnejši okvir obstoječih družbenih pravil, norm in institucij. Lahko bi rekli da so predsodki neke vrste "temeljni kamni" kulturnih konstrukcij, ki jih uporabljajo tako posameznik kot skupine. Če predsodki pridobijo organizirano obliko ideološkega sistema, postanejo propagandno sredstvo določenega političnega delovanja in obenem medijsko proglašeni standardi normalnosti, večinskosti, zaželenosti (Šabec, 2006, str. 20).

3.3 OBLIKOVANJE HOMOSEKSUALNE IDENTITETE IN RAZKRITJE

Vedeti je potrebno, da pojmi seksualna orientacija, vedenje in identiteta nimajo istega pomena. Seksualno vedenje in seksualna identiteta sta posledica zavestnih odločitev in ju je zato mogoče spreminjati. Seksualna orientacija pa je tako lahko neodvisna od seksualne identitete in vedenja. Seksualna orientacija usmerja k določeni seksualni želji, seksualnosti. Preko spoznavanja družbenih kategorij seksualnosti, posamezniki prepoznajo, prevzamejo seksualno identiteto in se tako tudi vedejo. Sama homoseksualnost ni ločena od ostalih

seksualnih orientacij ali sama po sebi nekaj odklonskega, nesprejetega. Mnenje in odnos do homoseksualnosti določa družbeni odziv nanjo (Švab in Kuhar, 2005, str. 56).

Torej o tem kaj je normalno ali nenormalno oziroma odklonsko presoja družba, zato se odnosi do homoseksualnosti v različnih družbah razlikujejo. Na nastanek, izoblikovanje, realizacijo in sprejemanje homoseksualne identitete ovirajo družbeni pritiski in kontrola, homofobija, popačene in vulgarne predstave o homoseksualnosti. Razvoj homoseksualne identitete je pogojen s spolnimi občutji in nastaja v času pred prvim razkritjem, saj ko je udejanjeno, pospeši njen razvoj in jo z nadaljnimi razkritji okrepi. V sociologiji se od sedemdesetih let prejšnjega stoletja naprej nastajali različni modeli oblikovanje homoseksualne identitete. Ti pojasnjujejo, kakšna je idealna pot posameznika, ki je na eni strani soočen z družbenimi pričakovanji o razvoju heteroseksualne spolne identitete, na drugi strani pa s svojimi občutji, ki ne ustrezajo omenjenim pričakovanjem. Identiteta homoseksualnih ljudi se razvije po naslednjem zaporedju in sicer posameznik najprej samo razmišlja in čuti lastno istospolno usmerjenost, nato to oblikuje v identiteto, šele nato jo prevzame. Temu sledijo kritike, da je s tem poudarjeno sprejetje homoseksualne identitete kot nekaj končnega, nespremenljivega, kar pa ni mogoče, saj je spolna identiteta vedno v fazi spreminjanja, saj nanjo vplivajo družbeni, politični in zgodovinski konteksti. Oblikovanje take identitete poteka preko individualnih in skupinskih vidikov. Individualna raven je prepoznavanje in nato sprejetje občutij o lastni homoseksualnosti. Skupinska raven pa je soočanje z stigmo, ki jo družba pripisuje homoseksualcem, hkrati pa ta obsega tudi sprejetje položaja v družbeni skupini, ki je zatirana (Kuhar, 2001, str. 138).

Skupinska raven se tako nanaša predvsem na življenje posameznika v družbi, kar pomeni, da je odvisna od tega kako družba sprejema homoseksualnost.

K fazi oblikovanja identitete spada tudi kriza identitete. Kriza spolne identitete lahko človeka zaznamuje v šoli, na delovnem mestu in v družbi. Tako moški kot ženske lahko trpijo, ker ne vedo, kateri spol jih privlači. Predstave o mogoči istospolni usmerjenosti povzročajo neskladnost s prej obstoječo samopodobo in predvsem z večinskimi družbenimi pričakovanji, kar navaja k drugi fazi v oblikovanju identitete, h krizi identitete. Krizo identitete pa ne povzroča samo zaznavanje samega sebe ter potencialne izkušnje tako heteroseksualnega, kot homoseksualnega vedenja, pač pa tudi s homoseksualnostjo povezana stigma in ne

nazadnje pomanjkljive informacije o (homo)seksualnosti (Kuhar in Švab, 2005, str. 61). Družba in okolje v katerem živimo pa tudi to, da je homoseksualnost še vedno tabu tema, so dejavniki, ki prispevajo k poglobljanju ali blažitvi krize identitete. Gre namreč za občutke nemira in negotovosti glede lastnega seksualnega statusa. Tipični odgovori na krizo identitete so zanikanje homoseksualnih občutij, poskusi popravila, izogibanje tem občutjem in potlačitev seksualnih želja, nasilna potopitev v heteroseksualnost ali prevzem biseksualne identitete (Kuhar in Švab, 2005, str. 63).

Razkritje spolne identitete razumemo kot proces prepoznavanja lastne spolne usmerjenosti k sebi enakemu spolu in z njo povezane nastajajoče identitete. Ta se udejanja s svojim izpričevanjem okolici in s povratno potrditvijo identitete s strani okolja. Vsako posamezno razkritje poteka znotraj družbenega konteksta in zgodovinskega časa, ki vplivata na njegovo udejanjanje, prav tako je pomembna rasna in kulturna pripadnost, ekonomski status, razmere na delovnem mestu in predvsem družinske razmere. Kot termin se večinoma uporablja "coming out", ki je krajšava za "coming out of the closet". V metaforičnem smislu termin namiguje na omaro kot prostor, ki je skrit očem drugih ljudi. (Kuhar, 2001, str. 188)

Razkritje spolne identitete vedno poteka v interakciji z drugimi akterji. Informacija o razkritju poteka v smeri od "jaza" (osebe, ki razkriva svojo spolno identiteto) do akterja (oseba, ki ji je informacija o spolni usmerjenosti zaupana), spodbudi pa jo lahko "jazova" lastna odločitev razkriti svojo spolno usmerjenost ali pa pritisk akterjev (namigovanja, neposredna vprašanja). V času začetnih razkritij je posameznik za morebitno zavrnitev še posebno ranljiv. Zato se po navadi, če okoliščine dopuščajo, razkrije osebi, za katero pričakuje, da bo sprejela njegovo spolno usmerjenost. Bolj verjetno je, da o svoji usmerjenosti najprej spregovorijo s prijateljem, ki mu zaupajo in ga dovolj pozna, da lahko predvidijo njegovo reakcijo, kot pa s starši, saj je tovrstno odkritje bolj emocionalno obremenjeno in zato v večini primerov tudi najtežje. K razkritju spodbujajo tudi skupine homoseksualcev in njihova predstavitev v obliki parad. Te skupine so LGBTQ+ skupine. Sem spadajo lezbijke, geji, biseksualci, transspolniki in drugi. Biseksualnost je spolna usmerjenosti oseb, ki jih lahko privlačijo osebe moškega in ženskega spola. Transspolni ljudje so ljudje, katerih spolna identiteta se razlikuje od njihovega pripisanega spola. Transspolnim ljudem včasih pravijo transseksualci, če želijo z medicinsko pomočjo spremeniti svoje telo, da se bo skladalo z njihovo spolno identiteto.

Transspolnost lahko vključuje tudi ljudi, ki niso izključno moški ali ženske oz. pripadajo tretjemu spolu. Biti transspolen je neodvisno od spolne usmerjenosti, transspolni ljudje se namreč lahko identificirajo kot heteroseksualni, homoseksualni, biseksualni, asexualni itd., ali pa menijo, da so običajne oznake za spolno usmerjenost pomanjkljive ali neustrezne. Večina transspolnih ljudi se srečuje z diskriminacijo na delovnem mestu, v javnih okoliščinah in v zdravstvenem sistemu. V mnogih državah transspolni ljudje niso pravno zaščiteni pred diskriminacijo. Bistveno vlogo pa imajo mediji, ki posredujejo informacije o homoseksualnosti, čeprav so, v primeru posredovanja s predsodki obremenjenih informacij, hkrati lahko tudi zaviralni element. Proces razkritja lahko razdelimo v štiri kategorije: razkritje pred samim seboj, razkritje gejev in lezbijk kot družbene podskupine, ožje socialno razkritje in širše socialno razkritje. Ovire na poti do razkritja so naš jezik, kultura, vera in institucije, naše vsakdanje interakcije z akterji, ki nas obkrožajo, naše percepcije okolja in družbena konstrukcija realnosti nasploh temeljijo na osnovi družbene delitve spolov, ki je tesna povezana tudi s heteroseksualnimi relacijami. Stereotipi, ki se navezujejo na homoseksualnost in ideje o normalnosti in nenormalnosti (Kuhar, 2001, str. 196).

3.4 HOMOFBIJA IN SOVRAŠTVO DO HOMOSEKSUALCEV

Sovražnosti do homoseksualnosti se do šestdesetih let prejšnjega stoletja v zahodni družbah ni razumelo kot problem, ki bi ga bilo potrebno reševati ali o njem javno spregovoriti. Vzrok za to je bil, da je bila homoseksualnost takrat dojeta kot problem (Kuhar, 2011, str. 10)).

Potem pa so se geji in lezbijke začeli organizirati kot družbeno gibanje, ki je doseglo svetovne razsežnosti. S svojimi glasovi so izzvali skupna prepričanja, družbene prakse in institucionalne mehanizme, ki so določali njihovo podrejenost. (Kuhar, 2011, str. 10).

Koncept homofobije je igral pomembno vlogo v teh revolucionarnih spremembah, saj je tako v znanstvenem kot družbenem smislu-na glavo postavil definicijo problema, povezanega s homoseksualnostjo. Problem niso bili več homoseksualcih, pač pa homofobična družba. Ali z besedami psihologa Georgea Weinberga, avtorja besede homofobija: »Svojih pacientov ne bom nikoli razumel kot zdravih, če ne bodo presegli svojih predsodkov do homoseksualnosti« (Kuhar, 2011, str. 10).

Homofobija: z njo označujemo različne oblike splošnega političnega, družbenega, moralnega, osebnega nestrinjanja s homoseksualnostjo kot tako. Termin vključuje tako obsojanje, odpor, nestrinjanje, nasilje kot tudi omalovaževanje, obsojanje in diskriminacijo istospolno usmerjenih posameznikov. Pravzaprav ima, kot ugotavlja Baird (2004), homofobija neverjetno moč mutacije-odvisno od konteksta je homoseksualnost lahko označena kot bolešno stanje, kot nekaj grešnega, v kontekstu ogroženosti države tudi kot nepatriotska in podobno (Kuhar, 2011, str. 21).

Zgodovinsko je termin »homofobija« dejansko nastal za označitev fizičnega odpora pred homoseksualci. Njen avtor je ameriški klinični psiholog George Weinberg, ki je besedo sestavil v začetku sedemdesetih let in jo populariziral predvsem s pomočjo svoje odmevne knjige »Družba in zdrav homoseksualec« (Kuhar, 2011, str. 22).

Termin dobesedno pomeni »strah pred istostjo« vendar je potrebno poudariti, da je Weinberg besedo sestavil iz grške besede phobos in predpone homo, ki jo je vzel iz homoseksualnosti-ne pa iz latinske besede homo-kar pomeni človek. Zato so interpretacije, da homofobija pomeni strah pred človekom napačne. Dovolj simptomatično to interpretacijo kot argument v svoj bran pogosto uporabljajo tisti, ki so homofobije obtoženi (Kuhar, 2011, str. 22).

Pri razumevanju homofobije kot strahu je potrebno opozoriti na pomembno razliko. Razlika med klavstrofobijo, agorafobijo in podobnimi strahovi ter homofobijo je namreč ravno v tem, da se prva vrsta fobij praviloma ne sprebrne v nasilje, homofobijo pa se lahko in se celo pogosto izraža nasilno, verbalno ali fizično, lahko pa tudi s spolnim nasiljem. Strah pred fizičnim stikom s homoseksualcem je tako lahko razrešen prav s fizičnim obračunavanjem (Kuhar, 2011, str.24).

Izraža se z izkazovanjem sovraštva, nestrpnosti, žaljivega odnosa do vsega, kar je povezano z istospolnimi praksami. To obsega šale, v katerih se ljudje norčujejo iz istospolno usmerjenih oseb, žaljivke in zatiranje tovrstnih dejavnosti pri drugih, na primer pri otrocih in drugih družinskih članih. Ne nazadnje se kaže tudi v obliki telesnih in besednih napadov na skupine ljudi, ki se identificirajo z istospolnimi praksami, ali pa mest, na katerih se taki ljudje zbirajo. To se dogaja tako na osebni ravni, s posameznikovim utrjevanjem predstavo o sebi kot o

»pravoverni, pravični, naravni, normalni« osebi kot tudi na splošni, družbeni ravni (Kuhar, 2011, str. 25).

Homofobijo zaznavamo v različnih oblikah:

- Ponotranjena homofobija je prisotna takrat, kadar lezbijke, geji ali biseksualne osebe verjamejo in sprejemajo, da je heteroseksualna spolna usmerjenost edini pravilen način obstoja in življenja.
- Institucionalizirana homofobija je prisotna takrat, kadar oblasti delujejo proti enakosti LGBT oseb, bodisi v obliki diskriminatorne zakonodaje, institucionalnih politik, sovražnega govora izvoljenih predstavnikov, prepovedi parade ponosa ali drugih oblik diskriminacije.

Homofobno nasilje (verbalno/fizično) pomeni, da se spolna usmerjenost ali spolna identiteta posameznika uporablja za njegovo izključevanje, grožnje, poškodovanje ali poniževanje. Homofobno nasilje je največkrat posredno: homofobne opazke in šale lahko ustvarijo vzdušje homofobije, ki mlade posredno izključuje, jim grozi jih žali ali ponižuje. (<https://www.delo.si/mnenja/komentarji/institucionalizirana-homofobija.html> (24.11.2019))

3.5 DISKRIMINACIJA IN NASILJE

Diskriminacija pomeni kršitev načela enakega obravnavanja. Za diskriminacijo se šteje, če je neka oseba obravnavana manj ugodno kakor neka druga oseba. To pomeni razlikovanje, izključevanje, omejevanje ali postavljanje v neenak položaj, s ciljem, namenom ali posledico ogroziti ali onemogočiti nekemu uveljavljanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Diskriminacija je vsakršno negativno razlikovanje na podlagi osebnih okoliščin, kot so spol, starost, rasa, nacionalnost, kulturna različnost, izgled, fizična ali mentalna oviranost, zakonski stan, seksualna usmerjenost, spolna identiteta, verska pripadnost itd., ki nekoga postavlja v neenak položaj, prikrajša za enake možnosti ali kakorkoli izključuje. Oseba, ki je objekt diskriminacije, nosi težko psihološko breme in mnogokrat se pri žrtvah diskriminacije razvijejo občutki manjvrednosti. Diskriminacija je vedno destruktivna in zavirajoča, vsebuje visok potencial nestabilnosti, tveganja ter razvoja konfliktov. Onesnažuje delovno okolje, ima slabe posledice za počutje, zdravje, integriteto in samozavest človeka. Diskriminatorna

osnova je osebna okoliščina, lastnost ali stanje posameznika oziroma manjšine, na podlagi katerega se lahko vzpostavlja negativno razlikovanje v razmerju do večinske norme. (Greif, 2006, str. 8)

Med glavne diskriminatorne osnove sodijo naslednji dejavniki:

- spol(biološki spol: ženski, moški, trans-spolni, drugo).
- starost (individualna starost človeka).
- zakonski stan(samski, poročen, registriran, razvezan, vdovski).
- družinski status(jedrne družine, razširjene družine, enostarševskedružine, istospolne družine).
- seksualna usmerjenost (heteroseksualna, biseksualna, homoseksualna).
- spolna identiteta(občutenje lastnega spola: moški, ženska, transspolna,drugo).
- fizična oviranost (delna ali popolna odsotnost ali obolelost določenih telesnih funkcij človeka).
- mentalna oviranost (delna ali popolna oviranost določenih mentalnih funkcij človeka).
- rasa(fizična rasa, barva kože ali druge fizične poteze človeka, nacional-nost, etnična pripadnost).
- izgled (fizični videz človeka, obrazne in telesne poteze).Kulturne razlike (kulturni rasizem).
- versko prepričanje(versko poreklo ali izraz posameznika). (Greif, 2006, str. 8,9)

Spol, starost, seksualna usmerjenost in druge zgoraj naštetе osebne okoliščine lahko v okviru zaposlovanja predstavljajo ovire, ki nastopijo na področju enakega dostopa do dela, razpisnih pogojev, razmer na delovnem mestu, napredovanja na delovnem mestu, dostopa do bonitet iz naslova zaposlitve in drugo. (Greif, 2006, str. 8)

DISKRIMINACIJA NA OSNOVI SEKSUALNE USMERJENOSTI

Seksualna usmerjenost je pogosto tista osnova, na kateri se udejanjajo različne oblike kršitev, neenakosti in diskriminacije. Ta vrsta diskriminacije istočasno poteka tudi na osnovi spola, pri čemer vključuje tako biološki kot družbeni spol. Biološki spol je fizična danost, družbeni spol pa je simbolni pomen, ki ga kultura pripisuje biološkemu spolu, zlasti v zvezi z družbeno vlogo spolov. (Greif, 2006, str. 12)

Diskriminacija na podlagi seksualne usmerjenosti je lahko:

- neposredna (neenaka obravnava, zanikanje formalne enakosti) ali
- posredna (na videz nevtralna obravnava, zanikanje dejanske enakosti).

Žrtve te oblike zapostavljanja so lahko posamezne osebe ali skupine ljudi, in sicer na osnovi svojih nagnjenj ali emocionalno-seksualnega vedenja. Skoraj izključno je vezana na seksualne manjšine (lezbijke, geji, biseksualci/biseksualke). Veliko redkejši so primeri, v katerih so žrtve tovrstne diskriminacije pripadniki družbeno večinske, t.j. heteroseksualne usmeritve. Zaradi nizke stopnje družbene vidljivosti in neustrezne zakonske zaščite se geji in lezbijke uvrščajo med posebej ranljive skupine, z visoko stopnjo tveganja. Vidiki diskriminacije, neenakosti in zatiranja gejev in lezbijk so zelo različni, vsem pa je skupno to, da napadajo osebno celovitost in dostojanstvo posameznika ali posameznice.

Ločimo odkrito in prikrito diskriminacijo. (Greif, 2006, str. 12)

Med odkrite oblike sodijo:

- širjenje homofobije in predsodkov,
- zasmehovanje in šikaniranje,
- sovražni govor,
- širjenje in vzpodbujanje nestrpnosti,
- psihično nadlegovanje ali nasilje,
- fizično nadlegovanje ali nasilje,
- seksualno nadlegovanje ali nasilje,
- javno razkritje homoseksualne identitete posameznika proti njegovi volji in
- odklonilna ali sovražna stališča verstev in verskih institucij.

Prikrite oblike so:

- legalizirana diskriminacija (ki se dogaja s strani državnega aparata ali vednostjo le-tega; manifestira se kot nevednost, spregledovanje, ignoriranje in ne ukrepanje pristojnih državnih služb ter ohranjanje neenakosti v zakonodaji),
- vsiljena, normativna heteroseksualnost,
- družbeni heteroseksizem,
- medikalizacija, zdravljenje ali prisilno zdravljenje homoseksualnosti,
- prisilna poroka in prisilna nosečnost in

- površna medijska obravnava homoseksualnosti in navidezno »nevtralnno«novinarstvo. Neenakost lezbijk in gejev se odraža skozi diskriminacijo individualnih oseb (neustrezna zaščita, spodbujanje sovraštva, diskriminacija v zaposlovanju, zdravstvu, stanovanjski politiki, izobraževanju itd.) ter diskriminacijo parov (izključenost iz pravice do zakonske zveze, odrekanje statusa svojcev, odrekanje posvojiteljskih in reprodukcijskih pravic). (Greif, 2006, str. 12, 13)

ZAŠČITA IN PRAVNO VARSTVO

Obstajata dva glavna načina za preprečevanje in odpravljanje diskriminacije:

politična (zakonodajna) pot in pravna (sodna) pot. Politična ali zakonodajna pot predstavlja spremembe zakonodaje (ukinjanje diskriminatorne zakonodaje in uvajanje zaščitne zakonodaje). Pravna pot pa vodi preko pravosodnega sistema in sodišč, na podlagi ustavnega, nacionalnega in mednarodnega prava. Boj proti diskriminaciji je proces, ki poteka na dveh medsebojno povezanih ravneh: na ravni zakonodaje in sistemskih ukrepov ter na ravni mehanizmov za implementacijo zakonodaje in promocijo človekovih pravic ter sistema enakih možnosti. (Greif, 2006, str. 13)

NASILJE

Nasilje je veskozi prisotno v vsakdanjem življenju gejev in lezbijk. Ne izraža se samo v dejanskem psihičnem in fizičnem nasilju, ampak predvsem kot konstanten strah pred nasiljem.

Nasilje nad homoseksualci lahko razvrstimo v skupine:

- nasilje države: zakoni, policija, pazniki v zaporu, prisilno zdravljenje;
- nasilje v javnosti: psihološko in verbalno nasilje (zmerjanje na ulici, na javnih mestih, v medijih); fizično nasilje (grožnje in manifestno nasilje, napadi s strani skupin in posameznikov), spolno nasilje (posilstva, spolne žalitve, spolno nadlegovanje); delikti zoper lastnino (uničevanje, poškodovanje, kraje); strukturno nasilje (heterocentrizem, splošna diskriminacija, zanikanje gejevskih/lezbičnih življenjskih stilov, tabuiziranje, molk, javna amnezija glede homoseksualnosti); nasilna dejanja na ulici in javnih mestih, velikokrat zaradi homofobije.

- Nasilje v družini: verbalno, psihološko, fizično in seksualno nasilje (izključitev iz družine, nasilje v povezavi s homoseksualnim razkritjem, negativne reakcije staršev, svetovanje gejevskim/lezbičnim otrokom, naj obišejo psihoterapevtsko pomoč, iskanje »krivde«, ignoriranje homoseksualnosti, prepoved obiskov, poskusi, da bi ločili otroke od družbe, potiskanje v brezdorstvo, izguba doma).
- Nasilje v družbi ljudi po lastni izbiri: nasilje v krogu prijateljev (izključitev in stigmatizacija), nasilje v partnerskih zvezah (nasilja v homoseksualnih zvezah je verjetno ravno toliko kot v heteroseksualnih).
- Nasilje na delovnem mestu :zavrnitev službe zaradi spolne usmerjenosti, zamenjava službe, prikrivanje spolne usmerjenosti, spolno nadlegovanje, težave pri napredovanju zaradi spolne usmerjenosti.

(<http://sola.amnesty.si/media/uploads/files/delavnice/Kdo%20sem.pdf>)

(23.11.2019))

3.6 ODNOS DO ISTOSPOLNIH V DRUŽBI

Pri nas, v zahodnih kulturah, je negativen odnos do homoseksualnosti povezan predvsem z religijo, saj tako judovstvo kot krščanstvo in islam tovrstne usmerjenosti in dejavnosti ne vidi v pozitivni luči. Neizoblikovanost enotne teorije o homoseksualnosti in njenih vzrokih ter neenoten odnos do homoseksualnosti se kaže tudi v medijih. Tako lahko v okviru enega in istega medija opazimo senzacionalno poročanje o homoseksualni problematiki na eni strani in "kvazi" znanstven pristop na drugi. Odnos posameznikov in celotne družbe do homoseksualnosti se povsod po svetu še zmeraj kaže kot problematičen, saj so geji in lezbijke, kljub številnim aktivističnim akcijam, s katerimi si prizadevajo postati polnopravni državljani, pogosto zapostavljena, stigmatizirana, zatirana manjšina, še zmeraj so tretirani kot drugi. V širši družbi namreč prevladuje heteronormativnost, ki generira homofobijo ter z njo povezano homofobno nasilje, ki sta pogosto vsakodnevna izkušnja istospolno usmerjenih posameznikov, predvsem v sferi javnih prostorov. Tudi v šoli, kot javnem prostoru, se heteronormativnost vzpostavlja kot univerzalna norma. Slovenski (in tuji) vzgojno-izobraževalni prostor je glede homoseksualnosti zavrt v molk, saj se homoseksualnost

skorajda ne pojavlja kot tema uradnega kurikula, pogosto se govor o njej poskuša celo utišati. Poleg vztrajanja v neznosnem udobju tišine pa istospolno usmerjeni posamezniki v šoli pogosto doživljajo tudi homofobno nasilje ter njegove posledice. (<https://www.viva.si/Psihologija-in-odnosi/4900/Homofobija-proti-njej-se-bojuje-le-zrel-posameznik-in-zrela-dru%C5%BEba> (23.11.2019))

Kljub temu, da je današnja družba še vedno precej »homofobična«, so homoseksualci vedno bolje sprejeti. K temu je pripomoglo tudi spoznanje, da je homoseksualnost nekaj naravnega in ne duševna motnja ali celo bolezen. Spoznanju je sledilo črtanje homoseksualnosti s seznama bolezni Svetovne zdravstvene organizacije.

(<http://www.sgv.si/files/2016/11/Homoseksualnost.docx> (23.11.2019))

Predvsem zaradi vpliva prokreacijskega pogleda na seks je bila zgodovina homoseksualcev na Zahodu večinoma zgodovina preganjanja in diskriminiranja. Vrhovna avtoriteta za protihomoseksualno zakonodajo je bila Biblija, ki je za homoseksualne spolne odnose med moškimi predpisovala smrtno kazen. Ko je krščanstvo postalo državna religija Rimskega cesarstva, je bilo zavračanje homoseksualnih spolnih odnosov zapisano v državni zakon; moški homoseksualni spolni odnos je postal zelo resen prestop in končno zločin, ki se kaznuje s smrtjo. (Zakonodajalci in ustanove, ki so uresničevale zakone, se niti takrat niti v poznejših časih niso veliko zanimali za lezbištvo.) (Primorac, 2002, str. 149)

Na temo homoseksualnosti pa so se razvile tudi različne politike, ki predstavljajo odnos do homoseksualnosti. Obstaja toliko različnih politik homoseksualnosti, kot je različnih besed zanjo, in le nekatere med njimi so logične. Verjetno je homoseksualnost področje, kjer je zaradi razvnetih strasti veliko težje kot kjerkoli drugje ločiti argumente od želja in poželenja od zanikanj. Toda oblikovanje resne politike homoseksualnosti ni mogoče brez prizadevanja za tako razločitev. Poleg tega pa so se začeli jasneje izrisovati nekateri razpoznavni vzorci in zasnove političnih teorij. (Sullivan, 2008, str. 21) Večina družini sodobnega sveta se do homoseksualnosti še vedno obnaša izrazito prohibicionistično. Homoseksualni akti so bili do nedavnega nezakoniti v Veliki Britaniji, v številnih zveznih državah ZDA pa so še vedno. Prohibicionizem je upoštevanja vredna sila, ki odraža predsodke in prepričanja večine človeštva. (Sullivan, 2008, str. 23)

Konservativci združujejo zasebno toleranco do homoseksualcev z javnim nasprotovanjem homoseksualnosti. Čeprav si ne želijo zakonskega preganjanja homoseksualcev, se jim ne zdi nič narobe z oviranjem homoseksualnega vedenja nasploh, še zlasti pa ne nasprotujejo skrbno vzdrževanemu molku o tej temi. Nekako v tem smislu tako tudi tolerirajo zasebno homoseksualnost in ne odobravajo javne; so najspretnější izvajalci diskrecijskega kodeksa.

Do neke mere so liberalci, saj podpirajo in spoštujejo ločnico med zasebnim in javnim življenjem in si ne želijo vdorov v zasebnost ljudi, a so po drugi strani konservativni, kolikor si istočasno želijo javno življenje usmerjati na način, ki bo homoseksualno vedenje jasno označili kot nekaj, kar je sramotno in lesar se je treba izogibati. (Sullivan, 2008, str. 79)

Zanimiva značilnost naše kulture je dejstvo, da so danes skoraj vsi neke vrste liberalci, a so to le redki pripravljeni tudi javno priznati. Brez liberalne tradicije homoseksualci – in večina drugih manjšin – nikoli ne bi postali predmet diskusij, ki ko o njih danes potekajo v angloameriški politiki, kaj šele da bi bili deležni redke zgodovinske tolerance, ki jo trenutno uživajo. Podobno kot konservativci so tudi liberalci prepričani, da je homoseksualnost deloma družbeni pojav, deloma pa mešanica izbire in nagona. Pravice homoseksualcev se jim zdijo ogrožene na različnih področjih. To težavo liberalci skušajo odpraviti s sprejemanjem take zakonodaje, ki bi manjšinski razred zaščitili pred takimi posegi v njihove svoboščine. (Sullivan, 2008, str. 109)

3.7 POROKE ISTOSPOLNIH PARTNERJEV IN ISTOSPOLNE DRUŽINE

Mnenja o sami homoseksualnosti in o sprejemanju le te so različna, še posebno pa takrat kadar je govora o istospolnih porokah in otrocih. Na eni strani so tisti, ki homoseksualna razmerja podpirajo in menijo, da je poroka logična sprememba, ki bi jo morala izvesti slovenska družba, s čimer bi na novo opredelili družino, zakonsko zvezo. Celo predpostavljajo, da bi s tem uničili obstoječo poroko med moškim in žensko, kar bi pripeljalo kulturo iz civilizacije v barbarstvo. To pojasnjujejo s tem, da bi najprej razpadla družina, nato družba, ki bi zaradi istospolnih porok izgubila stalnost, ki jo predstavlja tradicionalna družina. Nekateri k temu dodajo še pomisleke, da bi po takšni legalizaciji sledile še legalizacije drugih spolnih navad (Kennedy in Newcombe, 2012, str.17).

V celotni zgodovini človeštva je bila poroka zveza med enim moškim in eno žensko. Pred desetimi leti ni bilo niti ene države na svetu, ki bi dovolila karkoli drugega od tega, da se poročita en moški in ena ženska. Prva od njih je bila Nizozemska, potem se jim je pridružila Belgija in Kanada (Kennedy in Newcombe, 2012, str.19).

Homoseksualci ne živijo v zvestobi, »dokler naju smrt ne loči«. Iščejo pravno priznanje in odobritev njihovega življenjskega sloga. To je njihov cilj. Istospolna poroka je orodje, ki naj pomaga doseči cilj popolnega sprejetja homoseksualnega življenjskega sloga. In kar zadeva takšno sprejetje oni ne želijo, da bi jih pustili pri miru, da počnejo, kar hočejo, ampak da bi mi-mi vsi sprejeli njihov življenjski slog za svojega (Kennedy in Newcombe, 2012, str.26).

Celo države, ki so prišle najdlje po poti polne enakopravnosti homoseksualcev, se še vedno soočajo s poglobitnim vprašanjem, vprašanjem poznavanja homoseksualnih zakonskih zvez. V Združenih državah je to eno glavnih vprašanj v debati o mestu in statusu homoseksualcev v družbi v zadnjih dveh desetletjih. Lahko bi trdili, da je zakonska zveza pomembna zaradi sklopa specifičnih pravic in ugodnosti, ki so povezane z njo: pravica do podpore in preživnine, pravica do zastopanja onesposobljenega zakonca, pravica do obiskov v bolnišnici ali zaporu, pravica do zavrnitve pričanja proti zakoncu, pravica do priselitve zakonca iz druge države, pravica do posvojitve otrok, pravica do dedovanja, davčne in zavarovalne prednosti. Toda v mnogih današnjih pravnih sistemih lahko par – heteroseksualni ali homoseksualni – veliko teh pravic in ugodnosti doseže, četudi se partnerja ne moreta poročiti, bodisi s sklenitvijo določenih posebnih pravnih ureditev bodisi z vstopom v zakonsko priznano skupno gospodinjstvo. V nekaterih skandinavskih državah pravice takega partnerstva vključujejo skoraj vse pravice, ki so povezane z zakonsko zvezo, s pomembno izjemo posvojitve. Toda v drugih državah so nekatere od teh pravic dostopne le prek zakonske zveze. Če se vprašanje homoseksualne zakonske zveze skrči na vprašanje enakovrednosti teh posebnih pravic in ugodnosti, morda ni bistveno, ali država prizna tako homoseksualno zakonsko zvezo ali pa homoseksualnih parom omogoči, da dosežajo domala vse pravice in ugodnosti zakonske zveze s pomočjo drugih pravnih ureditev (Primorac, 2002, str. 158-160).

Za homoseksualne aktiviste je uzakonjenje istospolnih porok glavni zadetek. (Sullivan, 2012, str.26).

Družinske oblike se spreminjajo in ohranjajo zaradi ekonomskih, kulturnih in družbenih razmer v posamezni družbi. V zadnjih dvajsetih letih so se še posebej v Evropi, stališča in odnos do heteroseksualnih oblik starševstva močno spremenil in s tem sta se povečali njuna vidnost in družbeno priznanje (Zaviršek, Sobočan, 2012, str. 11). Otroci iz družin istospolnih partnerjev imajo pogosto več socialnih kompetenc, da so bolj spoštljivi do različnosti in da imajo glede spolnih identitet jasnejšo predstavo od mnogih vrstnikov (Zaviršek, Sobočan, 2012, str.12).

Za življenje otrok iz družin istospolnih partnerjev je pomembna tema šola. Otroci in mladi se z njo srečujejo pri pogajanju glede družbene moči, pri vprašanju pripadnosti vrstniški skupni ali prek individualne drže pedagogov, ki pogosto nimajo dovolj znanja in občutljivosti o tej temi, se ne zavedajo njene pomembnosti ali pa niso pripravljeni na pogovor o temah s področja istospolnosti z učenci in dijaki. Ponekod LGBTQ teme sploh niso vključene v učna gradiva ali pa so bila, na primer v Sloveniji, obravnavana na negativen način (Zaviršek, Sobočan, 2012, str.27).

Večina mladih iz Nemčije in Švedske je jasno izrazila, da nočejo biti prepoznani kot osebe s starši, ki so istospolno usmerjeni. Nekateri med njimi so tudi zavračali vsako povezavo s temami, ki zadevajo istospolnost. Ti so družino pogosto opisovali kot nekaj, kar med vrstniki »ni neka pomembna stvar«; to so še posebej poudarjali najstniki. Slabšalni odnos izražen v jezik do oseb, ki so istospolno, bispolno ali transspolno usmerjene (skrajšano LGBTQ), so predstavili kot del šolskega vsakdana (Zaviršek, Sobočan, 2012, str. 27).

Število socioloških raziskav o istospolnih družinah je v zadnjih letih v porastu. To je neposredna posledica dejstva, da te družine postajajo vse vidnejše, da je vse več držav, ki tovrstne družine pravno priznava in ščiti, in nenazadnje tudi tega, da je istospolnih družin – statistično gledano – vse več. To pa ne pomeni, da tovrstne raziskave nimajo vsaj nekaj desetletne zgodovine. Prve so bile narejene že konec sedemdesetih in v začetku osemdesetih let. Raziskave kažejo, da odraščanje v istospolnih družinah deklice in dečke pogosto "osvobodi" tradicionalnih spolnih scenarijev. Hkrati so starši, predvsem lezbične matere, manj obremenjeni s pričakovanji, da se morajo njihovi otroci podrežati tipičnim spolnim vlogam. Vendar je vse to zgolj tendenca, ki pa jih raziskave vse bolj beležijo tudi v sodobnih heteroseksualnih družinah. Z drugimi besedami: geji in lezbijke so bolj kritični do

patriarhalne kulture, saj sama družbena homofobija izhaja iz tovrstne kulture, vendat pa je tovrsten trend (odmik od patriarhalne kulture) vse pogosteje zabeležen tudi v heteroseksualnih družinah. K temu nenazadnje prispevajo tudi državne politike. (npr. očetovski dopust). Pojavljajo pa se tudi miti o "naravi družine", vlogi očeta in matere ter pravicah otrok. Nekateri izmed mitov so:

- Otrok ima naravno pravico do mame in očeta, istospolne družine pa so nenaravne.
- Otrok potrebuje (skrbna in ljubeča) očeta in mamo.
- Otroke iz istospolnih družin bodo diskriminirali in šikanirali.
- Osnovna funkcija poroke je v zasnovanju družine, zato se istospolni pari ne bi smeli poročati (Kuhar, 2017, str. 48-50)

Družina se je ohranila kot ključna vrednota večine ljudi prav zaradi tega, ker se je skozi zgodovino spreminjala in prilagajala različnim življenjskim stilom. Ključnega pomena je da tudi zakonodaja enakovredno obravnava vse oblike družin. (Kuhar, 2017, str. 51)

3.8 PRAVICE IN ZAKONI V SLOVENIJI

Lezbijke, geji, biseksualci in transspolne (LGBT) ter ostale neheteroseksualne osebe se lahko v Sloveniji soočajo z določenimi izzivi, s katerimi se ostali prebivalci, ki niso del skupnosti LGBT, ne srečujejo. Čeprav je diskriminacija na podlagi spolne usmerjenosti v Sloveniji dandanes še moč čutiti, so se zakoni, ki obravnavajo pravice državljanek in državljanov iz skupnosti LGBT, skozi čas precej razvili. Prav tako se je izboljšalo javno mnenje glede njihovih pravic. (https://sl.wikipedia.org/wiki/Pravice_LGBT_v_Sloveniji (1.12.2019))

Registrirana istospolna partnerska skupnost za istospolne pare je v Sloveniji zakonita od 23. julija 2006, toda z omejenimi dedovanjem, socialno varnostjo in pravicami najbližjih sorodnikov. Od uzakonitve registracije istospolne partnerske skupnosti je do februarja 2017, ko je stopil v veljavo zakon o partnerski zvezi, registracijo svoje istospolne partnerske skupnosti opravilo 160 parov. Državni zbor RS je 16. 6. 2011 sprejel Družinski zakonik, ki je temeljito reformiral družinsko pravo. Med drugim je uvedel tudi partnersko skupnost in zunajpartnersko skupnost. Partnerska skupnost je bila določena kot življenjska skupnost dveh moških ali dveh žensk ter ima enake pravne posledice kot zakonska zveza, razen v

primerih, kjer zakon določa drugače. Zunajpartnerska skupnost pa je življenjska skupnost dveh oseb istega spola, ki nista sklenila partnerske skupnosti, vendar ni razlogov, zaradi katerih bi bila partnerska skupnost neveljavna. Partnerja partnerske skupnosti ali partnerja zunajpartnerske skupnosti ne moreta skupaj posvojiti otroka, lahko pa partner partnerske skupnosti ali partner zunajpartnerske skupnosti posvoji otroka svojega partnerja. Prav tako zakon ne omogoča pravice do postopka umetne oploditve.

3. marca 2015 je Državni zbor Republike Slovenije izglasoval zakon za legalizacijo istospolnih porok z 51/79 glasov. 10. marca 2015 je Državni svet Republike Slovenije s 23/37 glasov zavrnil pobudo, da bi Državni zbor lahko znova glasoval o zakonu. Nasprotniki zakona so sprožili peticijo za referendum, tokrat pod imenom Za otroke gre, vendar je šlo zgolj za preimenovanje Civilne iniciative za družine in pravice otrok. Navajali so laži, da zakon omogoča nadomestno materinstvo, umetne oploditve samskih žensk ter uvaja teorijo spola v učne načrte. Pobudniki peticije so s pomočjo RKC pridobili več kot dovolj podpisov za izvedbo referenduma. 22. oktobra 2015 je Ustavno sodišče s 5/9 glasov odločilo, da si Državni zbor ne more po svoje razlagati ustave in da je glasovanje za zavrnitev referenduma nezakonito. Referendum je potekal 20. decembra 2015 in s 63,51 % veljavnih glasov PROTI bil zavrnjen.

Ustavno sodišče RS je 18. februarja 2016 odločilo, da je treba tudi istospolnim partnerjem dovoliti, da skupnost registrirajo zunaj uradnih prostorov upravne enote. Šesti člen Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti je namreč določal, da se postopek registracije lahko opravi le v uradnih prostorih upravne enote. Sodišče je odločilo, da taka določba je v nasprotju z načelom enakosti. Državni zbor je imel pol leta časa, da protiustavnost odpravi in zakon spremeni, do takrat pa je veljalo, da lahko istospolni partnerji skupnost registrirajo tudi drugje, če tako želijo in za to navedejo pomembne razloge. S tem je postala ureditev enaka ureditvi za heteroseksualne pare. Ustavno sodišče je odločilo soglasno in brez ločenih mnenj. 16. junija 2016 pa je Ustavno sodišče odločilo, da je prvi člen Zakona o mednarodni zaščiti, ki govori o tem, da mora pristojni organ pri svojem delu upoštevati načelo ohranjanja enotnosti družine, v neskladju z ustavo, saj istospolnih partnerjev ni priznaval kot družinske člane. Sodišče je zatrjevano neenakost primerjalo s prepovedjo diskriminacije iz prvega odstavka 14. člena ustave. Ta določa, da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice

in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Položaj istospolnih partnerjev (registriranih partnerjev in partnerjev, ki živijo v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti) je namreč po mnenju sodišča z vidika človekove pravice do družinskega življenja v bistvenih dejanskih podlagah primerljiv s položajem raznospolnih partnerjev (zakoncev in partnerjev, ki živijo v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti). Ker zakonodajalec med osebami, ki lahko štejejo za družinskega člana prosilca za mednarodno zaščito, ni določil tudi istospolnih partnerjev (registriranih partnerjev in partnerjev, ki živijo v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti), je nedopustno posegel v pravico do nediskriminacijskega obravnavanja pri uresničevanju pravice do družinskega življenja. Takšno razlikovanje v ureditvi družinskih članov prosilcev za mednarodno zaščito ne temelji na neki stvarni, neosebni razlikovalni okoliščini, temveč na spolni usmerjenosti, pri čemer zakonodajalec za takšno razlikovanje ni navedel ustavno dopustnega razloga. 21. aprila 2016 je Državni zbor odobril izdajo zakona, ki istospolnim parom podeljuje vse pravice zakona, razen posvojitve in oploditve z biomedicinsko pomočjo. Nasprotniki zakona so začeli peticijo za vnovičen referendum, vendar pa predsednik Državnega zbora Milan Brglez ponovnega referenduma ni dovolil. Dejal je, da gre za zlorabo referendumskega zakona. Zakon je začel veljati 24. maja 2016 in je stopil v uporabo 24. februarja 2017. Od 24. februarja 2017 do 10. junija je partnersko zvezo sklenilo sedem parov. (https://sl.wikipedia.org/wiki/Pravice_LGBT_v_Sloveniji (1.12.2019))

PRAVNA ZAŠČITA

Leta 1998 je bila prepovedana kakršnakoli oblika diskriminacije na delovnem mestu na podlagi spolne usmerjenosti. Isto velja tudi za iskalce dela. Diskriminacija na podlagi spolne usmerjenosti je bila prav tako prepovedana na drugih področjih, kot so šolstvo, nastanitev ter razpolaga z blagom in storitve. Slovenija ima ene izmed najboljšežnejših protidiskriminacijskih zakonov v EU. Julija 2009 je Ustavno sodišče ugotovilo, da 14. člen Ustave Republike Slovenije prepoveduje diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti.

17. februarja 2016 je vlada sprejela nov protidiskriminacijski zakon, ki med drugim prepoveduje diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti, spolne identitete in spolnega

izražanja. Zakon je bil 21. aprila sprejet s strani Državnega zbora s 50/67 glasov. Državni svet ni zahteval, da bi Državni zbor znova glasoval o zakonu.

(https://sl.wikipedia.org/wiki/Pravice_LGBT_v_Sloveniji (1.12.2019))

Čeprav se morda zdi, da so teme in vprašanja, ki jih geji in lezbijke kot intimni državljani izpostavljajo v zadnjih desetletjih, prvenstveno usmerjena k pravici do zasebnosti, je zgodovina gejevskega in lezbičnega gibanja pravzaprav obratna: bolj k pravici do zasebnosti si je gibanje prizadevalo za pravico, da homoseksualnost ne bi bila omejena zgolj na zasebnost in da bi bila homoseksualnost priznana kot legitimna seksualna identiteta, njeni akterji pa bi s tem imeli enakovreden dostop do kulturnih, socialnih in ekonomskih virov družbe. Gre za že omenjeni paradoks gejevskega in lezbičnega gibanja, ki je z izstopom v javnosti in postavljanjem zahtev po »javnem prostoru« posledično ščitil tudi pravico do zasebnosti (Kuhar, 2010. str.182,183)).

LGBT GIBANJA

Lezbično in gejevsko gibanje je v Ljubljani aktivno od leta 1984, ko je bil ustanovljen Magnus, gejevski oddelek na ŠKUC (Študentski kulturno-umetniški center, Ljubljana), kot »Kulturna organizacija za socializacijo homoseksualnosti«. Prolezbična feministična skupina Lilit, ki je začela delovati leta 1985, od leta 1987 kot LL, je bila lezbična skupina znotraj ŠKUC. Leta 1990 sta Magnus in LL ustanovili nacionalno lezbično in gejevsko kampanjsko organizacijo Roza klub. (https://sl.wikipedia.org/wiki/Pravice_LGBT_v_Sloveniji (1.12.2019))

ZGODOVINA LGB PRAVIC

1977 Dekriminalizacija sporazumnih homoseksualnih odnosov.

1984 Začetek organiziranega gejevskega in lezbičnega gibanja v Sloveniji.

1990 Svetovna znanstvena organizacija črta homoseksualnost s seznama duševnih bolezni.

1991 Ustava RS v svojem 14. členu določa, da so pred zakonom vsi enaki ne glede na svoje osebne okoliščine, kar vsebuje tudi spolno usmerjenost posameznika oz. posameznice.

1994 Nov Kazenski zakonik eksplicitno prepove diskriminacijo na osnovi spolne usmerjenosti

2002 Prepoved diskriminacije na delovnem mestu na osnovi spolne usmerjenosti.

2004 Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja, ki zagotavlja enako obravnavanje vsakogar pri uveljavljanju njegovih pravic in obveznosti.

2005 Zakon o registraciji, istospolne partnerske skupnosti (omejen nabor pravic za partnerja/partnerki). (Seta, 2011, str. 22)

3. EMPIRIČNI DEL

3.1 METODOLOGIJA PRAKTIČNEGA DELA

V najini raziskovalni nalogi sva uporabili dve metodi dela. Kot prvo obliko metode spraševanja sva uporabili anketni vprašalnik z odprtimi in zaprtimi tipi vprašanja. 100 anketnih vprašalnikov sva razdelili med anketirance. Želeli sva raziskati odnos različnih družbenih skupin do homoseksualnosti. Pozanimali sva se o stališčih posameznikov z vidika starostne strukture, spola, kraja bivanja in verske pripadnosti. Kasneje sva anketne vprašalnike analizirali, interpretirali in jih grafično predstavili.

Ob vnaprej pripravljenih vprašanjih sva o homoseksualnosti in homofobiji povprašali člane LGBT skupnosti in pripadnika islamske vere. Preko društva Maribor skozi rožnata očala sva navezali stik s predstavniki gejevske in lezbične populacije, ki so bili pripravljeni sodelovati pri raziskavi. Intervjuvancev je bilo 5, najmlajša kategorija je bila kategorija starih od 16 let, najstarejša kategorija so bili posamezniki stari do 26 let. Vprašalnike so izpolnjevali decembra in januarja 2020. Uporabili sva strukturirani vprašalnik. Odgovore intervjuvancev sva sprti preverjali in analizirali. Ko sva imeli zbrane vse odgovore, sva začeli z obdelavo podatkov, odgovore interpretirali in zapisali končni sklep. Odgovori na vprašanja so nama bili v veliko pomoč pri raziskovalnem delu. Tako sva prišli do ugotovitev in potrdili oz. ovrgli hipoteze.

3.2 REZULTATI IN ANALIZA ANKET

3.3.1 Udeleženci in tip vprašanj:

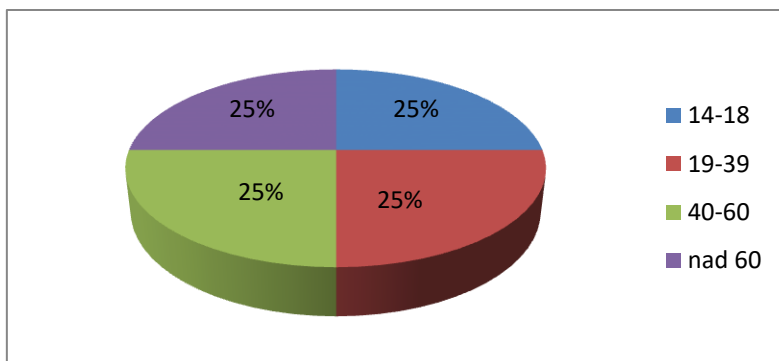
Namen najine raziskovalne naloge je bil ugotoviti, kako družba sprejema homoseksualce in kaj vpliva na prisotnost homofobije. Vprašalnik sva izdelali tako, da sva lahko primerjali rezultate z vidika starostne strukture, spola, kraja bivanja in verske pripadnosti. Vprašalnik je sestavljen iz 12 vprašanj odprtega in zaprtega tipa. 100 anketirancev sva izbrali naključno.

3.3.2 Postopek:

Anketirancem sva osebno posredovali vprašalnike. Dobljene rezultate sva analizirali in primerjali rezultate z vidika starostne strukture, spola, kraja bivanja in verske pripadnosti. Pri delu sva si pomagali z metodo analize, saj sva dobljene rezultate analizirali s primerjalno metodo (primerjali sva odgovore glede na starost, spol, kraj bivanja in versko pripadnosti) in deskriptivno metodo (opis ugotovitev). Dobljene rezultate anket prikazujeva grafično. Svoje ugotovitve pa sva še primerjale z drugo raziskavo.

3.3.3 Rezultati in razprava:

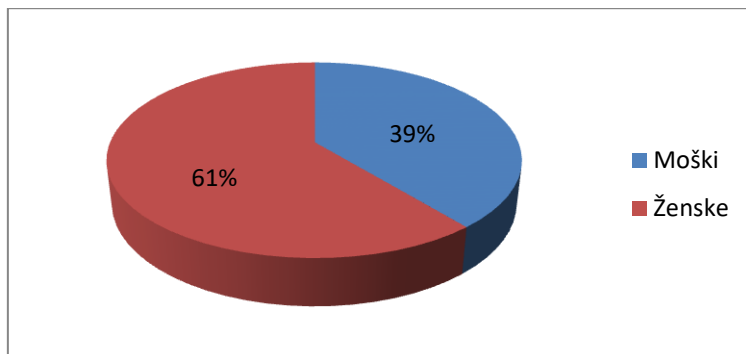
1. Starost anketirancev

Graf 1: Starost anketirancev

Sodelovalo je 100 anketirancev različnih starosti. Anketne vprašalnike sva enakovredno razdelili med vse starostne skupine.

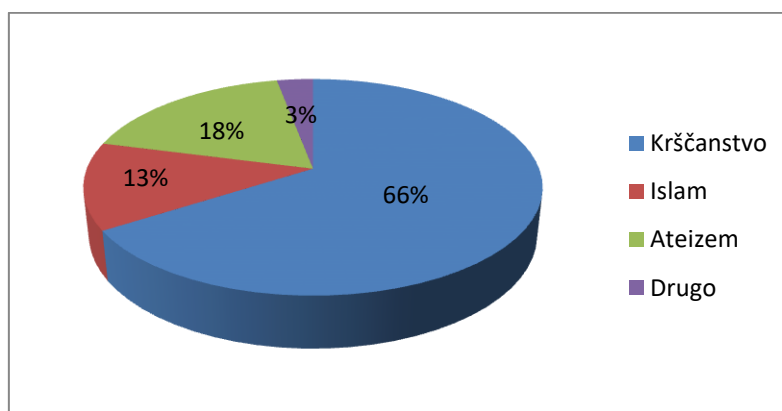
2. Spol anketirancev

Graf 2: Spol anketirancev

V anketi je sodelovalo 39 moških in 61 žensk.

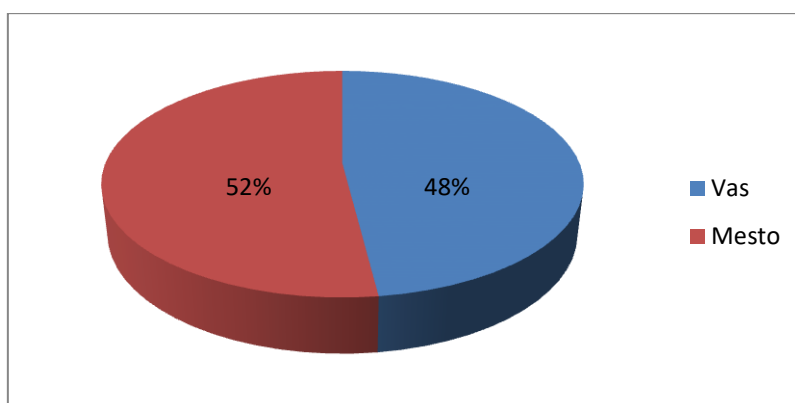
3. Veroizpoved anketirancev

Graf 3: Veroizpoved anketirancev

V anketi je sodelovalo največ anketirancev krščanske vere (66%).

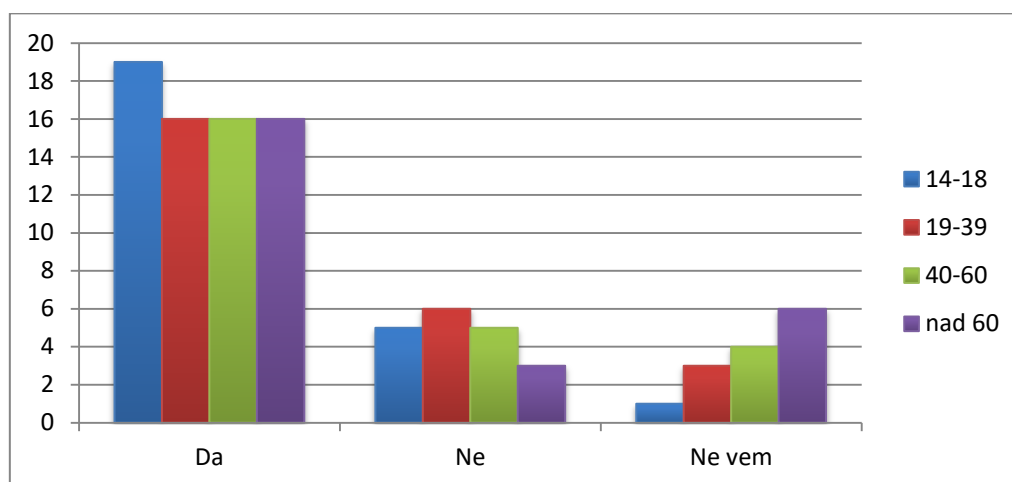
4. Kraj bivanja anketirancev

Graf 4: Kraj bivanja anketirancev

V anketi je sodelovalo 48% ljudi iz vasi in 52% ljudi iz mesta.

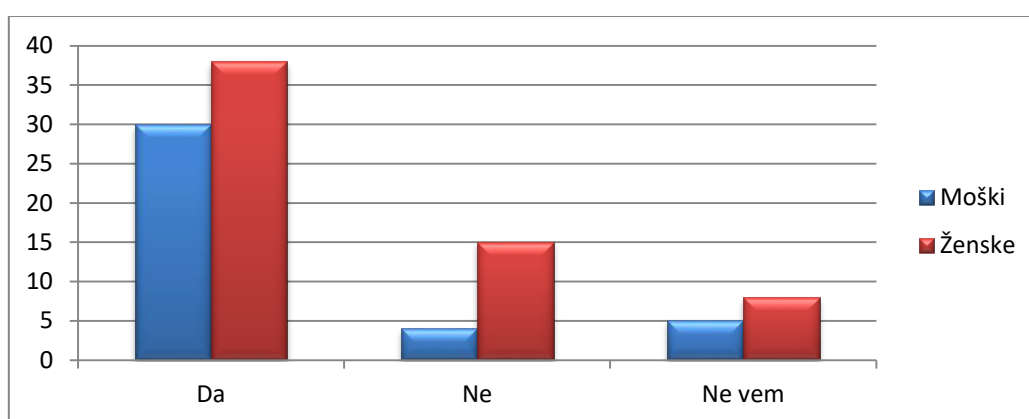
5. Mislite, da je homoseksualnost odločitev posameznika?

Graf 5: Mnenje ali je homoseksualnost odločitev z vidika starostne strukture

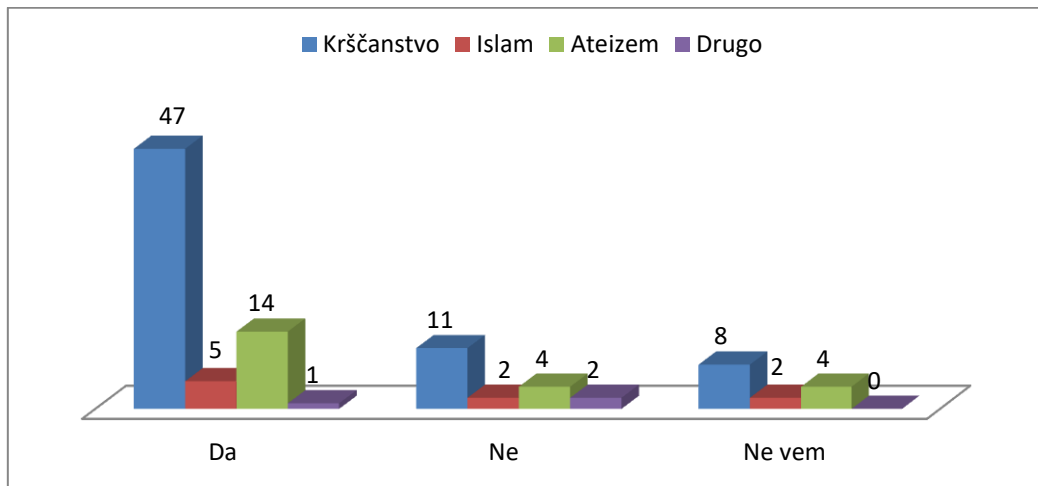
Identiteta homoseksualnih ljudi se razvije tako, da se posameznik najprej zaveda in čuti lastno istospolno usmerjenost, nato to oblikuje v identiteto. Večina anketiranih vseh starostnih skupin meni, da je homoseksualnost odločitev posameznika. Da homoseksualnost ni odločitev posameznika so mnenja predvsem anketiranci stari med 19 in 39 let.

Največ anketiranih nad 60 let pa se je odločilo za odgovor c (ne vem). To lahko pokaže na prikrito obliko diskriminacije, ki se manifestira kot nevednost.

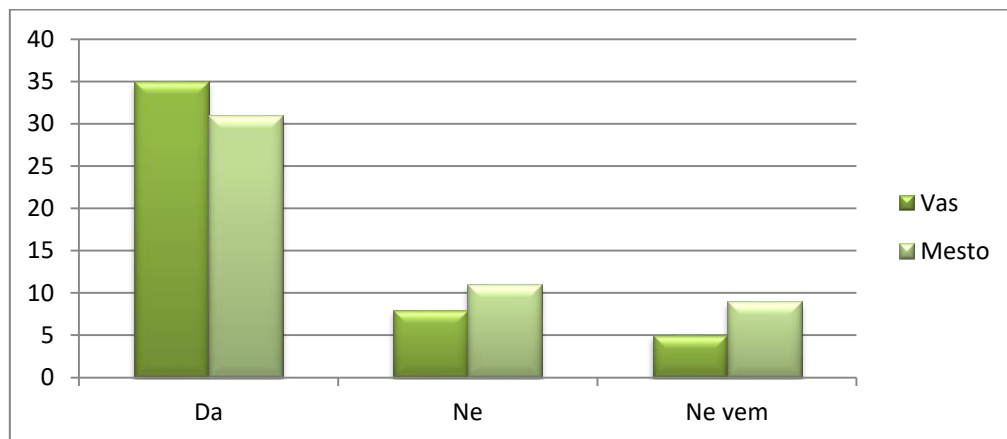
Graf 6: Mnenje ali je homoseksualnost odločitev posameznika glede na spol

Z vidika spola se anketirani v večini strinjajo, da je homoseksualnost odločitev posameznika. Da homoseksualnost ni odločitev posameznika pa so mnenja predvsem ženske (15%).

Graf 7: Mnenje ali je homoseksualnost odločitev posameznika z vidika verske pripadnosti

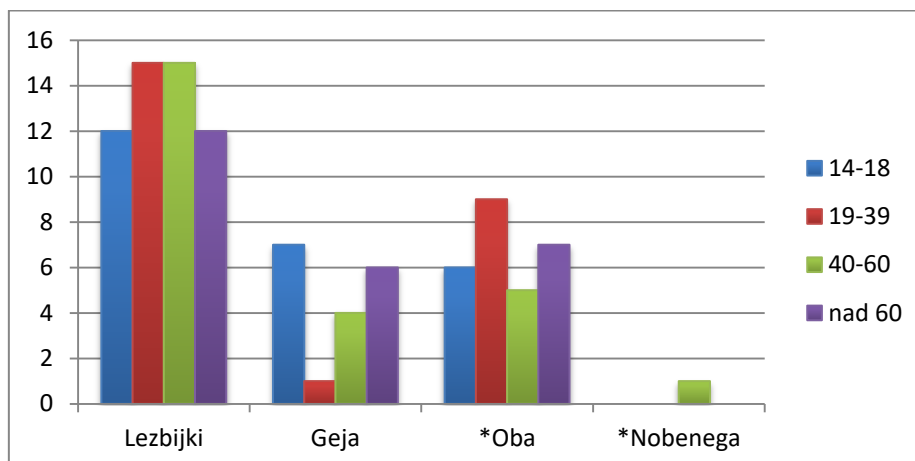
Anketiranci vseh veroizpovedi so se največkrat odločili za odgovor, ki pravi, da je homoseksualnost odločitev posameznika. Razvidno je, da so se pripadniki krščanske veroizpovedi (47%) največkrat odločili, da je homoseksualnost odločitev posameznika.

Graf 8: Mnenje ali je homoseksualnost odločitev posameznika glede na kraj bivanja

Anketiranci iz mesta in s podeželja pravijo, da je homoseksualnost odločitev posameznika. Le 8 % anketirancev s podeželja in 11 % anketirancev iz mesta meni, da homoseksualnost ni odločitev posameznika.

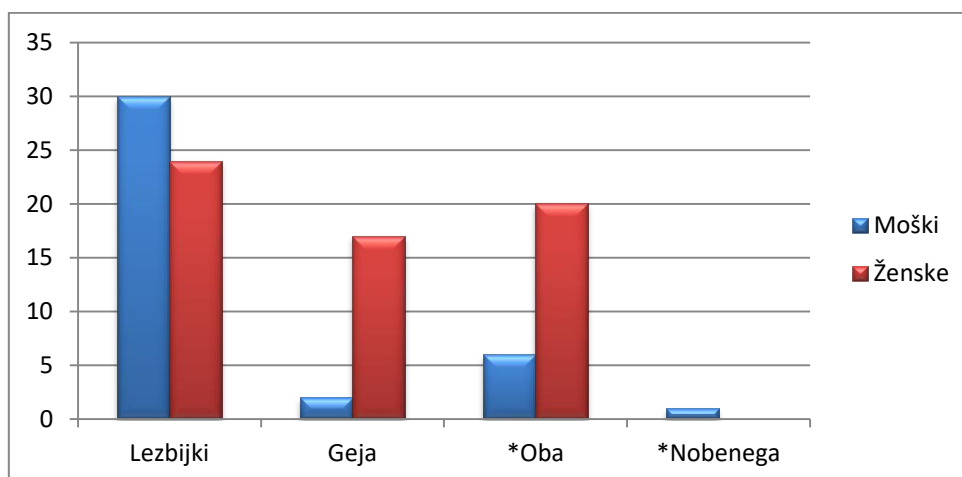
6. Kateri par bi prej sprejeli?

Graf 9: Kateri par bi prej sprejeli z vidika starostne strukture

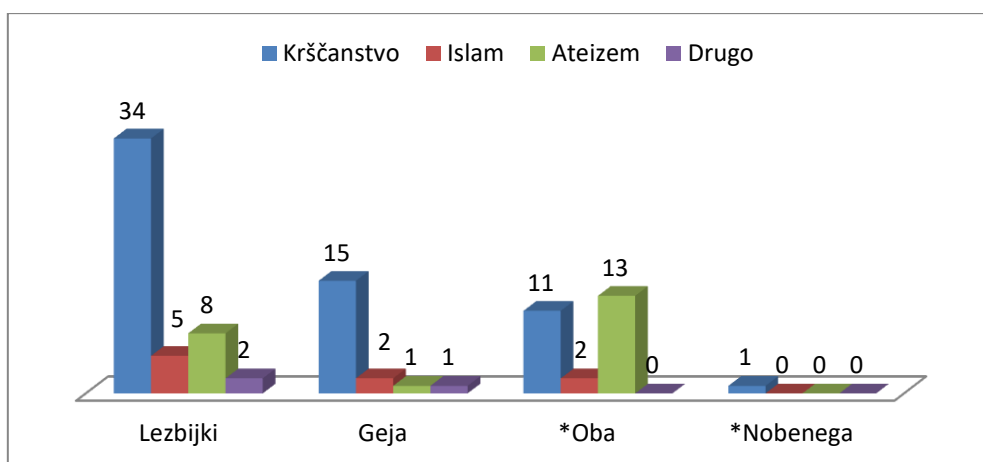
Iz zgornjega diagrama je vidno, da se večina anketiranih vseh starosti strinja, da bi prej sprejeli lezbijke. Le 7 % anketirancev do 18 let bi prej sprejelo geje. Če pogledamo v zgodovino evropske družbe, ugotovimo, da je bila vrhovna avtoriteta za protihomoseksualno zakonodajo Biblija, ki je za homoseksualne spolne odnose med moškimi predpisovala smrtno kazen. To bi lahko nakazovalo na tradicionalno razmišljanje slovenske družbe.

Oba pa bi sprejelo največ anketirancev do 39 let. To kaže na stališče mladih odraslih, da se neenakost lezbijk in gejev odraža skozi diskriminacijo individualnih oseb.

Graf 10: Kateri par bi prej sprejeli (glede na spol)

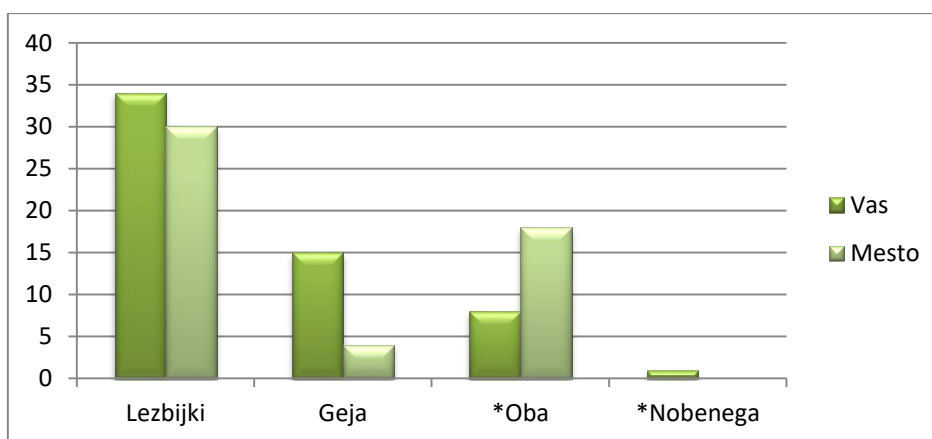
Moški se v veliki meri strinjajo, da bi prej sprejeli lezbijki (30%). Medtem, ko se več žensk strinja, da bi sprejelo oba para(20%).

Graf 11: Kateri par bi prej sprejeli z vidika verske pripadnosti

Graf 11 nam prikazuje, da se anketiranci krščanske veroizpovedi v glavnem strinjajo, da bi prej sprejeli lezbijke. Tudi pri tem odgovoru lahko potegneva vzporednice s krščanskimi vrednotami, saj ko je krščanstvo postalo državna religija Rimskega cesarstva, je moški homoseksualni spolni odnos postal resen prestopnik in zločin, ki se je kaznoval s smrtjo.

Največ anketirancev ateizma pa bi prej sprejelo oba para.

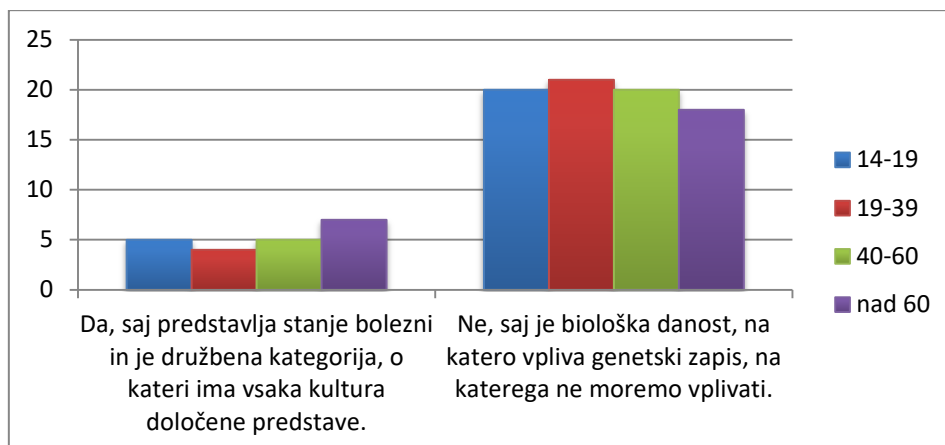

Graf 12: Kateri par bi prej sprejeli glede na kraj bivanja

Ne opazimo večjih razhajanj med mnenji anketirancev s podeželja in iz mesta. Oboji so mnenja, da bi prej sprejeli lezbijke (34% anketirancev s podeželja in 30% iz mesta).

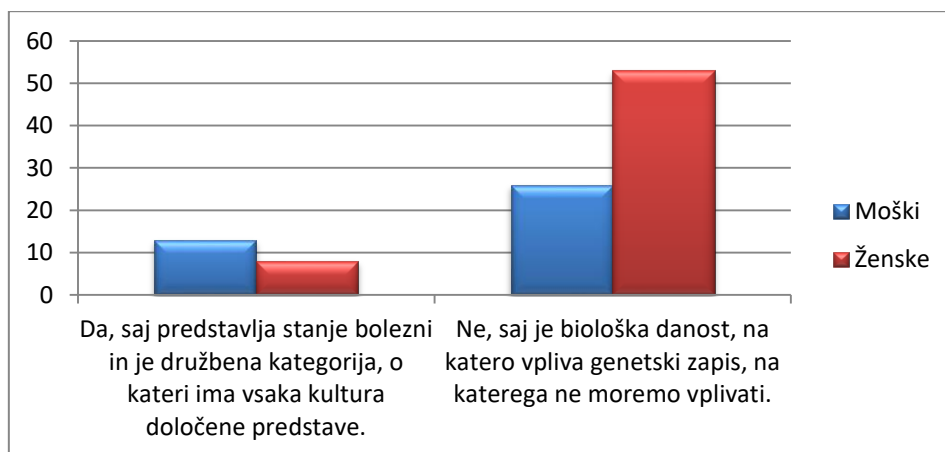
- Če povzamemo: ženski homoseksualni spolni odnos je za večino bolj sprejemljiv kot moški.

7. Mislite, da homoseksualnost lahko "pozdravimo"?

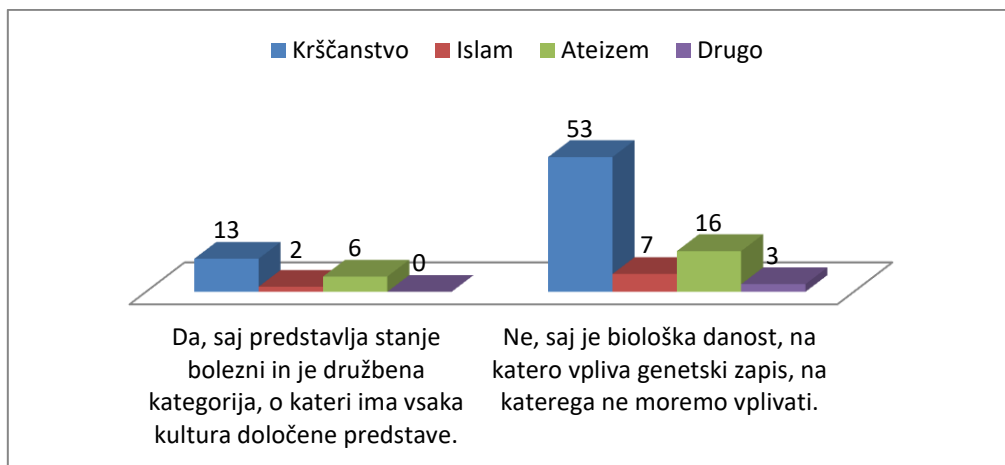
Graf 13: Da homoseksualnosti ne moremo pozdraviti meni večina anketirancev vseh starosti

Iz analize sedmega vprašanja lahko vidimo, da se anketiranci različnih starosti strinjajo, da homoseksualnost ne moremo pozdraviti, saj je biološka danost, na katero vpliva genetski zapis, na katerega ne moremo vplivati. V največjem številu so se s tem odgovorom strinjali anketiranci stari od 19 do 39 let, v najmanjši meri pa so nestrinjanje s tem pokazali anketiranci nad 60 let. To kaže na večjo osveščenost mlajših generacij.

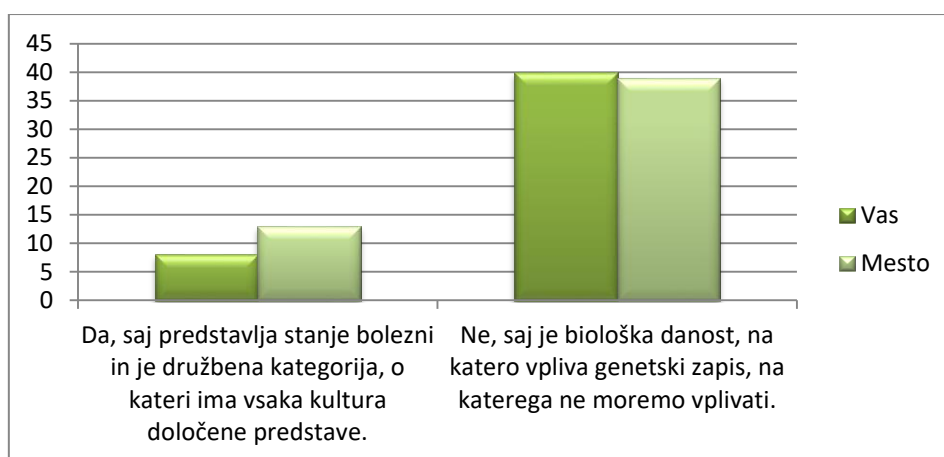
Graf 14: Predvsem ženske so mnenja, da homoseksualnosti ne moremo pozdraviti

Diagram 14 nam pove, da je 53% žensk mnenja, da homoseksualnost ne moremo pozdraviti. 13% moških se s tem ne strinja.

Graf 15: Da homoseksualnost ne moremo pozdraviti, meni večina anketirancev z vidika verske pripadnosti:

Iz zgornjega diagrama je razvidno, da so anketiranci vseh veroizpovedi mnenja, da homoseksualnost ne moremo pozdraviti, saj je biološka danost, na katero vpliva genetski zapis, na katerega ne moremo vplivati.

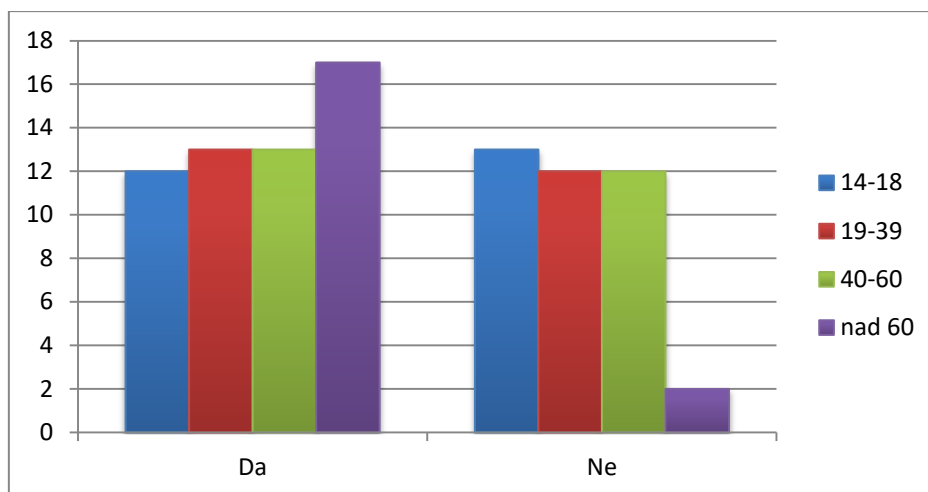

Graf 16: Anketirani iz mesta in iz podeželja so mnenja, da homoseksualnosti ne moremo pozdraviti

Iz grafa 16 vidimo, da se tako anketirani iz mesta (39%) kot anketirani s podeželja (40%) strinjajo, da homoseksualnost ne moremo pozdraviti.

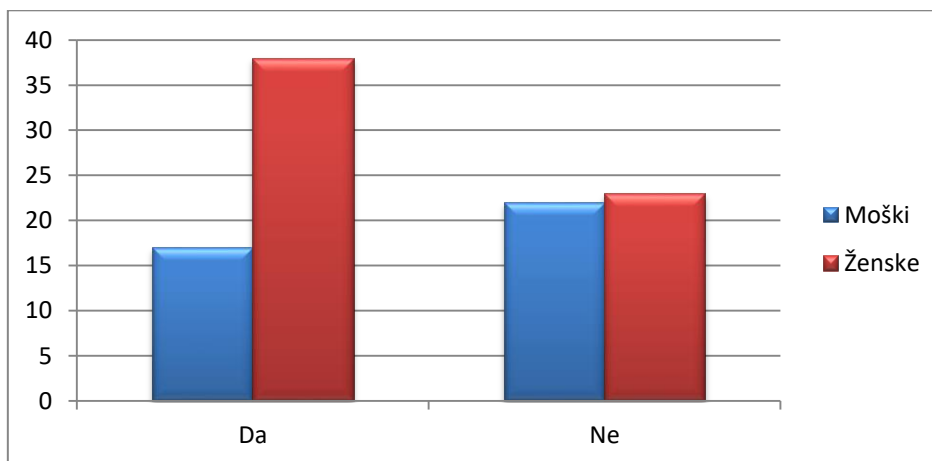
- Ugotavljava, da družba in okolje v katerem živimo ter stereotipi, ki se navezujejo na homoseksualnost in ideje o normalnosti in nenormalnosti pomembno prispevajo k poglobljanju ali blažitvi krize identitete.

8. Menite, da se kot homoseksualec že rodiš?

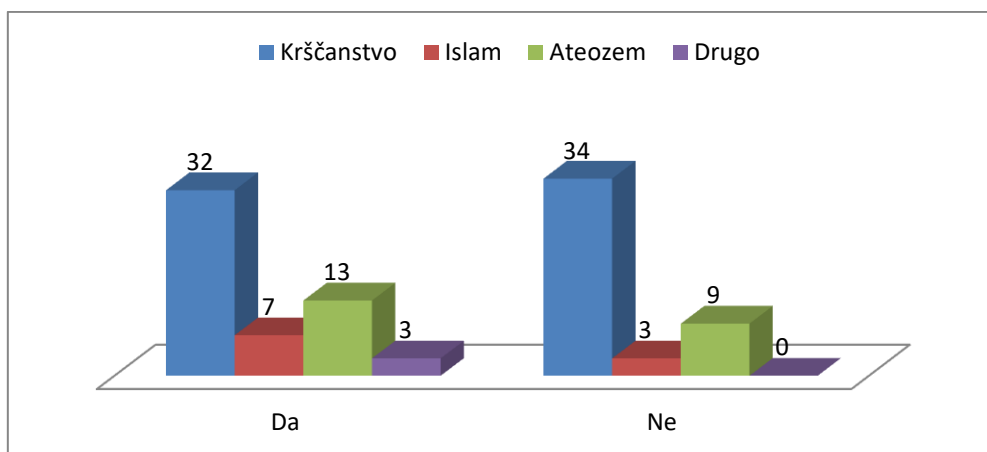
Graf 17: Mnenje ali se kot homoseksualec že rodiš, z vidika starostne strukture

Iz diagrama lahko razberemo, da je mnenje, da se kot homoseksualec že rodiš precej podobno. Anketirani stari nad 60 let so največkrat izbrali možnost Da (17%), anketirani stari do 19 let pa so največkrat izbrali odgovor Ne (13%).

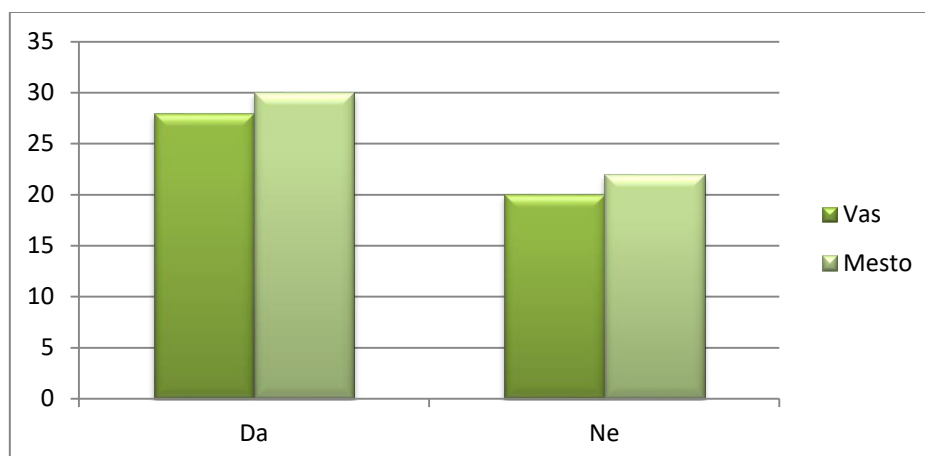
Graf 18: Mnenje, da se kot homoseksualec že rodiš glede na spol

38% žensk je prepričanih, da se kot homoseksualec že rodiš. 22% moških pa meni, da se kot homoseksualec ne rodiš.

Graf 19: Mnenje ali se kot homoseksualec že rodiš iz vidika verske pripadnosti

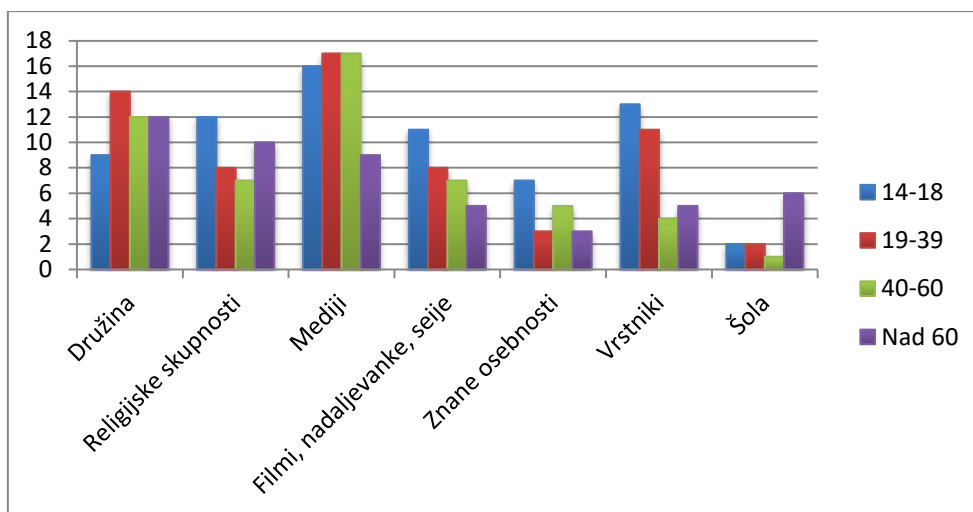
Iz zgornjega diagrama lahko razberemo nehomogeno strinjanje pripadnikov krščanske religije. Ena skupina kristjanov meni, da se že rodimo kot homoseksualec, druga pa da ne. Verjetno so na njihove odgovore vplivali še drugi dejavniki kot so spol, starost, kraj bivanja. Pri islamu in ateizmu prevladuje mnenje da se kot homoseksualec že rodiš.

Graf 20: Mnenje ali se kot homoseksualec že rodiš glede na kraj bivanja

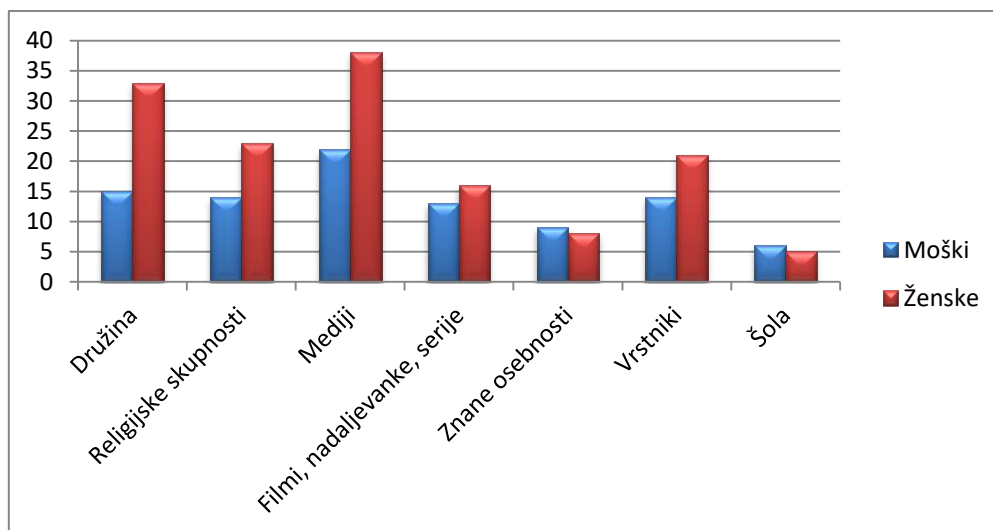
Pri anketirancih iz mesta in s podeželja pa prevladuje mnenje, da se kot homoseksualec že rodiš (28%-vas), (30%-mesto). Z analizo trditve, da se kot homoseksualec že rodiš, ugotovimo, da so kljub temu, da je današnja družba še vedno precej »homofobična«, homoseksualci vedno bolje sprejeti. K temu je pripomoglo tudi spoznanje, da je homoseksualnost nekaj naravnega in ne duševna motnja ali celo bolezen. Spoznanju je sledilo črtanje homoseksualnosti s seznama bolezni Svetovne zdravstvene organizacije.

9. Kateri dejavnik najbolj vpliva na naš odnos do homoseksualnosti? (Možnih več odgovorov)

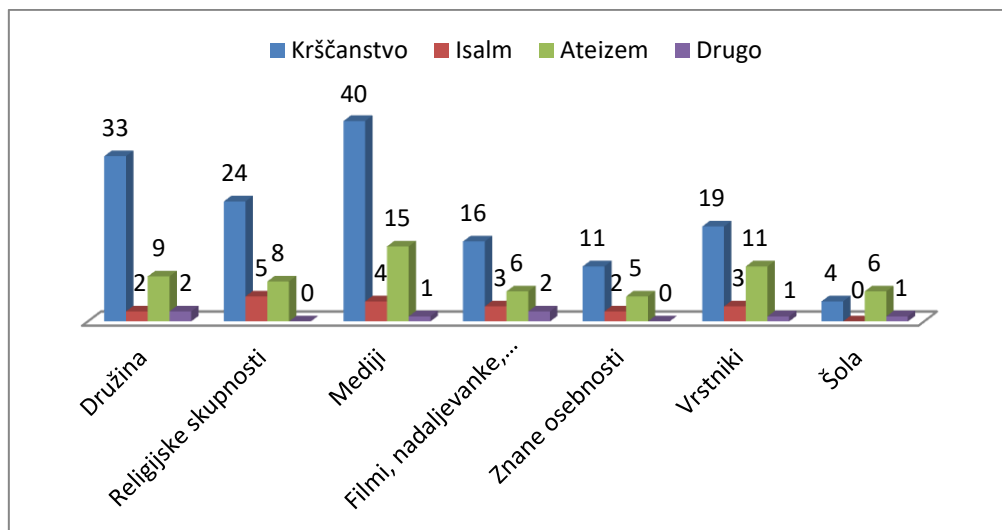
Graf 21: Dejavniki, ki najbolj vplivajo na naš odnos do homoseksualnosti z vidika starostne skupine

Iz diagrama lahko razberemo, da na anketirance od 14 do 18 let (16%) in od 19-39 let (17%) najbolj vplivajo mediji. Na anketirance od 40 do 60 let vplivajo mediji (17%) in družina (12%). Ni presenetljivo, da na starejše anketirance najbolj vpliva družina (12%).

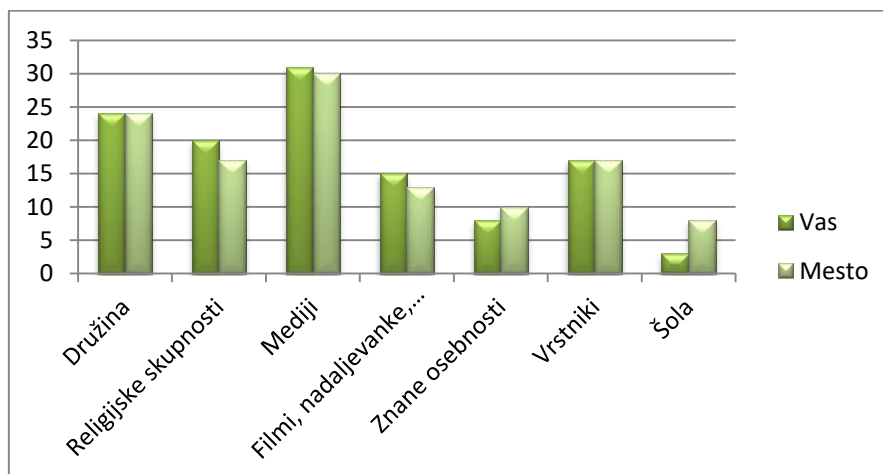
Graf 22: Dejavniki, ki najbolj vplivajo na naš odnos do homoseksualnosti glede na spol

38% ženskih in 22% moških meni, da na naš odnos do homoseksualnosti v glavnem vplivajo mediji. Na drugo mesto so postavili družino.

Graf 23: Dejavniki, ki najbolj vplivajo na naš odnos do homoseksualnosti z vidika verske pripadnosti

Zgornji diagram kaže na mnenje pripadnikov krščanske religije, da na naš odnos do homoseksualnosti najbolj vplivajo mediji in družina. Pripadniki islama največkrat menijo, da so to mediji in religijske skupnosti. Anketiranci ateisti pa menijo, da so to največkrat mediji in vrstniki. Kot ateisti so se največkrat opredelili mladi anketiranci, zato njihov odgovor ni presenetljiv.

Graf 24: Dejavniki, ki najbolj vplivajo na naš odnos do homoseksualnosti glede na kraj bivanja

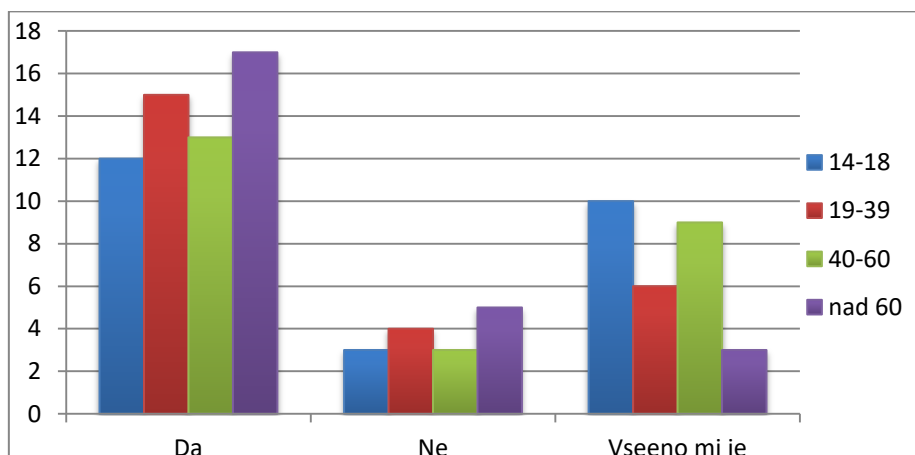
Pri anketirancih iz mesta in s podeželja so mnenja porazdeljena med medije (31%-vas) (30%-mesto), družino (24%-vas, 24%-mesto) in religijsko skupnost (20%-vas) (17%-mesto).

- Ugotovimo, da se večina anketirancev ne glede na spol, starost, versko pripadnost ali kraj bivanja strinja s tem, da imajo bistveno vlogo pri posredovanju informacij o

homoseksualnosti mediji, ki preko medijskih reprezentacij ustvarjajo podobo marginalnih družbenih skupin.

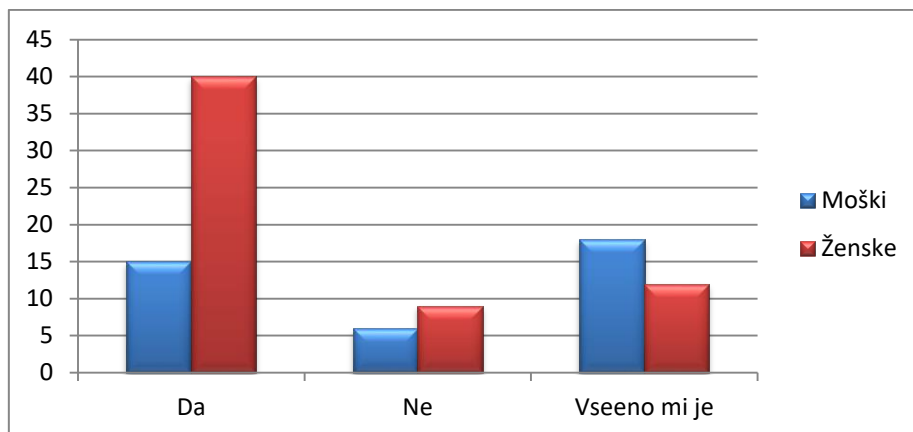
- Po analizi strinjanja s tezo, da šola kot dejavnik socializacije ne vpliva na naš odnos do homoseksualnosti, saj se anketiranci niso odločili za ta odgovor, lahko rečemo, da se šola ne zaveda pomembnosti te teme ali pa učitelji niso pripravljeni na pogovor o temah s področja istospolnosti z učenci in dijaki. V šoli kot javni ustanovi se heteronormativnost vzpostavlja kot univerzalna norma.
- Predlagava vključitev LGBTQ vsebin v učna gradiva.

10. Odobravate istospolno poroko?

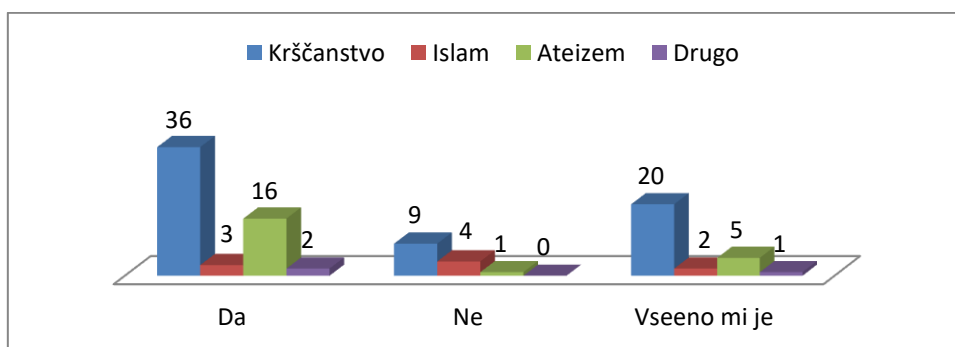
Graf 25: Odobrovanja istospolne poroke z vidika starostne strukture

Najmanjkrat so se anketirani vseh starosti odločili, da ne podpirajo istospolne poroke.

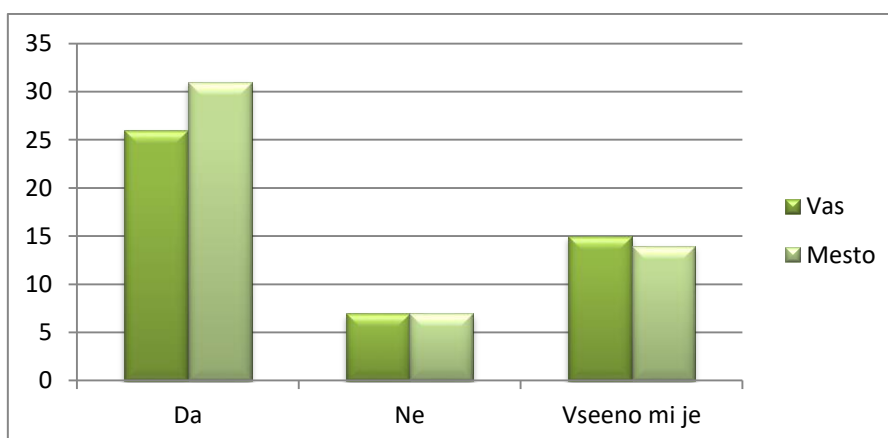
Graf 26: Odobravanja istospolne poroke glede na spol

Ženske v največjem številu podpirajo istospolno poroko (40%). Moški pa so največkrat označili, da jim je vseeno za istospolno poroko (18%).

Graf 27: Odobravanja istospolne poroke z vidika verske pripadnosti

Pripadniki krščanstva (36%) in ateizma (16%) so se v največjem odstotku odločili, da podpirajo istospolno poroko. Pripadniki islama pa so dokaj enakovredno izbrali vse tri možnosti: da (3%), ne (4%) in vseeno (2%).

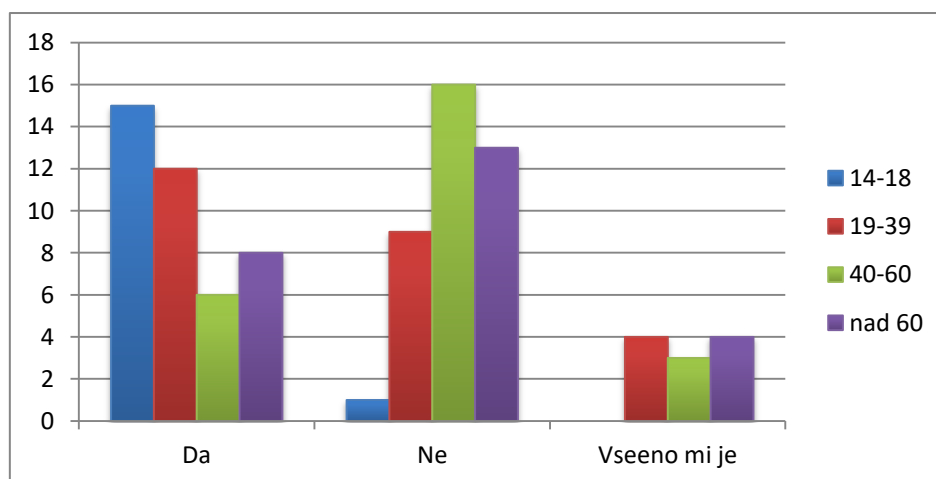
Graf 28: Odobravanje istospolne poroke glede na kraj bivanja

Iz zgornjega diagrama je razvidno, da anketiranci s podeželja le delno odobravajo istospolno poroko (26%). Anketiranci iz mesta pa so v večjih odstotkih odgovorili pritrdilno (31%).

Anketiranci so svoje odgovore tudi utemeljili. Nekateri izmed utemeljitev:

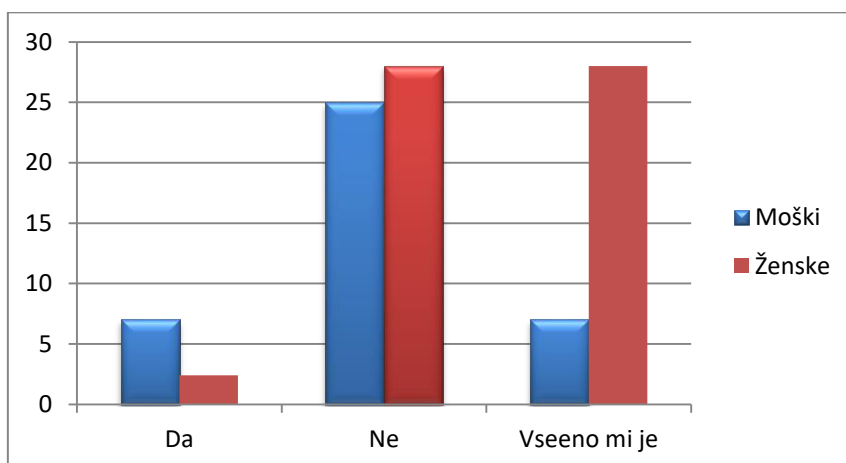
- vsi ljudje imamo enake pravice,
 - vsak se sam odloči s kom se bo poročil,
 - sprejemam zakonsko zvezo med moškim in žensko,
 - tema o homoseksualnosti me ne zanima.
- Najina raziskava je pokazala, da večina anketirancev meni, da je prav, da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine.
 - 17. februarja 2016 je vlada RS sprejela protidiskriminacijski zakon, ki med drugim prepoveduje diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti, spolne identitete in spolnega izražanja. 21. aprila 2016 je Državni zbor RS (s 50/67 glasov) odobril izdajo zakona, ki istospolnim parom podeljuje vse pravice zakona, razen posvojitve in oploditve z biomedicinsko pomočjo. Državni svet ni zahteval, da bi Državni zbor znova glasoval o zakonu.

11. Odobravate posvojitve otrok v istospolno družino?

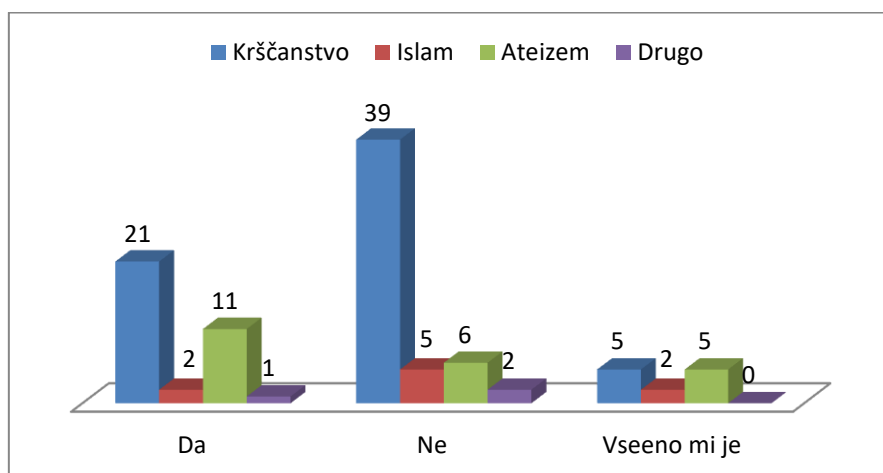
Graf 29: Odobranje posvojitve otrok v istospolni družini z vidika starostne strukture

Iz zgornjega grafa je vidno da se anketiranci stari do 18 let (15%) najbolj odobravajo posvojitve otrok v istospolni družini. Anketiranci starejši od 40 let pa večinoma ne odobravajo posvojitve otrok v istospolni družini.

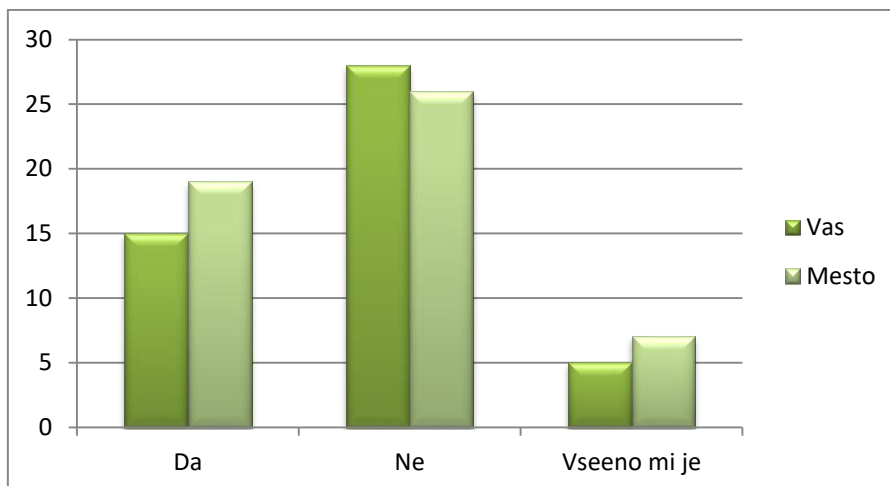
Graf 30: Odobranje posvojitve otrok v istospolni družini glede na spol

Iz grafa 30 lahko razberemo homogeno strinjanje žensk in moških s to trditvijo. Ženske so v večji meri (28%) pokazale, da ne odobravajo posvojitve otrok v istospolni družini. Ampak veliko je tudi takšnih, ki o tem nimajo mnenja (28%).

Graf 31: Odobranja posvojitve otrok v istospolni družini z vidika verske pripadnosti

Anketiranci krščanske (39%) in islamske veroizpovedi (5%) ne podpirajo posvojitve otrok v istospolni družini. Pripadniki ateizma pa takšne posvojitve predvsem podpirajo (11%).

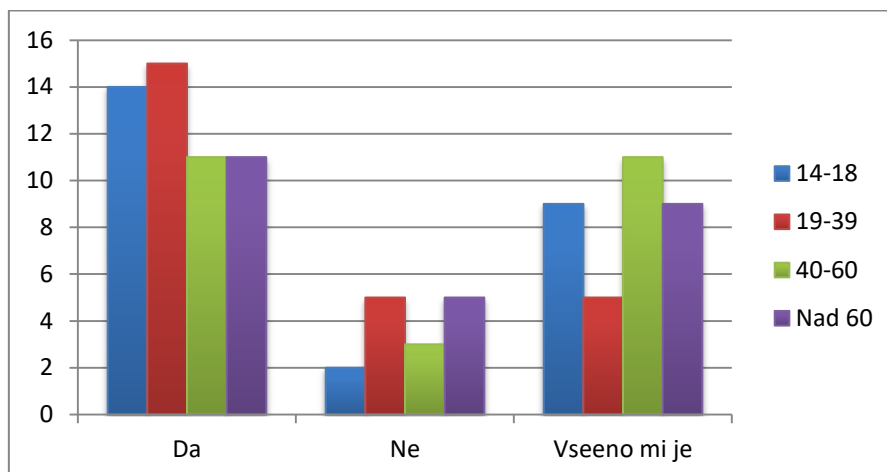
Graf 32: Odobravanje posvojitve otrok v istospolni družini glede na kraj bivanja

Posvojitve otrok v istospolni družini ne odobravajo anketiranci s podeželja (28%) in anketiranci iz mesta (26%).

Anketiranci so svoje odgovore tudi utemeljili. Nekateri izmed utemeljitev:

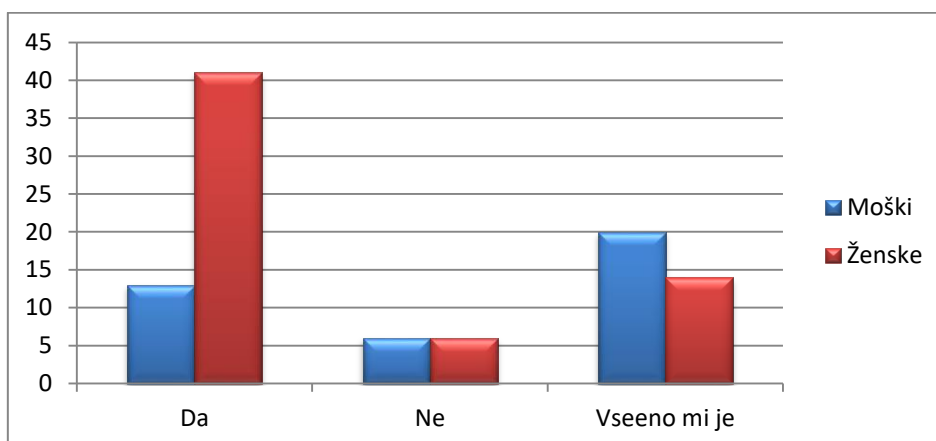
- Otrok potrebuje ljubezen, ki jo lahko dobi tudi v istospolni družini.
- Otrok potrebuje oba starša.
- Ker bi otroci bili žrtve homofobije.
- Preko mitov o "naravi družine", vlogi očeta in matere ter pravicah otrok, ki so jih zapisali tudi nekateri najini anketiranci (*npr. otrok ima naravno pravico do mame in očeta; istospolne družine so nenaravne; otroke iz istospolnih družin bodo šikanirali ipd*), so pravice homoseksualcev ogrožene na različnih področjih. Nekateri še vedno menijo, da je osnovna funkcija zakonske zveze ustvarjanje družine, zato se istospolni pari ne bi smeli poročati.
- Pa vendar, družina se je ohranila kot ključna vrednota večine ljudi prav zaradi tega, ker se je skozi zgodovino spreminjala in prilagajala različnim življenjskim stilom. Ključnega pomena je, da tudi zakonodaja enakovredno obravnava vse oblike družin.
- Ugotavlja, da za slovensko zakonodajo to ne drži, saj je 21. aprila 2016 je Državni zbor odobril izdajo zakona, ki istospolnim parom podeljuje vse pravice zakona, razen posvojitve in oploditve z biomedicinsko pomočjo.

12. Ali odobravate homoseksualnost?

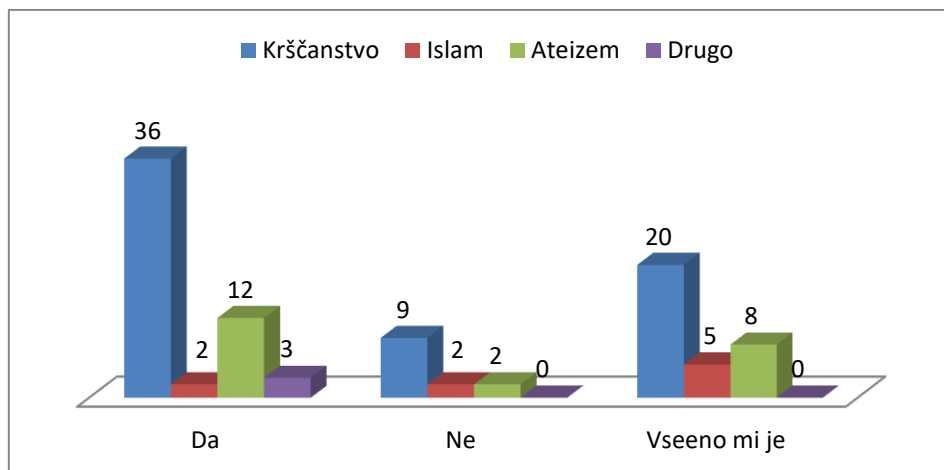
Graf 33: Odobranja homoseksualnosti z vidika starostne strukture

Večina anketirancev vseh starosti odobrava homoseksualnost. Največje strinjanje s tem so pokazali anketirani stari do 39 let.

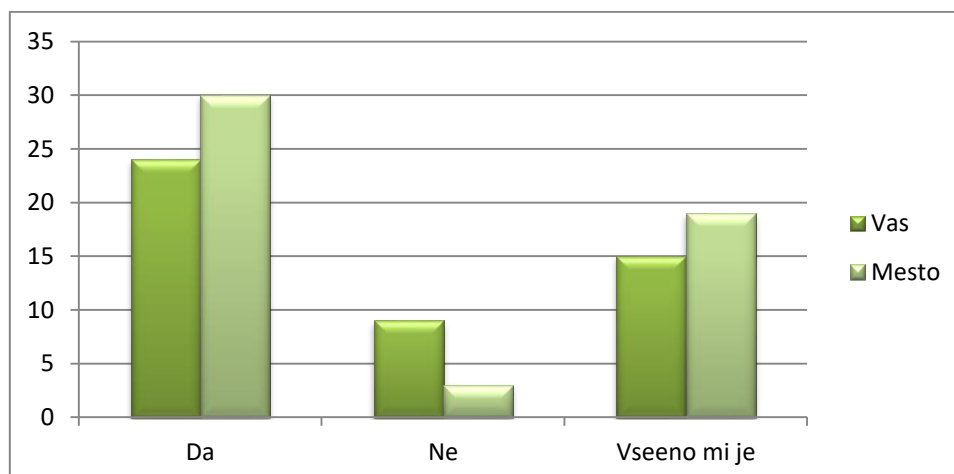
Graf 34: Odobranja homoseksualnosti glede na spol

Iz diagrama 30 lahko razberemo, da ženske bolj odobravajo homoseksualnost kot moški. Ženske (41%) so izrazile popolno strinjanje. Moškim pa je po večini bilo vseeno (20%).

Graf 35: Odobranja homoseksualnosti z vidika verske pripadnosti

Vidno je, da večina pripadnikov krščanstva (36%) in ateizma (12%) bolj podpira homoseksualnost kot pripadniki islamske veroizpovedi (2%).

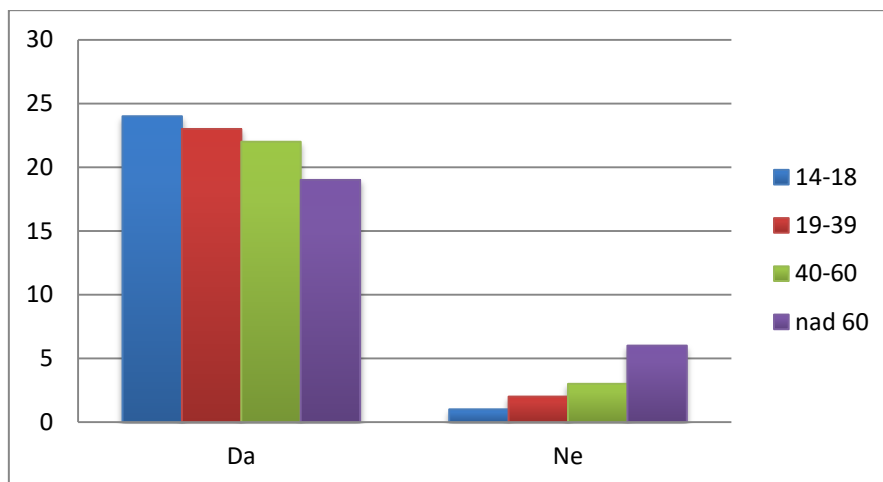
Graf 36: Odobranja homoseksualnosti glede na kraj bivanja

Vidimo, da so anketiranci iz mesta in s podeželja mnenja, da bi predvsem sprejeli homoseksualnost.

Anketiranci so svoje odgovore tudi utemeljili. Navajava nekatere izmed utemeljitev:

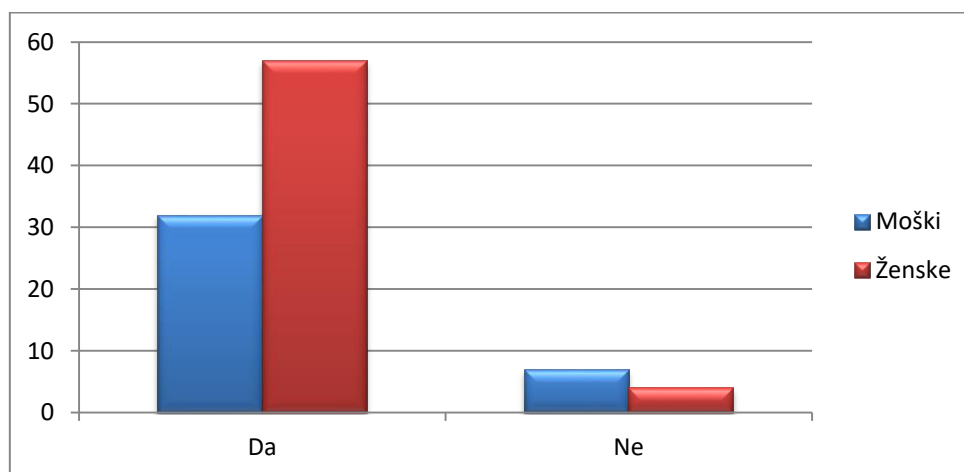
- ljubezen se ne opredeljuje glede na spol,
- vsak posameznik je individuum,
- to je odločitev vsakega posameznika.
- V zadnjih dvajsetih letih se je v Sloveniji in v Evropi stališče do heteroseksualnosti precej spremenilo v smeri družbenega priznanja. Kljub temu pa ugotavljava, da se homoseksualci soočajo z številnimi izzivi, npr. omejenimi dedovanjem, socialno varnostjo in pravicami najbližjih sorodnikov.

13. Bi zaposlili homoseksualca ali ga sprejeli za soseda?

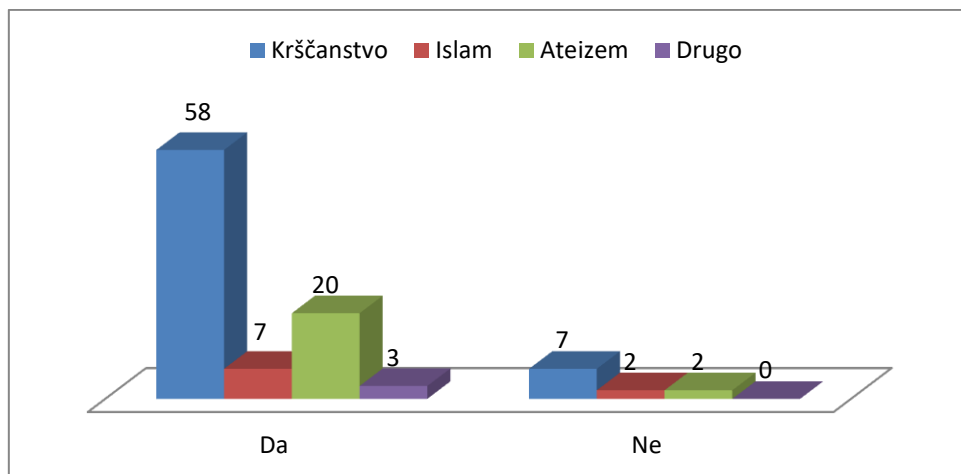
Graf 37: Strinjanje z zaposlitvijo homoseksualca ali s sprejemanjem kot soseda z vidika starostne strukture

Iz diagrama vidimo, da se s to trditvijo strinjajo predvsem anketirani stari od 14 do 18 let (24%). Najmanj pa se ne strinjajo anketiranci nad 60 let (6%).

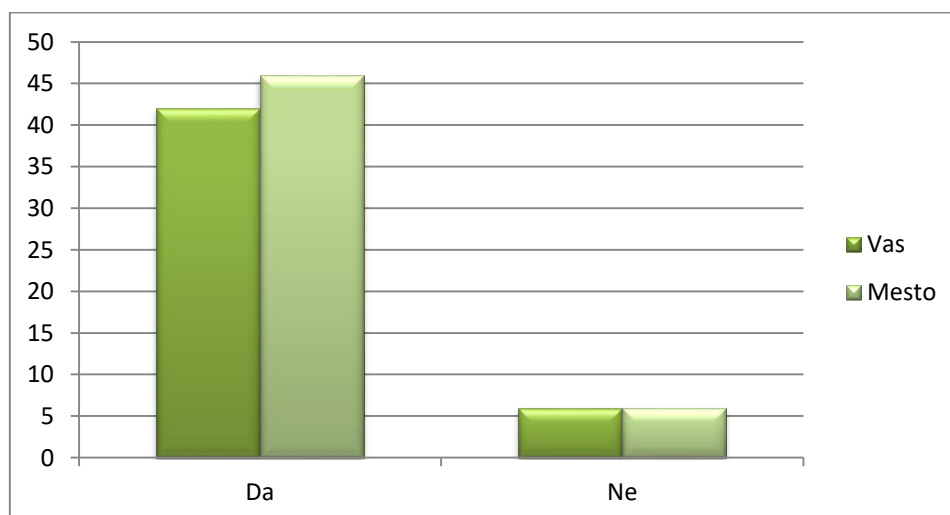
Graf 38: Strinjanje z zaposlitvijo homoseksualca ali s sprejemanjem kot soseda glede na spol

Predstavniki moškega (32%) in ženskega spola (57%) se strinjajo z zaposlitvijo homoseksualca ali s sprejemanjem kot soseda.

Graf 39: Strinjanje z zaposlitvijo homoseksualca ali s sprejemanjem kot soseda z vidika verske pripadnosti

Pripadniki vseh veroizpovedi večinoma strinjajo se z zaposlitvijo homoseksualca ali z sprejemanjem kot soseda.

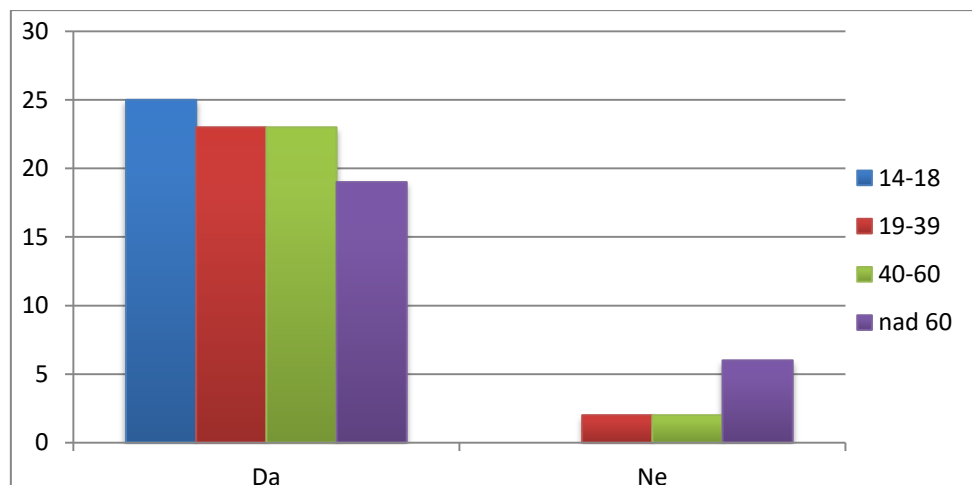
Graf 40: Strinjanje z zaposlitvijo homoseksualca ali s sprejemanjem kot soseda glede na kraj bivanja

Tudi pri analizi podatkov anketiranih glede na kraj bivanja ni večjih razhajanj. Večina se strinja z zaposlitvijo homoseksualca ali s sprejemanjem kot soseda.

- Rezultat najine ankete lahko primerjava z izsledki Slovenskega javnega mnenja iz leta 2002, ki pravijo, da 51% državljanek in državljanov Slovenije ne želi, da bi bili homoseksualci njihovi sosedge. (<http://www2.mirovni-institut.si/glb/>) (27.1.2020).

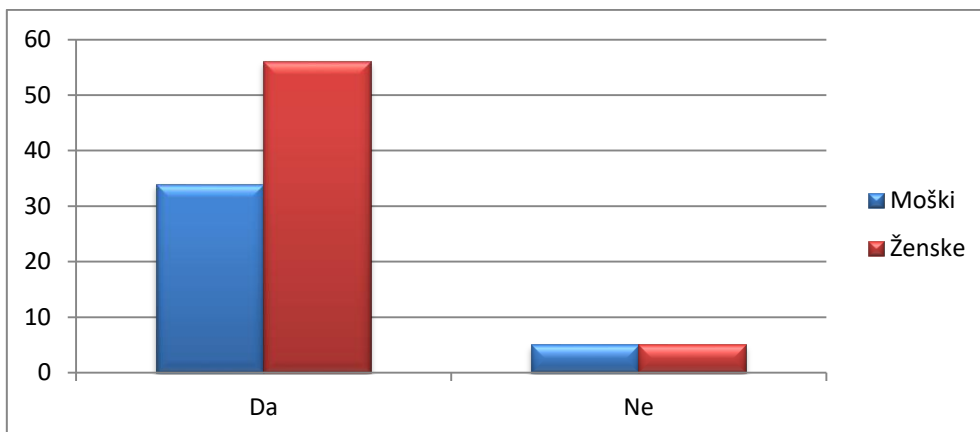
- Ta raziskava je prikazala odnos posameznikov in celotne družbe do homoseksualcev, ki so pogosto zapostavljena, stigmatizirana, zatirana manjšina, še zmeraj so obravnavani kot »drugi«.
- Če povzameva, bi vse najine anketirane skupine v večini sprejele homoseksualca za soseda. Po analizi podatkov lahko potrdiva, da današnja družba leta 2020 bolje sprejema homoseksualce kot pred 18 leti. To stališče velikokrat zavzemajo tudi najini intervjuvanci.

14. Ali bi sprejeli dejstvo, da bi se vaš prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega?

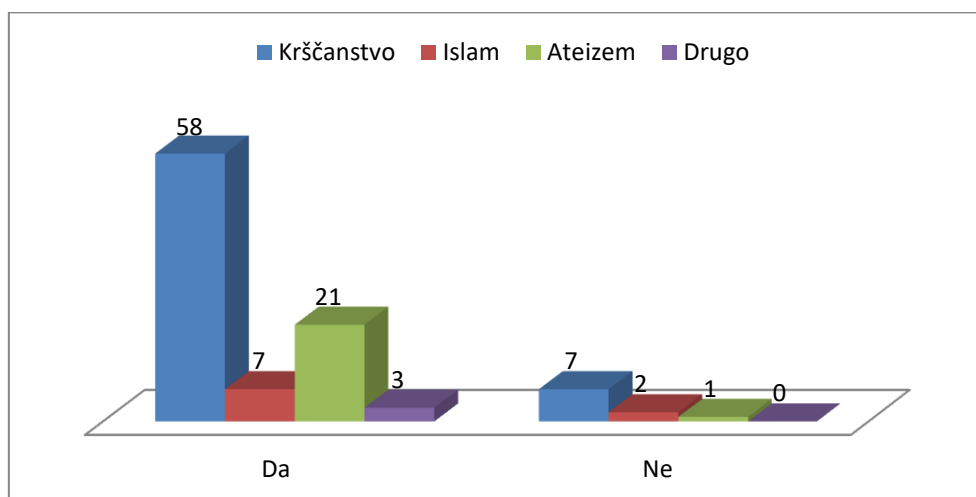
Graf 41: Različen pogled na sprejemanje dejstva, da bi se vaš prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega z vidika starostne strukture

Anketirani starosti do 18 let (25%) bi sprejeli dejstvo, da bi se njihov prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega in bi ga podprli. Največ starejših nad 60 let (6%) pa se ne bi strinjalo z dejstvom, da bi se njihov prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega.

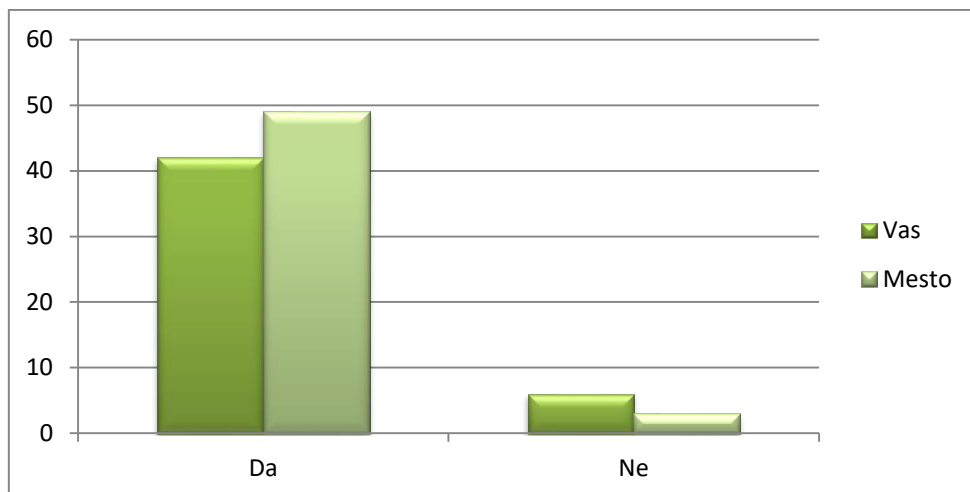
Graf 42: : Različen pogled na sprejemanje dejstva, da bi se vaš prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega glede na spol

Iz zgornjega diagrama je opazno, da so predvsem ženske tiste, ki bi sprejele dejstvo da bi se njihov prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega (56%). Moški se v 5% ne strinjajo s to trditvijo.

Graf 43: : Različen pogled na sprejemanje dejstva, da bi se vaš prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega z vidika verske pripadnosti

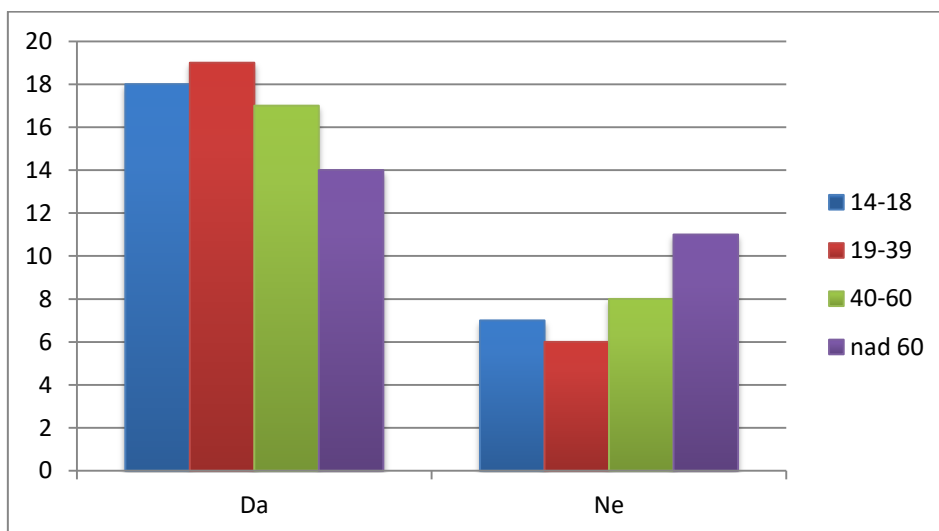
Iz danih rezultatov lahko razberemo, da bi pripadniki krščanstva bolj sprejeli dejstvo (58%) da bi se njihov prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega kot pa da ne bi (7%). Tudi pripadniki islama (7%) in ateizma (21%) so enakega mnenja.

Graf 44: : Različen pogled na sprejemanje dejstva, da bi se vaš prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega glede na kraj bivanja

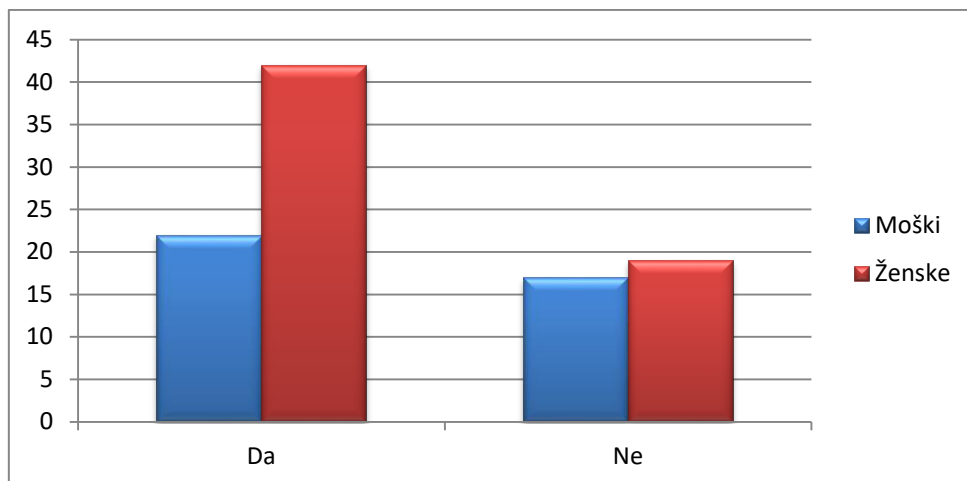
Iz zgornjega diagrama vidimo, da se anketirani glede na kraj bivanja v svojem mišljenju ne razlikujejo. Obojni so največkrat izbrali prvo možnost –Da (vas 42%, mesto 49%).

15. Ali poznate kakšnega homoseksualca?

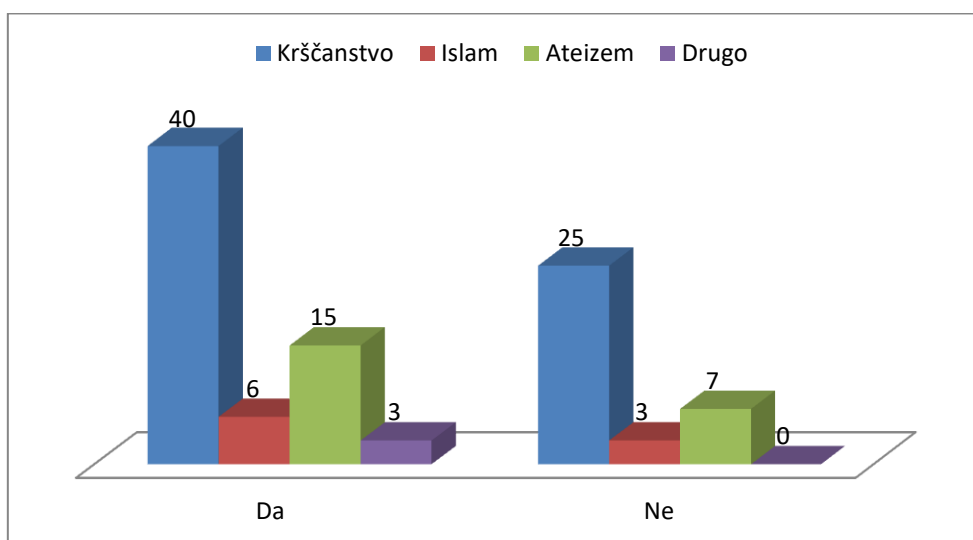
Graf 45: Različen pogled na homoseksualnost z vidika starostne strukture

Večina anketirancev pozna homoseksualce (68%). So pa tudi tisti kateri jih ne poznajo (32%).

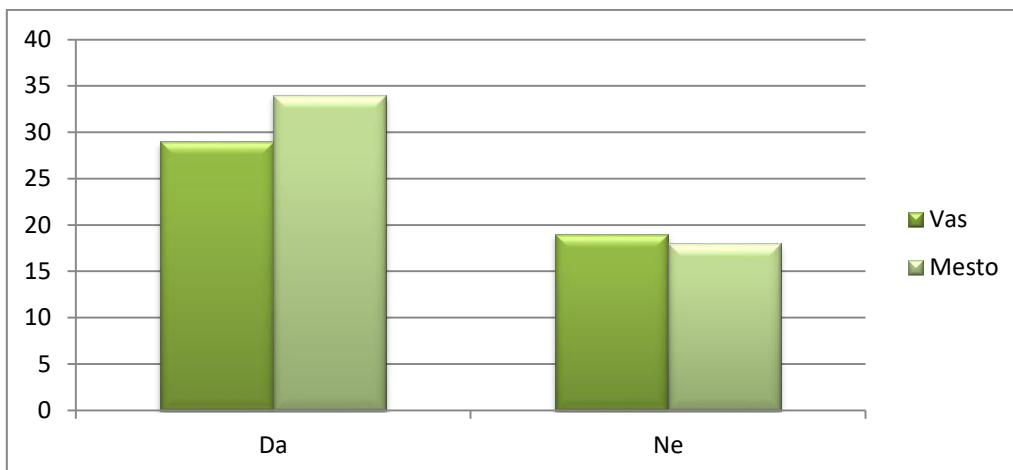
Graf 46: Različen pogled na poznavanje homoseksualnosti glede na spol

Iz zgornjega diagrama vidimo, da tako ženske kot moški ne poznajo homoseksualce. Ženske pa jih v največji meri poznajo (42%).

Graf 47: Različen pogled na poznavanje homoseksualcev z vidika verske pripadnosti

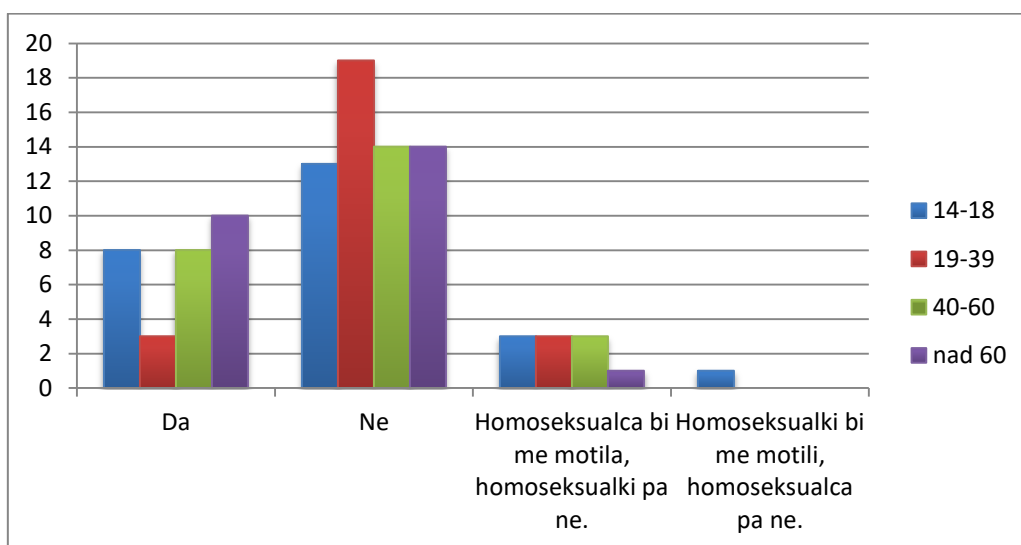
Iz diagrama 47 je opazno, da anketirani vseh veroizpovedi poznajo homoseksualce. Največ jih poznajo pripadniki krščanske veroizpovedi (40%) medtem ko pa jih najmanj poznajo pripadniki islamske veroizpovedi (6%).

Graf 48: Različen pogled na poznavanje homoseksualcev glede na kraj bivanja

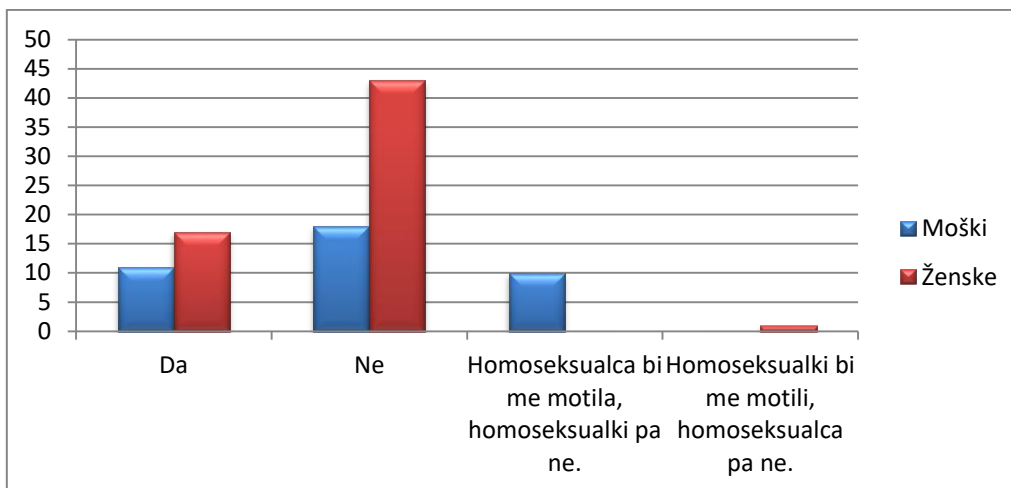
Odstotek odgovorov anketiranih iz mesta in s podeželja se zelo malo razlikuje. Na podeželju (29%) jih poznajo manj kakor v mestu (34%).

16. Ali vas bi motilo, če bi v javnosti videli dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata?

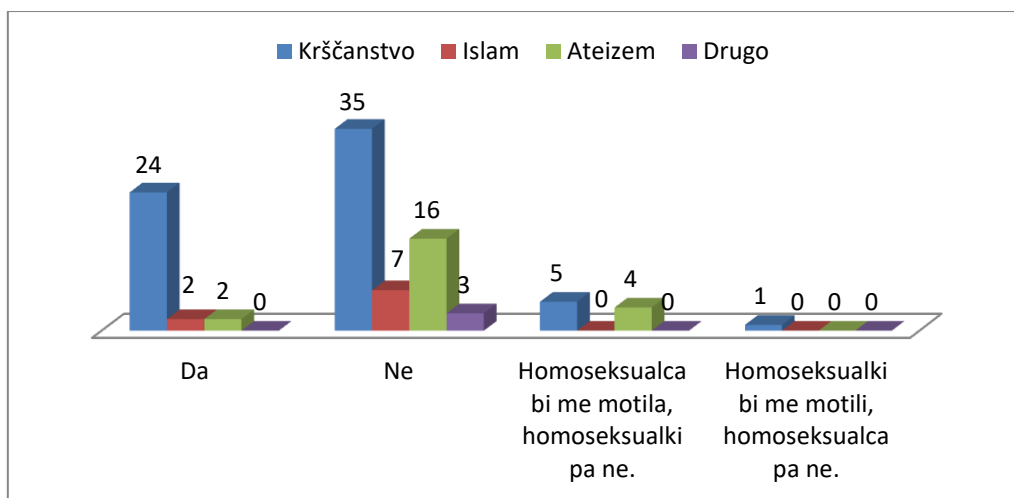
Graf 49: Ali bi vas motilo, če bi v javnosti videli dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata (z vidika starostne strukture)

Največ anketirancev do 39 let (19%) ne bi motilo, če bi v javnosti videli dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata. Najbolj pa bi motilo anketirance nad 60 let (10%). Le 9% je tistih, katere bi motila homoseksualca, homoseksualki pa ne.

Graf 50: : Ali bi vas motilo, če bi v javnosti videli dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata (glede na spol)

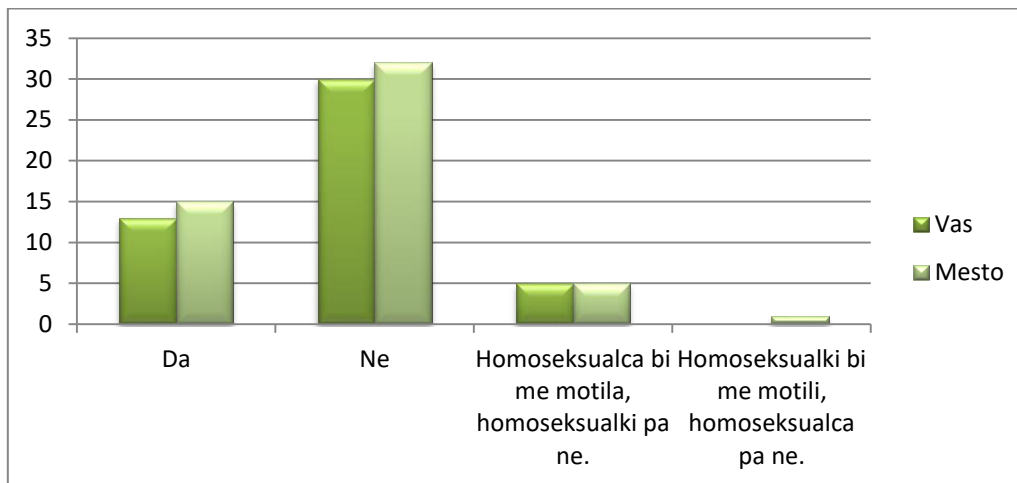
Iz diagrama 50 razberemo, da žensk (43%) ne bi motilo če bi v javnosti videli dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata. Moške pa bi predvsem homoseksualca motila, homoseksualki pa ne (10%).

Graf 51: : Ali bi vas motilo, če bi v javnosti videli dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata (z vidika verske pripadnosti)

Pripadniki krščanske veroizpovedi s imajo deljena mnenja o tem, da v javnosti vidijo dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata; (24%-Da), (35%-Ne). Pripadniki islama pa so predvsem izbrali možnost odgovora Ne (7%) tudi kot pripadniki ateizma (16%).

Torej ugotovimo, da krščanska veroizpoved najbolj sprejema homoseksualnost, prav tako tudi ateizem. Islamska veroizpoved homoseksualnost najmanj sprejema, vendar pa so med pripadniki vere, tudi tisti, ki homoseksualnost sprejemajo.

Graf 52: Ali bi vas motilo, če bi v javnosti videli dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata (glede na kraj bivanja)

Iz zgornjega diagrama razberemo, da anketirane iz mesta (32%) in s podeželja (30%) večinoma ne bi motilo, če bi v javnosti videli dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata.

3.3 REZULTATI IN ANALIZA INTERVJUJEV

3.3.1 Vprašanja in odgovori intervjuja s Timom Udovičem

Tim Udovič je star 22 let in je istospolno usmerjen. Trenira twirling, leta 2018 je tekmoval v oddaji Slovenija ima talent.

Datum intervjuja: 26.1.2020

1. Kdaj ste ugotovili kakšna je vaša spolna usmerjenost?

Na to vprašanje ne poznam odgovora. To sem sem opazil že v osnovni šoli, vendar tega nisem znal opredeliti. Kljub vsemu je pa razlika opaziti drugačnost in si to tudi priznati.

2. Komu si se najprej razkril in kako je to razkritje potekalo?

Prva oseba, ki sem ji povedal, je bila moja najboljša prijateljica. Takrat je bilo težko, a vendar se mi je odvalil kamen od srca. Bilo je sicer naporno in težko, na koncu mi je odleglo. Notranji glas mi je govoril, da bom zmogel. In ni mi žal, ker sem ravno zaradi te pozitivne izkušnje dobil voljo, da se razkrijem še ostalim.

3. Kaj te je spodbudilo da si se razkril?

Živeti celo življenje v zaničanju je zelo naporno. Ne želim živeti v laži in biti nesrečen.

4. Si se pred razkritjem srečeval/a s težavami kot so depresija, nespečnost, dileme, strahovi?

Lahko rečem, da ne. Res je bilo neprijetno držati v sebi, vendar zaradi tega nisem bil depresiven.

5. Kako in kdaj so za tvojo spolno usmerjenost izvedeli starši?

Anketiranec na to vprašanje ni želel odgovoriti.

6. Kako so starši reagirali ob tvojem razkritju spolne identitete?

Anketiranec na to vprašanje ni želel odgovoriti.

7. Kako si se počutil/a ob omenjenem razkritju pred očetom in mamo?

Anketiranec na to vprašanje ni želel odgovoriti.

8. So se odnosi z bližjimi prijatelji po razkritju vaše spolne usmerjenosti spremenili?

Ne, glede bližnjih in malo manj bližnjih prijateljev se ni nič spremenilo, oz. lahko rečem da se ni spremenilo na slabše, vendar le obratno- na boljše. Med nami je prišlo

do več zaupanja. Moj krog prijateljev je že tako majhen, da imam ob sebi ljudi, ki me podpirajo in spoštujejo. Nikoli nisem imel zaradi tega slabe izkušnje.

9. Ali o svoji spolni usmerjenosti govorite javno?

Dan pred silvestrovim sem na svojem instagramu javno objavil svoja občutja. Celotno objavo, ki je bila sicer v angleščini, so pa prevedli in objavili na portalu 24 ur. Tako da je javno, vendar ne omenim tega vsakemu, ki gre mimo.

10. Kako pogosto in kakšno homofobično obnašanje doživljaš v okolici, kjer živiš?

Mislím, da ni veliko homofobije v okolju, kjer živim. Menim, da mlajša generacija ni zelo homofobna.

11. Ali ste že doživeli kakršno nasilje (fizično, psihično) zaradi vaše spolne usmerjenosti? Če da, bi lahko razložili kakšno nasilje je bilo to, kdo ga je izvajal in kje se je to nasilje dogajalo?

Da bi se kdo izživil nad mano samo zaradi spolne usmerjenosti, ne. Se najdejo kakšni komentarji, včasih kdo zavpije za mano kakšno žaljivko.

12. Pravice homoseksualnih ljudi velikokrat niso enakovredne in enake heteroseksualnim pravicam. Se zaradi tega počutite diskriminirani, zapostavljeni ali manj cenjeni s strani države in družbe?

Še vedno se družim z istimi ljudmi in še vedno se vsi obnašajo do mene tako kot prej. Ni pa najbolj prijetno izvedeti, da istospolno usmerjeni nimajo enakih pravic kot ostali.

13. Se vam zdi, da se odnos slovenske družbe do homoseksualnosti spreminja, postaja slovenska družba bolj odprta in strpna do homoseksualcev? Morda tudi sami opazate manj diskriminacije?

Poznal sem veliko ljudi, ki so homofobi, vendar so ob mojem razkritju spremenili mnenje o tem, odnosa do mene pa ne. Menim, da slovenska družba postaja bolj odprta, čeprav zaostajamo za nekaterimi državami.

14. Ali se vam zdi, da so mladostniki do homoseksualcev bolj strpni kot starejši?

Ja. Moje mnenje je, da je med ljudmi moje generacije manj homofobije in več strpnosti. Je pa spet odvisno od človeka do človeka. In v mestih je več strpnosti kot v manjših krajih.

15. Si se že kdaj udeležil parade ponosa?

Ne. Leta 2015 sem bil v Kanadi, kjer je potekala parada ponosa. Peljal sem se mimo, udeležil se je pa nisem.

16. Kakšen se vam zdi vpliv medijev na dojetanje homoseksualnosti?

Odvisno od določenega medija. Lahko bi se več govorilo o homoseksualnosti, vendar sem vesel, da kar se govori, se govori pozitivno.

17. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?

Moje mnenje je, da znata dva istospolna partnerja lepše poskrbeti za otroka in mu nuditi več ljubezni, kot pa dva starša, ki sta v nezdravem razmerju. Spolna usmerjenost ni dejavnik za mero ljubezni in skrbi za otroka.

18. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?

Slovenci v odnosu do te teme ne izstopamo. Iz generacijo v generacijo bo malo bolj odprti, vendar še vedno polni predsodkov.

19. Se vam zdi, da je homoseksualnost odločitev ali se ljudje že kot homoseksualci rodijo?

Tak se rodiš, to ni odločitev in ni vzgoja. Nič ni, tak se rodiš.

20. Še bi želeli v zvezi s tem še kaj sami povedati?

Bodite kar ste, imejte se radi in spodbujajte en drugega, ker le tako bo svet lepši.

3.3.2 Vprašanja in odgovori intervjuja s homoseksualcem Patrikom

Patrik je star 16 let, je dijak in je istospolno usmerjen.

Datum intervjuja: 21.1.2020

Kraj intervjuja: Kavarna Astoria Maribor

1. Kdaj ste ugotovili kakšna je vaša spolna usmerjenost?

Kakšna je moja spolna usmerjenost sem ugotovil v srednji šoli.

2. Komu si se najprej razkril in kako je to razkritje potekalo?

Najprej sem se razkril moji prijateljici, ko sem ji povedal, da mi je všeč njen prijatelj. Bila je zelo razumljiva in vesela zame.

3. Kaj te je spodbudilo, da si se razkril?

Simpatija.

4. Si se pred razkritjem srečeval/a s težavami kot so depresija, nespečnost, dileme, strahovi?

Bilo me je strah, kaj se bo zgodilo, če se razkrijem. Srečeval pa sem se tudi z dilemo o moji spolni usmerjenosti, torej če sploh sem gej.

5. Kako in kdaj so za tvojo spolno usmerjenost izvedeli starši?

Mami sem povedal lani, oče pa še ne ve.

6. Kako so starši reagirali ob tvojem razkritju spolne identitete?

Mama je bila presenečena in jezna, prav tako pa tudi razočarana. Čeprav ne podpira homoseksualnosti, me je čez čas sprejela.

7. Kako si se počutil/a ob omenjenem razkritju pred očetom in mamo?

Počutil sem se olajšanega.

8. So se odnosi z družino in bližjimi prijatelji po razkritju vaše spolne usmerjenosti spremenili?

S prijatelji se niso prav veliko. V družini pa je vzdušje napeto in stresno in mama je pod pritiskom, saj mora to skrivati pred očetom.

9. Kaj predstavlja za vas homofobija? Katere so najpogostejše oblike homofobije? Besedne žaljivke, ignoriranje, fizično obračunavanje ali kaj drugega?

Predstavlja preziranje homoseksualcev. Najpogostejša oblika, ki jo tudi sam doživljam, so besedne žaljivke.

10. Kaj je po vašem mnenju največji izvor homofobije? Religija, neznanje, nepoučenost, strah ali kaj drugega?

Neznanje in nepoučenost o LGBT+ skupnosti.

11. Ali ste imeli zaradi svoje spolne usmerjenosti kakšno slabo izkušnjo?

Ne. Če me kdo užali, to ignoriram in poskušam pozabiti.

12. Ali ste bili kdaj žrtev homofobije? Koliko ste bili stari? Kje ste bili žrtev homofobije? Moda na ulici, v šoli, doma ali kje drugje?

Na srečo še ne.

13. Ali vas zaradi homofobije ostali izločajo iz družbe?

Ne, ker si sam izbiram družbo za katero vem, da me bo sprejela.

14. Kako po navadi odreagirate na žaljivke in poniževanja?

Na splošno jim ne namenim veliko pozornosti, drugače pa skušam tistega poučiti o homoseksualnosti.

15. Pravice homoseksualnih ljudi velikokrat niso enakovredne in enake heteroseksualnim pravicam. Se zaradi tega počutite diskriminirani, zapostavljeni ali manj cenjeni s strani države in družbe?

Da, ker ne razumem čemu ne bi smel imeti enakih pravic kot heteroseksualci. Velikokrat se ne počutim enakopravnega.

16. Se vam zdi, da se odnos slovenske družbe do homoseksualnosti spreminja, postaja slovenska družba bolj odprta in strpna do homoseksualcev? Morda tudi sami opazate manj diskriminacije?

Da, predvsem mlajše generacije. Tudi sam opažam manj diskriminacije.

17. Ali se vam zdi, da so mladostniki do homoseksualcev bolj strpni kot starejši?

Da.

18. Si se že kdaj udeležil parade ponosa?

Ne, ampak si želim.

19. Kakšen se vam zdi vpliv medijev na dojetje homoseksualnosti?

Dokaj pozitiven, ker menim, da izboljša odnose do homoseksualcev, saj v večini primerov homoseksualnost predstavi kot nekaj normalnega.

20. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?

Želim si, da bi imeli enake možnosti kot heteroseksualci in to podpiram.

21. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?

Sprejemajo do določene mere, kot npr. držanje rok v javnosti. Odnos slovenske družbe do homoseksualnosti se je izboljšal, vendar še vedno ni idealno.

22. Se vam zdi, da je homoseksualnost odločitev ali se ljudje že kot homoseksualci rodijo?

Takšen se že rodiš.

3.3.3 Vprašanja in odgovori intervjuja s biseksualko Majo

Maja je stara 25 let in je biseksualno usmerjena.

Datum intervjuja: 28.1.2020

Kraj intervjuja: MKC Maribor

1. Kdaj ste ugotovili kakšna je vaša spolna usmerjenost?

To sem ugotovila, ko sem se prvič zaljubila in ugotovila, da mi niso všeč samo fantje, ampak tudi punce. Kasneje so me privlačili še ljudje, ki se ne identificirajo v binarnem spolnem sistemu.

2. Komu si se najprej razkrila in kako je to razkritje potekalo?

Najprej sem se razkrila svojim prijateljicam. Pogovarjale smo se o ljubezni in težavah s fanti, takrat sem jim povedala, da so mi všeč tudi punce.

3. Kaj te je spodbudilo, da si se razkrila?

To, da nisem želela skrivati svoje spolne identitete pred mojimi prijateljicami.

4. Si se pred razkritjem srečevala s težavami kot so depresija, nespečnost, dileme, strahovi?

Pred razkritjem pred prijatelji ne, pred starši pa me je bilo strah.

5. Kako in kdaj so za tvojo spolno usmerjenost izvedeli starši?

Na koncu srednje šole. Najprej sem se razkrila mami, ker sem ji bolj zaupala, nato pa še očetu.

6. Kako so starši reagirali ob tvojem razkritju spolne identitete?

Reakcija je bila presenetljivo pozitivna, so pa vseeno potrebovali nekaj časa, da so se privadili.

7. Kako si se počutila ob omenjenem razkritju pred očetom in mamo?

Ob razkritju mi je odleglo.

8. So se odnosi z družino in bližjimi prijatelji po razkritju vaše spolne usmerjenosti spremenili?

Odnosi se niso spremenili.

9. Kaj predstavlja za vas homofobija? Katere so najpogostejše oblike homofobije? Besedne žaljivke, ignoriranje, fizično obračunavanje ali kaj drugega?

Zame je homofobija diskriminacija na podlagi spolne usmerjenosti. Kaže se kot opazke ali nasilje, velikokrat preko socialnih omrežij.

10. Kaj je po vašem mnenju največji izvor homofobije? Religija, neznanje, nepoučenost, strah ali kaj drugega?

Menim, da nepoznavanje LGBT+ oseb in strah pred LGBT+ osebami. Prav tako pa na homofobija vpliva prevladujoči tok družbi, ki določa kaj je normalno oz. sprejemljivo.

11. Ali ste imeli zaradi svoje spolne usmerjenosti kakšno slabo izkušnjo?

Zaenkrat še ne.

12. Ali ste bili kdaj žrtev homofobije? Koliko ste bili stari? Kje ste bili žrtev homofobije?

Moda na ulici, v šoli, doma ali kje drugje?

Nisem še bila žrtev homofobije.

13. Ali vas zaradi homofobije ostali izločajo iz družbe?

Ne.

14. Pravice homoseksualnih ljudi velikokrat niso enakovredne in enake heteroseksualnim pravicam. Se zaradi tega počutite diskriminirani, zapostavljeni ali manj cenjeni s strani države in družbe?

Da, malo. Predvsem pri posvajanju otrok. Prav tako pa me je zaradi diskriminacije strah potovati v države, kjer homoseksualnosti ne sprejemajo.

15. Se vam zdi, da se odnos slovenske družbe do homoseksualnosti spreminja, postaja slovenska družba bolj odprta in strpna do homoseksualcev? Morda tudi sami opazate manj diskriminacije?

Odnos se spreminja, večinoma na bolje. Vendar ne opažam velikih sprememb.

16. Ali se vam zdi, da so mladostniki do homoseksualcev bolj strpni kot starejši?

Da.

17. Si se že kdaj udeležil parade ponosa?

Da, večkrat v Ljubljani, lani pa še v Mariboru.

18. Kakšen se vam zdi vpliv medijev na dojetje homoseksualnosti?

Velikokrat mediji prikazujejo stereotipe o homoseksualcih, saj sami o tem niso poučeni.

19. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?

Menim, da bi vsi morali imeti pravico do poročanja in ustvarjanja družine.

20. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?

Odkvisno od posameznika.

21. Se vam zdi, da je homoseksualnost odločitev ali se ljudje že kot homoseksualci rodijo?

Spolna usmerjenost ni odločitev, ampak se tak že rodiš.

3.3.4 Vprašanja in odgovori intervjuja s homoseksualcem Matejem

Matej je star 26 let in je istospolno usmerjen.

Datum intervjuja: 28.1.2020

Kraj intervjuja: MKC Maribor

1. Kdaj ste ugotovili kakšna je vaša spolna usmerjenost?

Konkretno sem ugotovil pri 16 letih. Se pa je že pred tem pojavljal občutek o moji spolni usmerjenosti in sem na nek način ves čas vedel.

2. Komu si se najprej razkril in kako je to razkritje potekalo?

Najprej sem se razkril mojemu takratnemu najboljšemu prijatelju, saj je on prestajal podobno situacijo.

3. Kaj te je spodbudilo, da si se razkril?

Menim, da prav to, da sem našel nekoga, ki gre skozi podobno situacijo in se lahko poistoveti s tem kaj preživljam, saj mi je bilo zaradi tega lažje.

4. Si se pred razkritjem srečeval s težavami kot so depresija, nespečnost, dileme, strahovi?

Da. Pred razkritjem se je to manifestiralo tako, da si resnice nisem želel dokončno priznati. Po razkritju pa so se še pojavljale dileme, kasneje pa sem ugotovil, da je bilo to povezano tudi z depresijo v najstniških letih.

5. Kako in kdaj so za tvojo spolno usmerjenost izvedeli starši?

Starši so izvedeli nekje pri 18 letih. V tistem obdobju sem preživljal stisko, ki sicer ni bila povezana z mojo identiteto. Ko sem jima zaupal o stiski, sem jima zaupal še svojo spolno usmerjenost. Najprej sem okleval, kljub temu, da sem vedno imel dobre

odnose s starši. Smo pa vsi potrebovali nekaj časa, da smo se na novo situacijo navadili.

6. Kako so starši reagirali ob vašem razkritju spolne identitete?

Najprej so bili šokirani. Prav tako pa so mi zaupali, da so na nek način ves čas vedeli. So se pa zelo hitro navadili in mi je to tudi zelo pomagalo.

7. Kako si se počutil ob omenjenem razkritju pred očetom in mamo?

V trenutkih pred razkritjem me je bilo sram, skoraj takoj po razkritju pa sem čutil veliko olajšanje.

8. So se odnosi z družino in bližjimi prijatelji po razkritju vaše spolne usmerjenosti spremenili?

Da. V veliki večini primerov na boljše. Ker sem postal bolj odprt do sebe, sem lahko postal tudi bolj odprt do drugih. Tudi moja osebnost se je spremenila na boljše.

9. Kaj predstavlja za vas homofobija? Katere so najpogostejše oblike homofobije? Besedne žaljivke, ignoriranje, fizično obračunavanje ali kaj drugega?

Za mene homofobija predstavlja nekaj, kaj je že pogojeno v sami družbi. Menim, da v današnji družbi vsi zrastemo v takšnem okolju in, da smo na nivoju družbe pogojeni, da imamo zadržke do LGBT+ oseb. Obstajajo različne oblike homofobije, pri nas pa se pojavlja tiha homofobija, ki je zelo trdovratna oblika. To je neko tiho pričakovanje, da svojo spolno usmerjenost zadržiš v sebi.

10. Kaj je po vašem mnenju največji izvor homofobije? Religija, neznanje, nepoučenost, strah ali kaj drugega?

Religija igra zelo veliko vlogo, ker pred prihodom velikih religij ljudje niso tako nasprotovali LGBT+ osebam. Velik izvor je zagotovo tudi neznanje, saj LGBT+ ljudi nikjer ne prikazujejo, kot na primer na televiziji. Velikokrat je to tudi samo šala za posmehovanje. Vse skupaj pa so nekakšni utrjeni vzorci, ki jih težko zaustavimo.

11. Ali ste imeli zaradi svoje spolne usmerjenosti kakšno slabo izkušnjo?

Zelo slabe izkušnje nisem imel, bolj sem doživljal tiho homofobijo, kot pa nekakšno nasilje.

12. Ali ste bili kdaj žrtev homofobije? Koliko ste bili stari? Kje ste bili žrtev homofobije? Moda na ulici, v šoli, doma ali kje drugje?

Ne.

13. Ali vas zaradi homofobije ostali izločajo iz družbe?

Da, ker smo LGBT+ osebe velikokrat iz določenih stvari izključene. Menim, da se zaradi tega tudi sami večkrat izločimo iz družbe, ker pričakujemo negativno reakcijo in, da za nas ne bo prostora.

14. Kako po navadi odreagirate na žaljivke in poniževanja?

Odvisno je predvsem od situacije. Žal pa se velikokrat ne morem odzvati, kot bi želel in poučiti ljudi o LGBT+ osebah, ker me je strah reakcije drugih. Meni se je to že zgodilo, da me je nekdo užalil, ampak sem vedel, da ima lahko to, da se postavim za sebe negativne posledice.

15. Pravice homoseksualnih ljudi velikokrat niso enakovredne in enake heteroseksualnim pravicam. Se zaradi tega počutite diskriminirani, zapostavljeni ali manj cenjeni s strani države in družbe?

S strani družbe, zelo. Prav tako pa s strani države, ker vsaka država na papirju reče, da smo vsi enaki, v praksi pa ni tako. Pojavijo se občutki necenjenosti in nevljučenosti.

16. Se vam zdi, da se odnos slovenske družbe do homoseksualnosti spreminja, postaja slovenska družba bolj odprta in strpna do homoseksualcev? Morda tudi sami opazate manj diskriminacije?

Da, ker postaja družba bolj odprta, saj se dosti več govori o tem.

17. Ali se vam zdi, da so mladostniki do homoseksualcev bolj strpni kot starejši?

Menim, da je to vseeno odvisno od posameznika. Mladi so večinoma bolj odprti, ker starejši živijo v starih vzorcih in so že po naravi bolj zaprti, temu pa ni vedno tako, ker je veliko odvisno od regije kjer živiš, izobrazbe in družbe.

18. Si se že kdaj udeležil parade ponosa?

Da, lani v Mariboru. To je bil zame pomemben dogodek, ker sem se počutil del družbe in del države in, da vsaj za en dan mesto pripada vsem.

19. Kakšen se vam zdi vpliv medijev na dožemanje homoseksualnosti?

Mediji imajo mogoče največji vpliv. Menim pa, da je vsak sam odgovoren za svoje mnenje in, da se mora vsak prej poučiti o tej temi. Če vpliva pozitivno ali negativno pa je odvisno predvsem od vsakega medija posebej, čigavo stališče legitimirajo in kako

globoko predstavijo temo. Opažam pa vse več manjših medijev, ki delujejo drugače kot veliki mediji in se trudijo predstaviti določeno tematiko čim bolje.

20. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?

Menim, da je to še ena izmed tisti stvari, ki pripomorejo k temu, da se človek počuti enakega. Ker se mi zdi, da bi to moralo biti uzakonjeno.

21. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?

Da dokaj. Moramo pa se truditi, da se sprejemanje nadaljuje, da ne nazadujemo.

22. Se vam zdi, da je homoseksualnost odločitev ali se ljudje že kot homoseksualci rodijo?

Zagotovo se tak že rodiš. Na to, kako se nekdo izraža pa definitivno vpliva tudi okolje, v katerem živi.

3.3.5 Vprašanja in odgovori intervjuja s pripadnikom islamske vere

Tarik je star 16 let, je dijak in je pripadnik islamske vere.

Datum intervjuja: 27.1.2020

Kraj intervjuja: šolsko okolje

1. Kako vaša religija opredeljuje homoseksualnost?

Moja religija homoseksualnosti ne podpira in ji ostro nasprotuje.

2. Ali odobravate homoseksualnost? Zakaj?

Homoseksualnosti ne odobravam, ker je moja religija ne podpira in menim, da homoseksualnost ni naravna.

3. Kako vaša religija vpliva na vaš odnos do homoseksualnosti?

Religija prepoveduje homoseksualnost, zato tudi jaz homoseksualnosti nasprotujem.

4. Kakšno je vaše mnenje o paradah ponosa? Ali vaša religija to podpira?

Parad ponosa ne podpiram, prav tako jih tudi religija ne podpira.

5. Kakšno je vaše mnenje istospolnih porokah in posvojitvi otrok? Ali vaša religija to dovoljuje?

Istospolne poroke poskušam razumeti. Posvojitvi otrok pa nasprotujem, ker menim, da to lahko slabo vpliva na otroka. Religija tega ne dovoljuje.

6. Kako bi reagirali, če bi izvedeli, da je vaš otrok istospolno usmerjen?

Otroka pri tem ne bi podpiral in bi ga strogo vzgajal.

3.3.6 Analiza intervjujev

Intervjuvanci so povedali, da se kot homoseksualec že rodiš in to ni posameznikova odločitev ali psihološka bolezen, ki bi bila dedna. Homoseksualnost je nekaj naravnega in ne duševna motnja ali celo bolezen.

Prikaz homoseksualnosti skozi medije je neenoten. Poročanje o homoseksualni problematiki je odvisno od posameznega medija.

Večina intervjuvancev je svojo spolno usmerjenost odkrila v najstniških letih. Najprej so se razkrili prijateljem, ker so jim najbolj zaupali. Vrstniške skupine so pri tem izjemnega pomena. Pred razkritjem so se srečevali s strahom in dilemami o svoji spolni usmerjenosti. V večini primerov so se po razkritju odnosi spremenili na bolje, ker so s tem pridobili zaupanje staršev.

Občutenje sovražnosti do homoseksualcev so intervjuvanci doživeli kot diskriminacijo. Največji izvor homofobije je neznanje. Omenjajo ponotranjeno homofobijo, ki je prisotna takrat, kadar lezbijke, geji ali biseksualne osebe verjamejo in sprejemajo, da je heteroseksualna spolna usmerjenost edini pravilen način obstoja in življenja. Najini intervjuvanci so bili žrtev odkrite homofobije, a ne velikokrat. Doživeli so jo kot sovražni govor preko družabnih omrežij ali zasmehovanje preko vicev. Vsi se počutijo zapostavljeni, predvsem pri posvajanju otrok.

Odnos slovenske družbe se spreminja, večinoma na boljše.

Odklonilna stališča verstev in verskih institucij so razvidna tudi iz intervjuja s pripadnikom islamske vere. Pri nas, v zahodnih kulturah, je negativen odnos do homoseksualnosti povezan z religijo, saj tako judovstvo kot krščanstvo in islam tovrstne usmerjenosti ne vidi v pozitivni luči.

4. ZAKLJUČEK

Razprava in interpretacija rezultatov

Lastne podatke sva primerjali z izsledki Slovenskega javnega mnenja (SJM) leta 2002, ki pravijo, da 51% državljanek in državljanov Slovenije ne želi, da bi bili homoseksualci njihovi sosede. (<https://www.adp.fdv.uni-lj.si/opisi/sjm022/> (24.1.2020)) in (<http://www2.mirovni-institut.si/glb/> (24.1. 2020)). Sami sva v anketo vključili vprašanje "Bi zaposlili homoseksualca ali ga sprejeli za soseda?" in prišli do ugotovitev, da so vse anketirane skupine v večini izbrale odgovor a (Da). Torej lahko sklepamo, da današnja družba bolj sprejema homoseksualce in bi jih sprejeli za soseda.

Ali je homoseksualnost res tako drugačna, da je družbeno nesprejemljiva?

Da se bo položaj homoseksualcev v družbi spremenil, je pomembno, da izkoreninimo stereotipna prepričanja, poskrbimo za enakopravnost in izobrazimo javnost o homoseksualnosti.

Na začetku raziskovanja sva si postavili nekaj hipotez, ki sva jih z različnimi metodami dela skozi raziskovalno nalogo poskusili potrditi ali ovreči. Z raziskovanjem sva prišli do različnih novih spoznanj.

1. hipoteza:

»Toleranca do homoseksualnosti je pri mladih višja kot pri starejših.«

Hipotezo sva potrdili. Na podlagi analize anket sva hipotezo potrdili, saj mlajše generacije (do 39 let) bolj podpirajo homoseksualnost, kot starejši (40 in več). Prav tako sva hipotezo potrdili na podlagi intervjujev, saj so intervjuvanci povedali, da so mlajši bolj strpni kot starejši. Odnos starejših do homoseksualnosti se v zadnjih letih spreminja. Čeprav so ti premiki počasni, do njih vendarle prihaja.

2. hipoteza:

»Na mnenje o homoseksualcih vplivajo predvsem mediji.«

To hipotezo sva potrdili. Na podlagi analize anket (vprašanje: 5, odgovor c), sva hipotezo potrdili, ker so se anketiranci največkrat odločili za ta odgovor. Anketiranci so prepričani, da imajo mediji največji vpliv na naš odnos do homoseksualnosti. Mediji imajo bistveno vlogo

pri posredovanju informacij o homoseksualnosti, saj preko medijskih reprezentacij ustvarjajo podobo marginalnih družbenih skupin. Čeprav sva skozi raziskavo večkrat opazili (anketni vprašalnik: vprašanje 5, odgovor a, b in f), da anketiranci menijo, da ima prav tako velik vpliv družina. Starejši poudarjajo pomen religije, mlajših pa vrstniških skupin. Na podlagi rezultatov intervjujev lahko prav tako hipotezo potrdiva, ker tudi intervjuvanci menijo, da imajo mediji na naš odnos do homoseksualnosti velik vpliv.

3. hipoteza:

»Homoseksualci imajo težave pri iskanju delovnih mest«.

Čeprav sva v literaturi razbrali, da se nasilje nad homoseksualci lahko izraža kot zavrnitev službe zaradi spolne usmerjenosti ali kot težava pri napredovanju zaradi spolne usmerjenosti, sva s svojim raziskovalnim delom to hipotezo ovrgli, saj so vse skupine (starostne, verske, glede na spol in kraj bivanja) v glavnem odgovorile, da bi zaposlile homoseksualca. Diskriminacija na osnovi spolne usmerjenosti se ni pokazala pri anketirancih.

4. hipoteza:

»Ljudje se kot homoseksualci že rodijo.«

Hipotezo številka 4 sva potrdili. Vsi najini intervjuvanci so povedali, da se kot homoseksualec že rodiš. Z anketo sva hipotezo prav tako potrdili, saj večina anketiranih v vseh skupinah (starostna, verska, glede na spol in kraj bivanja) meni, da se kot homoseksualec že rodiš.

5. hipoteza:

»Večina ljudi meni, da posvojitev otrok istospolnih partnerjev ne bi smela biti uzakonjena.«

To hipotezo lahko potrdiva. Proti uzakonjenim posvojitvam so večinoma starejši posamezniki, posvojitve pa bolj podpirajo mlajši. Anketiranci, ki živijo na vasi in v mestu, nasprotujejo posvojitvam, tukaj nisva zaznali razlik. Religiozni anketiranci in intervjuvanec, predstavnik islamske religije, prav tako nasprotujejo posvojitvam. Ateisti pa jih podpirajo.

6. hipoteza:

»Družba bolje sprejema geje kot lezbijke«.

To hipotezo sva ovrgli. Vse skupine anketirancev prej sprejemajo lezbijke kot geje. Opazili sva, da spol, veroizpoved, starost ali kraj bivanja niso imeli velikega vpliva na to kateri par bi prej sprejeli (vprašanje: 2).

Raziskava Mirovnega inštituta »Vsakdanje življenje gejev in lezbijk«: <http://www2.mirovni-institut.si/glb/> (27.1.2020) raziskuje socialni položaj gejev in lezbijk, njihov življenjski stil, partnerska in družinska razmerja, formalne mreže, kjer ne ugotavlja pomembnih razlik med skupinama.

7. hipoteza:

»Primarna socializacija, družbeno okolje in verska pripadnost so dejavniki, ki vplivajo na odnos posameznika do homoseksualnosti«.

To hipotezo lahko potrdiva. Z analizo anket sva ugotovili, da ženske bolj podpirajo homoseksualnost kot moški. Starost ima prav tako vpliv na odnos do homoseksualnosti in sicer mlajši bolj podpirajo in tolerirajo homoseksualnost kot starejši. Iz ankete lahko ugotovimo, da tip naselja ne vpliva na odnos do homoseksualnosti, saj anketirani iz mest in podeželja v večini odobravajo homoseksualnost. Religija ima prav tako vpliv na odnos do homoseksualnosti, najbolj se je to pokazalo pri pripadniku islamske vere.

Z analizo 5. vprašanja ankete (Kateri dejavnik najbolj vpliva na naš odnos do homoseksualnosti) lahko to hipotezo potrdiva, saj so se anketirani vseh skupin največkrat odločili, da imajo največji vpliv mediji, za njimi družina in nato še religijske skupnosti. Anketirani od 14-18 let pa so se prav tako velikokrat odločili za odgovor f (vrstniki).

SPLOŠNI SKLEP

Kljub vedno večji sprejetosti in odprtosti do drugačnosti v sodobni družbi homoseksualnost marsikdo še vedno obravnava kot nekaj odklonskega. Ta obrobna skupina je velikokrat zaničevana, ponižana in diskriminirana.

Meniva, da je potrebno dvigniti zavest ljudi, da homoseksualce sprejemajo kot enakopravne in enakovredne člane družbe.

V družbi moramo vzpostaviti harmonijo oziroma medsebojno sprejemanje med homoseksualci in heteroseksualci, saj nam homoseksualci ne predstavljajo grožnje, so prijazni in niso nasilni. To lahko potrdiva tudi sami, saj sva se z njimi srečali pri izvedbi intervjujev.

Družba premalo deluje v smeri pomoči homoseksualnim posameznikom. Službe (kot so npr. socialne službe, GLBT-jevske organizacije, terapevti) bi morale razumeti psihično tveganje, ki ga homofobija povzroča.

Verjameva, da rezultati najine raziskave prispevajo k temu, da se delavci socialnih in strokovnih služb, nevladne organizacije in društva lahko seznanijo s tem, kaj homoseksualni posamezniki doživljajo v svojem vsakdanjem življenju, in kako homofobija vpliva na njih. Zato sva opravili veliko intervjujev, ki prikažejo stiske in izkušnje homofobije v življenju homoseksualnega posameznika. Le delovanje v smeri sprejemanja drugačnosti v družbi pripelje do boljših odnosov med ljudmi.

Najini predlogi k družbeno odgovornemu ravnanju:

1. ugotovili sva, da so društva homoseksualcev dobra podpora in vir informacij homoseksualcem, saj jim omogočajo druženje in skupne dejavnosti. Država bi lahko podprla ustanovitev več takšnih društev izven Maribora in Ljubljane. Predvidevava, da marsikdo živi v izolaciji. S tem bi država spodbujala pravico do nediskriminacije in enakega obravnavanja.
2. Predlagava, da se na posledice homofobije pogosteje opozarja tudi preko medijev (s prispevki, z reklamami, s članki v raznih časopisih). Potrebno je ozaveščati javnost preko medijev. Po RTV bi lahko večkrat predvajali filme, ki predstavljajo dobro prakso.
3. Če bi se tematika homoseksualnosti in homofobije vključila v šolske učne načrte, bi se lahko mladi s to problematiko bolje seznanili. To bi pripomoglo k zmanjšanju predsodkov do istospolno usmerjenih.
4. Vsekakor se pa vse začne v družini preko procesa primarne socializacije. Potrebni so zgodnji pogovori v družini za spodbujanje tolerance.

Upava, da sva s svojim delom pripevali k smiselnemu ozaveščanju o človekovemu dostojanstvu na vseh nivojih naše družbe.

5. LITERATURA

Knjižni viri:

- Greif T. (2006): Ukrepi proti diskriminaciji v zaposlovanju za delodajalce. Ljubljana: založba Škuc.
- Kennedy James D. in Newcombe Jerry. (2012): Kaj je narobe z istospolno poroko?. Ljubljana: založba Ignis.
- Kuhar R. idr. (2011): Obrazi homofobije. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Kuhar R. (2010): Intimno državljanstvo. Ljubljana: založba Škuc.
- Kuhar R. (2001): Mi, drugi. Ljubljana: založba Škuc.
- Kuhar R. (2009): Na križiščih diskriminacije: večplastna in intersekcijska diskriminacija. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Kuhar R. in Šori I. (2017): Prizadevanje za enakost: okviri homofobije v Sloveniji. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Kuhar, R. (2007): Institucionalizirana in internalizirana homofobija. V publikaciji: Socialno delo za enake možnosti za vse / 3.kongres socialnega dela, Maribor, 10.-12. oktober 2007. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Kuhar, R. (2003): Medijske podobe homoseksualnosti: analiza slovenskih tiskanih medijev od 1970 do 2000. Ljubljana: Mirovni inštitut. Zbirka Mediawatch.
- Kuhar, R. (2001): Mi, drugi: oblikovanje in razkritje homoseksualne identitete. Ljubljana: ŠKUC.
- Kuhar, R. (2005): Razkritje homoseksualne identitete. V publikaciji: Družboslovne razprave. Letn. 21, št. 49/50, str. 119-138.
- Lippmann W. (1999): Javno mnenje. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede
- Magić J. (2012): Prebijmo molk!. Ljubljana: Društvo informacijski center Legebitra.
- Nastan Ule M. (1999): Predsodki in diskriminacije. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- Pirnar M. (2006): Tok/protitok. Ljubljana: založba Škuc.
- Primorac I. (2002): Etika in seks. Ljubljana: založba Krtina.
- Habjan A. (2011): Vse, kar zanima...starše lezbijk, gejev, biseksualcev in biseksualk. Ljubljana: Demat.

- Sullivan. A. (2008): Domala normalen: argument o homoseksualnosti. Ljubljana: založba Krtina.
- Šabec K. (2006): Homo europeus. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Švab A. in Kuhar R. (2005): Neznosno udobje zasebnosti: vsakdanje življenje gejev in lezbijk. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Zaviršek D. in Sobočan Ana M. (2012): Mavrične družine grejo v šolo: perspektive otrok, staršev in učiteljic. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Spletni viri:

- 6 zastarelih mitov o homoseksualnosti, ki jim mnogi še vedno verjamejo, Govori.se (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <https://govori.se/zanimivosti/6-zastarelih-mitov-o-homoseksualnosti-ki-jim-mnogi-se-vedno-verjamejo/> (22.11.2019)
- Ali si slišal, da je on gej?, Sola Amnesty, (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <http://sola.amnesty.si/media/uploads/files/delavnice/Kdo%20sem.pdf> (23.11.2019)
- Biseksualnost, Wikipedia prosta enciklopedija (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Biseksualnost> (28.10.2019).
- Homofobija, Viva (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <https://www.viva.si/Psihologija-in-odnosi/4900/Homofobija-proti-njej-se-bojuje-le-zrel-posameznik-in-zrela-dru%C5%BEba> (23.11.2019)
- Homoseksualci, Dijaski.net (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: https://dijaski.net/gradivo/psi_ref_homoseksualnost_03 (21.11.2019)
Homoseksualnost in šola: razvijanje inkluzivnega šolskega prostora za istospolno usmerjene mladostnike, Karmen Stolnik, Univerza v Ljubljani filozofska fakulteta oddelek za sociologijo (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: http://mss.si/datoteke/dokumenti/Diploma_Stolnik.doc (23.11.2019)
- Homoseksualnost kot stigma v delovnem okolju, Damjana Ljubi, Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Ljubi-Damjana.PDF> (23.11.2019)

- Homoseksualnost skozi stereotipe, Andrej Zornik, Katerina Mirović (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: https://www.revija-socialnodelo.si/mma/Homoseksualnost_URN_NBN_SI_DOC-L0DRIOM1.pdf/2019051618473478/ (21.11.2019)
- Homoseksualnost v delovnem okolju v Sloveniji, Jasna Benko, Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/benko-iasna.pdf> (23.11.2019)
- Homoseksualnost, Manca Pirc Oreškovič (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <https://www.viva.si/Psihologija-in-odnosi/4737/Homoseksualnost> (21.11.2019)
- Homoseksualnost, Sgv (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <http://www.sgv.si/files/2016/11/Homoseksualnost.docx> (23.11.2019)
- Homoseksualnost, Wikipedia prosta enciklopedija (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Homoseksualnost> (28.10.2019)
- Institucionalizirana homofobija, Delo (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu : <https://www.delo.si/mnenja/komentarji/institucionalizirana-homofobija.html> (24.11.2019)
- Kriza spolne identitete, 24 ur (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <https://www.24ur.com/ekskluziv/erotika/kriza-spolne-identitete.html> (21.11.2019)
- Oblast obsodila homofobno nasilje, Delo (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <https://www.delo.si/novice/slovenija/oblast-obsodila-homofobno-nasilje.html> (24.11.2019)
- Odnos slovenske družbe do homoseksualnosti, Neža Juršič, fakulteta za uporabne družbene študije v novi gorici (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: http://www.fuds.si/sites/default/files/dipl._nal._odnos_slo._druzbe_do_homoseksualnosti_neza_jursic_koncna.pdf (21.11.2019)
- Povzetek predavanja "Raziskovanje različnih aspektov ponotranjene homofobije", Zala Mojca Jerman Kuželički (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <https://legebitra.si/2018/03/01/povzetek-s-predavanja-raziskovanje-razlicnih-aspektov-ponotranjene-homofobije/> (24.11.2019)
- Pravice LGBT v Sloveniji, Wikipedia prosta enciklopedija (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: https://sl.wikipedia.org/wiki/Pravice_LGBT_v_Sloveniji (1.12.2019).

- Reprezentacije homoseksualnosti na televiziji: študija primera nacionalne televizije TV Slovenija in komercialne televizije POP TV, Katra Cijak, univerza v Ljubljani fakulteta za družbene vede (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/cijak-katra.pdf> (21.11.2019)
- Transspolnost, Wikipedia prosta enciklopedija (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Transspolnost> (28.11.2019).
- Vsakdanje življenje gejev in lezbijk, Mirovni inštitut (Elektronski vir) Dostopno na URL naslovu: <http://www2.mirovni-institut.si/glb/> (27.1.2020)
- Slovensko javno mnenje (SJM) (2002) Dostopno na URL naslovu: <https://www.adp.fdv.uni-lj.si/opisi/sjm022/> (24.1.2020)

6. PRILOGE

PRILOGA 1: ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni! Sva dijakinji drugega letnika. Delava raziskovalno nalogo z naslovom »Pojavne oblike homofobije v slovenski družbi ali kako skozi sram nazaj k sebi« in pri tem potrebujeva vašo pomoč. Prosiva vas, da iskreno odgovorite na zastavljena vprašanja. Vprašalnik je anonimen in podatki bodo uporabljeni izključno za raziskovalno nalogo. Pri vseh vprašanjih je možen samo en odgovor. Hvala vam za vašo pomoč!

Spol:

- a) Moški
- b) Ženski

Starost:

- a) 14-18
- b) 19-39
- c) 40-60
- d) nad 60

Po veroizpovedi se opredeljujete za:

- a) Krščanstvo
- b) Islam
- c) Ateizem
- d) Drugo

Tip naselja, kjer živite:

- a) Na vasi
- b) V mestu

1. Mislite, da je homoseksualnost odločitev posameznika?

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne vem

2. Kateri par bi prej sprejeli?

- a) Lezbijki
- b) Geja

3. Mislite, da homoseksualnost lahko »pozdravimo«? (S terapijo, z zdravili, vero...)?

- a) Da, saj predstavlja stanje bolezni in je družbena kategorija, o kateri ima vsaka kultura določene predstave.
- b) Ne, saj je biološka danost, na katero vpliva genetski zapis, na katerega ne moremo vplivati.

4. Mislite, da se kot homoseksualec že rodiš?

- a) Da
- b) Ne

5. Kateri dejavnik najbolj vpliva na naš odnos do homoseksualnosti? (Lahko označite več odgovorov.)

- a) Družina
- b) Religijske skupnosti (cerkev)
- c) Mediji (televizija, internet in socialna omrežja)
- d) Filmi, nadaljevanke, serije
- e) Znane osebnosti (igralci, pevci, politiki ...)
- f) Vrstniki
- g) Šola
- h) Drugo: _____.

6. Odobravate istospolno poroko?

- a) Da
- b) Ne
- c) Vseeno mi je.

Utemeljite svoj odgovor _____.

7. Odobravate posvojitev otrok v istospolno družino?

- a) Da
- b) Ne
- c) Vseeno mi je.

Utemeljite svoj odgovor _____.

8. Ali odobravate homoseksualnost?

- a) Da
- b) Ne
- c) Vseeno mi je.

Utemeljite svoj odgovor _____.

9. Bi zaposlili homoseksualca ali ga sprejeli za soseda?

- a) Da
- b) Ne

10. Ali bi sprejeli dejstvo, da bi se vaš prijatelj ali prijateljica izkazal/a za istospolno usmerjenega?

- a) Da
- b) Ne

11. Ali poznate kakšnega homoseksualca?

- a) Da
- b) Ne

12. Ali vas bi motilo, če bi v javnosti videli dva homoseksualca/homoseksualki, ki se poljubljata?

- a) Da
- b) Ne
- c) Homoseksualca bi me motila, homoseksualki pa ne.
- d) Homoseksualki bi me motili, homoseksualca pa ne.

PRILOGA 2: VPRAŠANJA ZA INTERVJU 1

1. Kdaj ste ugotovili kakšna je vaša spolna usmerjenost?
2. Komu si se najprej razkril in kako je to razkritje potekalo?
3. Kaj te je spodbudilo, da si se razkril?
4. Si se pred razkritjem srečeval/a s težavami kot so depresija, nespečnost, dileme, strahovi?
5. Kako in kdaj so za tvojo spolno usmerjenost izvedeli starši?
6. Kako so starši reagirali ob tvojem razkritju spolne identitete?
7. Kako si se počutil/a ob omenjenem razkritju pred očetom in mamo?
8. So se odnosi z družino in bližjimi prijatelji po razkritju vaše spolne usmerjenosti spremenili?
9. Kako pogosto in kakšno homofobično obnašanje doživljaš v okolici, kjer živiš?
10. Kaj predstavlja za vas homofobija? Katere so najpogostejše oblike homofobije? Besedne žaljivke, ignoriranje, fizično obračunavanje ali kaj drugega?
11. Kaj je po vašem mnenju največji izvor homofobije? Religija, neznanje, nepoučenost, strah ali kaj drugega?
12. Ali ste imeli zaradi svoje spolne usmerjenosti kakšno slabo izkušnjo?
13. Ali ste bili kdaj žrtev homofobije? Koliko ste bili stari? Kje ste bili žrtev homofobije? Moda na ulici, v šoli, doma ali kje drugje?
14. Ali vas zaradi homofobije ostali izločajo iz družbe?
15. Kako po navadi odreagirate na žaljivke in poniževanja?
16. Pravice homoseksualnih ljudi velikokrat niso enakovredne in enake heteroseksualnim pravicam. Se zaradi tega počutite diskriminirani, zapostavljeni ali manj cenjeni s strani države in družbe?
17. Se vam zdi, da se odnos slovenske družbe do homoseksualnosti spreminja, postaja slovenska družba bolj odprta in strpna do homoseksualcev? Morda tudi sami opažate manj diskriminacije?
18. Ali se vam zdi, da so mladostniki do homoseksualcev bolj strpni kot starejši?
19. Si se že kdaj udeležil parade ponosa?
20. Kakšen se vam zdi vpliv medijev na dojetje homoseksualnosti?
21. Kaj menite o poroki in posvojitvi otroka s strani istospolnih parov?
22. Ali menite, da v Sloveniji sprejemajo homoseksualnost?
23. Se vam zdi, da je homoseksualnost odločitev ali se ljudje že kot homoseksualci rodijo?
24. Še bi želeli v zvezi s tem še kaj sami povedati?

PRILOGA 3: VPRAŠANJA ZA INTERVJU 2

1. Kako vaša religija opredeljuje homoseksualnost?
2. Ali odobravate homoseksualnost? Zakaj?
3. Kako vaša religija vpliva na vaš odnos do homoseksualnosti?
4. Kakšno je vaše mnenje o paradah ponosa? Ali vaša religija to podpira?
5. Kakšno je vaše mnenje istospolnih porokah in posvojitvi otrok? Ali vaša religija to dovoljuje?
6. Kako bi reagirali, če bi izvedeli, da je vaš otrok istospolno usmerjen?